

ANITA MOORJANI

MUSELA JSEM
ZEMŘÍT

Má cesta od nemoci
k opravdovému uzdravení

KNIŽNÍ KLUB

DYING TO BE ME
Copyright © 2012 by Anita Moorjani
Photo © Pamela Wallace Photography
Originally published in 2012 by Hay House Inc. USA
Translation © Kateřina Drewsová, 2013

Anita Moorjani se narodila v Singapuru indickým rodičům, ve dvou letech se s nimi přestěhovala do Hongkongu. Po mnoho let pracovala ve světě byznysu, ale v dubnu 2002 jí diagnostikovali rakovinu. Fascinující a dojemný zážitek blízké smrti na počátku roku 2006 jí zásadně změnil pohled na život a její současná práce je prodchnuta hloubkou a vhledy, které získala na onom světě.

Anita dostává často pozvání na konference po celém světě a pravidelně dochází na katedru behaviorálních studií Hongkongské univerzity, kde přednáší o psychologii duchovních přesvědčení a o tom, jak se stavět k nemocem a k smrti.

V současnosti žije Anita s manželem v Hongkongu, a když necestuje, pracuje jako konzultantka mezi- kulturní komunikace pro tamější mezinárodní korporace.

Anita Moorjani ve své inspirativní autobiografii líčí, jak jí po čtyřech letech boje se zákeřnou nemocí tělo vypovědělo službu. Dostala se do neobyčejného stavu zážitku blízké smrti a v něm si uvědomila svou vlastní hodnotu... i skutečnou příčinu své nemoci. Když nabyla vědomí, její stav se zlepšoval takovou rychlostí, že ji za několik týdnů bez jakýchkoli známek rakoviny propustili z nemocnice.

Vyrůstala v tradiční hinduistické rodině uprostřed převážně čínské a britské společnosti a odmalička ji silně ovlivňovaly nejrůznější kulturní a náboženské zvyklosti. Po léta se snažila najít svou vlastní cestu a zároveň splnit veškerá očekávání ostatních. V důsledku zjevení, které prožila na onom světě, si uvědomila, že má sílu samu sebe vyléčit... a že ve vesmíru se dějí zázraky, jaké si nedokázala ani představit.

V knize se Anita dělí s čtenáři o všechno, co už ví o nemocích, léčení, strachu, „bytí láskou“ a skutečné velkoleposti každého člověka.

Její kniha nás utvrzuje v přesvědčení, že jsme duchovní bytosti, které prožívají lidskou zkušenost, a

že všichni tvoříme jednotu.

Dannymu, mé opravdové lásce:

*Vždycky jsem věděla, že naše láska sahá až za čas a prostor.
Nebýt tebe, nebyla bych dnes zde, u tomto fyzickém životě.*

Mé drahé matce a mému úžasnému bratru Anúpovi:

*Děkuji, že jste mě podporovali celý život a zvláště během mé
nemoci, že jste se o mě starali, když jsem vás potřebovala nejvíc.
Kéž by každý měl rodinu, která by se o něj starala tak,
jako jste vy pečovali o mne.*

Památce mého drahého otce,

*jehož největším snem bylo vidět mou svatbu,
ale opustil tento svět před mým velkým dnem:
Děkuji, že jsi mi dal příležitost zažít tvou nekonečnou
přítomnost a bezpodmínečnou lásku na onom světě
a ujistil mě, že jsi tady, tam a všude.*

*Jsem přesvědčená, že ty největší pravdy vesmíru
neleží vně, ve studiu hvězd a planet.*

*Sídlí hluboko v nás, ve velkoleposti lidského srdce, myslí a duše.
Dokud neporozumíme tomu, co je uvnitř,
nemůžeme pochopit to, co je vně.*

*Vyprávím zde svůj příběh v naději,
že se dotkne vašeho srdce*

Předmluva

Hluboce mě dojíímá obsah této knihy a ještě více mě dojíímá osobní vztah s Anitou Moorjani, která se v mém životě objevila souhrou božsky zinscenovaných náhod. Po více než čtyřech letech přivedla pokračující rakovina Anitu na práh smrti a za něj - až do samého domu smrti; daleko za bránu a vstupní halu, abych tak řekl. Anita vše podrobně popisuje v této knize. Doporučuji vám, abyste ji četli velmi pozorně a s myslí otevřenou možností, že budete muset znovu prověřit mnohá svá pečlivě střežená přesvědčení, zvláště ta, která se týkají světa ležícího za tímto světem - toho, jemuž se často říká *onen svět*.

Anita ležela v hlubokém kómatu, obklopená svými milovanými a lékařským týmem, který očekával, že ta mladá žena každým okamžikem vydechne naposledy. Dostala však příležitost vrátit se do svého rakovinou zbědovaného těla a navzdory všem očekáváním zažít neuvěřitelné uzdravení - díky bezpodmínečné lásce. A to není všechno. Bylo jí umožněno vrátit se z komnaty smrti a podat nám všem zprávu nejen o tom, jak život na druhé straně tohoto hmotného světa vypadá, ale navíc - což je ještě důležitější - nám i sdělit, jaký je to *pocit*.

Je to příběh lásky - veliké, bezpodmínečné lásky, který vám připomene, kdo opravdu jste, proč jste tady a jak můžete překonat všechn strach a odmítání sebe sama, které určují váš život. Anita mluví o rakovině s neobvyklou upřímností. Vysvětluje, proč si myslí, že musela v životě projít touto zrádnou a nebezpečnou cestou, jaký byl podle ní důvod jejího uzdravení a proč se vrátila. Její životní poslání se bezpochyby velice silně odráží i ve skutečnosti, že se právě chystáte číst zprávu o jejích zážitcích... a že právě já mám pomoci šířit toto zásadní poselství do světa.

Poznání, ke kterému Anita dospěla během čtyřadvacetihodinového kómatu, kdy prošla branou *onoho světa* se pozoruhodně shoduje s tím, co ke mně přicházelo ve chvílích inspirace, když jsem psal nebo přednášel. Je jasné, že k tomu, aby se tato žena, která žije na opačném konci světa a ve zcela odlišném kulturním prostředí než já, ocitla v centru mé pozornosti a v mém životě, mohlo dojít jen řízením Božím.

Poprvé jsem se o Anitě dozvěděl, když jsem obdržel kopii jejího rozhovoru o zážitku blízké smrti (NDE - *Near Death Experience*) od jedné ženy z New Yorku jménem Mira Kellyová. Mira se později stala mou přítelkyní a provedla mě regresí minulými životy (popsal jsem to v knize *Wishes Fulfilled*,

česky: *Splněná přání*, Keltner Publishing s.r.o., Praha 2012). Již po prvním přečtení Anitiny zprávy jsem pocítil neodolatelné nutkání učinit vše, co je v mých omezených silách, aby se její závažné poselství dostalo do světa. Zavolal jsem Reidu Tracymu, řediteli nakladatelství Hay House, a naléhal jsem na něj, aby vyhledal Anitu Moorjani a požádal ji o sepsání knihy, ve které by podrobně popsala své zkušenosti. Dodal jsem, že bych byl potěšen, ba dokonce *poctěn*, kdybych ke knize mohl napsat předmluvu. Díky následné sérii úžasných synchronicit, tedy časově souběžných náhod - včetně toho, že Anita zatelefonovala z Hongkongu do mého pravidelného rozhlasového pořadu na hayhouseradio.com a poskytl mi rozhovor, který mohl slyšet celý svět - jsme se spojili na profesionální i osobní úrovni.

Anita mluvila o tom, že jsme čistá láska. Že nejsme jen spojení se všemi ostatními a s Bohem, ale na hlubší úrovni všichni *jsme* Bůh. Dovolili jsme strachům a egu, aby vypudily Boha z našich životů, což hodně souvisí nejen s nemocemi našich těl, ale i s nemocemi našeho světa. Hovořila o tom, že bychom se měli naučit cenit si své velkoleposti a žít svůj život jako bytosti světla a lásky, a také o tom, že toto nastavení mysli působí samo o sobě léčivě.

Anita popisovala, jak skutečně zažila absenci času a prostoru a poprvé pocítila zážrak vědomí, že jednota není jen intelektuální pojem, ale že se opravdu všechno děje najednou. Vzpomínala, jak se koupala ve světle čisté, blažené lásky a cítila, že tento pocit má neomezený léčivý potenciál. Přímou zakusila pravý význam Ježíšových slov, že s Bohem je vše možné - a že vše znamená opravdu vše, bez výjimky, včetně vyléčení minulosti. Anita osobně objevila to, o čem tak rozsáhle píše ve své knize *Splněná přání*: že v přítomnosti „realizovaného Boha“ zákony hmotného světa (a to se týká i světa zdraví) neplatí.

Musel jsem se s tou ženou setkat. Hned od začátku, od našeho prvního telefonního rozhovoru, jsem přímo cítil Anitinu duchovní podstatu a její poselství naděje. Vyzval jsem ji nejen k napsání této knihy, ale i k tomu, aby se mnou vystoupila v mém rozhlasovém pořadu a vyprávěla svůj příběh lásky, naděje a uzdravení celému světu.

Anitin rozhovor o NDE jsem poslal své pětadevadesátileté matce, která žije v domě s pečovatelskou službou. Maminka vídá smrt poměrně často, protože mnoho jejích nových přátel v pokročilém věku prostě zemře ve spánku a navždy zmizí z jejího života. Mnohokrát jsem s ní rozmlouval o jejím pohledu na to veliké tajemství, kterému říkáme smrt a které je údělem všech žijících bytostí. Vše, co se materializuje, se také dematerializuje. Rozumem to chápeme, ale co nás čeká, zůstává i nadále velkým tajemstvím.

Když si maminka přečetla Anitinu zprávu, řekla mi, že ji zalila vlna klidu, která smyla všechny strach, úzkost a stres z toho, co jí v tom velkém neznámu čeká. Všichni, kdo četli o Anitinych zážitcích blízke smrti, včetně mých dětí, cítili, že získali novou chuť do života, a slavnostně mi slibovali, že budou vždy především milovat sami sebe, opatrovat svou velkolepost a že ze svého života vyhostí všechny myšlenky, které by jim potenciálně mohly způsobovat onemocnění. Zatímco já jsem o těchto věcech psal, Anita je prožila.

Anita dokázala uzdravit své tělo a při mnoha příležitostech mi opakovala, že se vrátila proto, aby předávala toto prosté, ale velice mocně poučení, které nás nejen dokáže vyléčit, ale může také změnit náš svět. A vím, že proto mě Bůh svedl s Anitou dohromady. Vždycky jsem cítil, že mou dharmou je ukazovat lidem jejich vlastní božskou podstatu, učit je, že Boha mají v sobě. My nejsme těmito těly,

nejsme ani svými úspěchy, ani svým majetkem - tvoříme jednotu se Zdrojem všeho bytí, což je Bůh. Zatímco jsem o tom všem psal do *Splněných přání*, vstoupila mi do života Anita, jako by připojovala vykřičník za to, co ke mně přicházelo shora při automatickém psaní. Ona to žila a mluvila o tom tak krásně - a vy máte teď to štěstí, že si můžete číst o tom, co se Anita naučila v onom šíleném období pokročilé rakoviny a při klidném návratu prostřednictvím přímé zkušenosti božského uzdravení, a můžete to všechno uplatnit ve svém životě.

Jsem poctěn, že mohu sehrát svou nepatrnou roli při šíření poselství naděje, lásky a úplného uzdravení. Kéž byste použili Anitina slova jako nástroj k vymýcení všech nemocí ze svého těla, ze svých vztahu, ze své vlasti a celého světa. Elizabeth Barrett Browningová to popsala poeticky: „Země přetéká nebesy a každý keř plane Bohem.“ Vskutku, uzdravení a nebe na zemi tu pro vás jsou; přistupujte k nim s láskou.

Užijte si Anitinu úžasnou, báječnou knihu. Já ji miluji - knihu i Anitu.

Dr. Wayne W. Dyer

Maui, Havaj

Úvod

Chci se podělit o svůj příběh především proto, aby ostatní nemuseli procházet tím, čím jsem si prošla já.

Nemám ve zvyku vysloveně lidi učit nebo je poučovat, jak mají žít. Stejně tak nerada někomu radím, jaké by měl udělat v životě změny, a to ani tehdy, když se mě přímo zeptá. Raději se snažím jít příkladem a vytvářet pro ostatní bezpečně prostředí, kde se sami mohou dostat do kontaktu se svou vlastní pravdou.

Myslím na to často od událostí zimy a jara roku 2006, kdy jsem měla zážitek blízké smrti (NDE - *Near Death Experience*) a uzdravila se z rakoviny, kterou jsem trpěla předchozí čtyři roky.

V průběhu NDE jsem viděla a vnímala určité aspekty svého budoucího života a pochopila jsem, že jedním z důvodů, proč jsem se rozhodla vrátit se do pozemského života, byla skutečnost, že se mé zkušenosti a poselství dotknou ostatních lidí.

V onom stavu jsem nějakým způsobem pochopila, že mám inspirovat tisíce, možná desetitisíce lidí. Nebylo mi jasné, jak to mám udělat - prostě jsem věděla, že nějak pomohu mnoha lidem. Měla jsem zřetelný dojem, že pro to, aby se to stalo, není třeba nic dělat; musím pouze být sama sebou, užívat si života a dovolit sama sobě být nástrojem čehosi mnohem většího.

Přesně to se děje. Začaly se objevovat dotazy z oblasti medicíny a vědy a kontaktují mě lidé, kteří

hledají odpovědi na otázky o podstatě našeho světa a kteří se snaží porozumět svým vlastním zkušenostem. A tak o svých zkušenostech mluvím a píšu. Proto vznikla tato kniha (detailněji je to popsáno ve 14. kapitole). Otevřeně vysvětluji, co jsem se v důsledku onemocnění rakovinou a zážitku blízké smrti naučila. Ráda se dělím o své zkušenosti a o své pochopení života, které z toho vzešlo, zvláště když cítím, že to ostatním může pomoci.

Můj příběh začíná popisem dětství. Vyrůstala jsem na křižovatce mnoha kultur a mnoha odlišných, často protichůdných přesvědčení. Vysvětluji, jak mě to utvářelo a jak to ve mně vyvolávalo různé strachy, které se nakonec projevíly nemocí. Vezmu vás s sebou na svou cestu do dospělosti a sestoupíte se mnou do vězení rakoviny.

V druhé části knihy popisuji samotný zážitek blízké smrti - co jsem vnímala a jak jsem to tenkrát chápala - a co se dělo potom. Uzdravení z rakoviny a práce na nalezení nového místa ve světě byla a stále je překvapivá, náročná a vzrušující cesta.

Ve třetí části vysvětluji, jak já sama dnes pohlížím na uzdravení, na dnešní svět, na to, jak můžeme žít jako odraz toho, kým opravdu jsme, když dovolíme své velkoleposti zazářit. Na závěr jsem zařadila otázky a odpovědi, kde se věnuji problémům a obavám, které slyším nejčastěji.

Než se však s vámi podělím o to, co jsem se na své cestě naučila, přála bych si, aby bylo jasné, že si nedělám nárok na univerzální nebo vědeckou pravdu a nechci být pro nikoho duchovním guruem. Nechci ani zakládat další náboženství či systém přesvědčení. Mým jediným cílem je *pomáhat*, nikoli *přesvědčovat*.

Především bych chtěla zdůraznit, že nemusíte prožít NDE, abyste se uzdravili. Mým záměrem je podělit se s vámi o všechny emocionální a psychologické spouštěče, které podle mého názoru přispěly u mne k onemocnění rakovinou, protože doufám, že když tyto faktory rozpoznáte, můžete zmírnit nebo snad i vyloučit možnost, že vůbec onemocníte. Zároveň si přeji, abyste věděli - pokud snad vy sami máte rakovinu nebo jí trpí někdo, koho znáte -, že k vyléčení vede mnoho cest. Myslím, že byste se měli vydat tou, která vás láká a která vám samotným připadá správná.

Jestliže hledáte podrobné pokyny nebo soubor zásad, kterými byste se měli řídit, potom pro vás nejsem tou správnou osobou, protože sama nevěřím na žádnou „univerzální veličinu“. Jenom by vás to omezilo v tom, kdo jste. Dokonce i když mluvím o lásce k sobě samé, nechci přitahovat pozornost ke své osobě, ale přála bych si, abyste tento pocit zakusili vy přímo v sobě. O své zkušenosti a vhledy se dělím s jediným záměrem: zažehnout jiskru velkoleposti, kterou již v sobě máte. Mým přáním je probudit onoho spícího guru, kterého máte ve svém nitru a který vás vede k nalezení vašeho vlastního místa ve středu vesmíru.

Doufám, že najdete radost v každém dni svého života a budete milovat život tak, jak ho v těchto dnech miluji já.

ČÁST PRVNÍ

HLEDÁNÍ SPRÁVNÉ CESTY

PROLOG

Den kdy jsem „zemřela“

Panebože, cítím se neuvěřitelně! Jsem tak volná a lehká! Jak to, že už necítím v těle žádnou bolest? Kam se všechna poděla? Proč to vypadá, jako by se moje okolí ode mě vzdalovalo? Ale já se nebojím! Jak to, že se nebojím? Kam zmizel všechen můj strach? Vždyť já už ten strach nemůžu ani najít!

To jsou některé z myšlenek, které mě napadaly, když se mnou spěchali do nemocnice. Svět kolem mě začal vypadat snově a já cítila, jak mě opouští vědomí a já sklouzávám hlouběji a hlouběji do kómatu. Orgány mi začaly vypovídat službu, podlehla jsem rakovině, která mi poslední čtyři roky pustošila - požírala - tělo.

Bylo druhého února 2006. To datum se mi navždy vrylo do paměti jako den, kdy jsem „zemřela“.

Ačkoli jsem byla v bezvědomí, zřetelně jsem si uvědomovala všechno, co se kolem mě děje, včetně pocitu naléhavosti a obrovského rozčilení příbuzných, kteří mě rychle odváželi do nemocnice. Když jsme dorazili a lékařka na onkologii mě uviděla, ve tváři se jí objevilo zděšení.

„Srdce vaší ženy sice pořád ještě bije,“ řekla mému manželovi Dannymu, „ale ona už tu ve skutečnosti není. Už ji nemůžeme zachránit. Je pozdě.“

O kom to ta doktorka mluví? divila jsem se. Nikdy v životě jsem se necítila líp! A proč máma a Danny vypadají tak vyděšeně? Mami, prosím tě, neplač. Co se stalo? Pláčeš kvůli mně? Neplač! Já jsem v pořádku, opravdu, maminko, je mi dobře!

Myslela jsem, že to říkám nahlas, ale nic ze mě nevycházelo. Neměla jsem žádný hlas.

Chtěla jsem mámu obejmout, utěšit ji a ujistit ji, že jsem v pořádku, a nemohla jsem pochopit, proč mi to nejde. Proč mé fyzické tělo nespolupracuje? Proč tady jen ležím, bezvládně a bez života, když jediné, co chci, je obejmout maminku a milovaného muže a ubezpečit je, že je mi dobře a už mě nic nebolí?

Podívej, Danny, můžu se pohybovat bez vozíku. To je úžasný pocit!

A už nejsem připojená na kyslíkovou bombu. Dýchání už není tak strašně namáhavé a léze na kůži mi zmizely! Už nemokvají a nebolí.

Po čtyřech letech agonie jsem konečně uzdravená!

„Prosím, musí přece existovat ještě něco, co můžete udělat,“ naléhali Danny a moje maminka úpěnlivě.

„Je to jen otázka hodin,“ odporovala lékařka. „Proč ji k nám váš lékař neposlal dřív? Orgány už jí selhávají, proto upadla do kómatu. Nevydrží do rána. Žádáte po nás nemožné. Ať bychom jí teď dali cokoli, všechno by bylo pro její tělo toxické a smrtelné, protože jí nefungují orgány.“

„To je sice možné,“ trval na svém Danny, „ale já to nevzdám!“

Ležela jsem tam, manžel svíral mou bezvládnou ruku a já jsem v jeho hlase cítila směs sklíčenosti a bezmoci. Víc než co jiného jsem mu chtěla ulevit v jeho utrpení. Chtěla jsem, aby věděl, jak báječně se cítím, ale nebyla jsem schopna mu to sdělit.

Neposlouchej tu doktorku, Danny, prosím, neposlouchej ji! Proč to říká? Já jsem pořád tady a je mi dobře. Líp než dobře, vlastně se cítím skvěle!

Nechápala jsem, proč to tak je, ale zažívala jsem všechno, čím všichni ostatní procházeli - členové rodiny i lékaři. Cítila jsem jejich strach, úzkost, bezmoc a zoufalství. Jako by jejich pocity byly mé. Jako bych se stala jimi.

Cítím tvou bolest, miláčku - cítím všechny tvé emoce. Prosím, neplač pro mě a řekni mámě, ať pro mě taky nepláče. Prosím, řekni jí to!

Začala jsem se emocionálně napojovat na to drama kolem, jenže zároveň jsem cítila, že mě něco táhne pryč, jako kdyby tu byl ještě nějaký větší obraz, významnější plán, který se začal vyjevovat. Cítila jsem, jak se od oné scény odpoutávám, a pomalu jsem si uvědomovala, že všechno je dokonalé a vyvíjí se to podle plánu, kterým je daleko větší tapiserie života, v níž se všechna vlákna navzájem prolínají.

A tehdy jsem si začala uvědomovat, že opravdu umírám.

Ach... Já umírám! Takové to tedy je? Představovala jsem si to úplně jinak. Cítím se nádherně v klidu a míru... a cítím se konečně zdravá!

A potom jsem pochopila, že i když mé fyzické tělo přestává žít, v té mnohem větší tapiserii života je i nadále všechno dokonalé, protože nikdy doopravdy nezemřeme.

Pořád jsem si zcela jasně uvědomovala každý detail, který se přede mnou odvíjel, když lékaři odváželi mé téměř již neživé tělo na jednotku intenzivní péče. Hemžili se všude kolem mě, v rozčilení mě napojovali na přístroje a strkali do mě nejrůznější jehly a hadičky.

Necítila jsem k tomu ochablému tělu na nemocničním lůžku nic. Jako kdyby nebylo moje. Vypadalo příliš malé a bezvýznamné na to, aby se k němu mohlo vázat vše, co jsem prožívala. Já jsem se cítila svobodně, uvolněně a velkolepě! Všechna bolest, všečen smutek a žal, všechno bylo pryč. Vůbec nic mě netížilo a já jsem si nevzpomínala, že bych se takhle už někdy předtím cítila.

Potom jsem měla pocit, že jsem zahrnována něčím, co mohu popsat jediné jako čistou, bezpodmínečnou lásku, ale dokonce ani slovo *láska* není dost výstižné. Byla to jakási hluboká péče a starostlivost, nic podobného jsem nikdy předtím nezažila. Přesahovalo to veškeré fyzické podoby lásky, které si dovedeme představit, a bylo to *bezpodmínečné* - bylo to *moje*, bez ohledu na to, co jsem kdy v životě udělala. Abych si to zasloužila, nemusela jsem nic dělat ani se chovat nějakým určitým způsobem. Tahle láska tu byla pro mě, bez ohledu na cokoli.

Cítila jsem se, jako bych se v té energii celá koupala, jako bych se jí celá obnovovala, a díky tomu jsem měla dojem, že tam patřím, jako bych konečně po všech letech námahy, bolesti, úzkosti a strachu

dorazila k cíli.

Jako bych konečně došla domů.

1. KAPITOLA

Vyrůstám a jsem jiná

Indie je báječná země, ale nebylo mým osudem tam žít. Moji rodiče jsou sice etničtí Indové, pocházejí z Haidarábádu v pákistánské provincii Sindh, ale já jsem se narodila v překrásném Singapuru.

Dědeček z otcovy strany obchodoval s textilem, vlastnil rodinný obchod na Srí Lance. Dovážel evropský, indický i čínský textil a vyvážel ho do celého světa. Kvůli naší firmě musel otec cestovat po světě, až se nakonec v době, kdy mi byly dva roky, usadil v Hongkongu, tehdejší britské kolonii.

Můj původ tedy zapříčinil, že jsem byla obklopená třemi různými kulturami zároveň. Hongkong je rušná metropole kypící životem a obývaná především Číňany, takže jsem se s místními naučila mluvit kantonskou čínštinou. Rodiče posílali mě i mého bratra Anúpa do britských škol, kde se vyučovalo v angličtině a našimi spolužáky byli většinou britští vystěhovalci. No a doma, v rodině, jsme mluvili naším původním jazykem, sindhštinou, a žili jsme hinduistickým způsobem života.

Otec byl vysoký, hezký muž, těšící se úctě celé rodiny. Věděla jsem, že nás miluje, ale měl přísné způsoby a vždycky od nás očekával, že se budeme řídit jeho pravidly. Bála jsem se ho a jako malá jsem si dávala pozor, abych ho nikdy nerozzlobila. Maminka byla naopak k mému bratrovi i ke mně vždycky velice laskavá a já jsem se nikdy nebála podělit se s ní o své pocity.

Anúpa jsem zbožňovala a byli jsme si celý život velice blízcí, když je o pět let starší než já. V dětství je to výrazný rozdíl, a tak jsme si spolu jen málokdy hráli, ale také jsme se nikdy nehádali. Já jsem k němu vzhlížela a on mě ochraňoval. Cítila jsem se v bezpečí, když byl poblíž, a věděla jsem, že s ním můžu mluvit o čemkoli. Jako mužský vzor pro mě byl v životě vždycky důležitější než otec.

Rodiče byli tradiční hinduisté a žili v domluveném manželství. Doufali, že Anúpovi a mně jednoho dne, až budeme dost staří, také najdou vhodné protějšky. Od ženy se tradičně vyžaduje, aby byla podřízená manželovi a všem mužům v domě.

Nerovnost pohlaví je v mém kulturním prostředí běžná. Jako malá jsem tyto hodnoty nezpochybňovala, brala jsem jako hotovou věc, že takhle to prostě má být. První nepříjemnou zkušenost týkající se této nerovnosti jsem zažila ve věku křehkých šesti let, když jsem vyslechla rozhovor matky s jinou ženou.

„Byla jsi zklamaná, že se ti jako druhé dítě narodilo děvče?“ ptala se ta paní naším indickým dialektem.

Pocítila jsem, že ve mně vzrůstá napětí a úzkost, jaká bude odpověď.

„Ne, jistěže ne. Já svou dcerku miluju,“ odpověděla k mé velké úlevě maminka.

„Ale s děvčaty je problém, zvláště když vyrostou,“ pokračovala paní. „Musíš být opatrná, abys ji nerozmazlila, jinak pro ni neseženeš dobrého manžela. A velikost věna, které je potřeba, abys dceru provdala, každým rokem roste!“

„Do budoucnosti nevidíme. Každé dítě, ať je to děvče či chlapec, si s sebou přináší svůj osud,“ odpověděla má matka moudře, jak si vzpomínám.

„Já jsem šťastná, že mám dva syny!“ řekla ta paní pyšně. A dokonce i má dětská mysl vyrozuměla, že se ta žena cítila úspěšná, když učinila toto prohlášení.

Jakmile jsem se později ocitla s maminkou o samotě, zeptala jsem se jí: „Mami, je pravda, že s děvčaty jsou problémy?“

„Ale miláčku, jistěže ne. Pojď sem, odpověděla. je v našem dialektu láskyplný výraz pro „mé dítě“.)

Přítáhla si mě a objala mě a já se pamatuji, že jsem si v tu chvíli říkala, že *nechci, aby se mnou někdy měli rodiče problém jen proto, že jsem holka. Nechci, aby někdy litovali, že jsem se nenarodila jako kluk.*

Naším prvním domovem v Hongkongu byl byt v devítipatrovém domě na Happy Valley s výhledem na dostihové závodiště. Hodiny a hodiny jsem pozorovala z okna žokeje v barevných oblecích, jak připravují koně na víkendové závody.

Po hlavní ulici před naším domem vedly koleje, a jak jsem sedávala v sedmém patře u okna, dunění projíždějících tramvají mě vytrhávalo ze snění.

Ráno jsem obvykle vyklouzla z postele a hned ucítila známou výraznou vůni vonných tyčinek ze santalového dřeva a růží. Tu vůni jsem odjakživa milovala, vyvolává ve mně pocit klidu a pohody. Maminka, oblečená do některého z pestrobarevných tradičních indických oděvů *salvár kamíz*, vyrobených buď z jemného indického hedvábí nebo z francouzského šifonu, v tu dobu většinou právě vstupovala do naší rodinné svatyně.

Otec i matka každé ráno meditovali, modlili se a zpívali mantry před svými božstvy Kršnou, Lakšmí, Sivou, Hanumánem a Ganéšou, aby si pozvedli vědomí a získali vnitřní sílu do nadcházejícího dne. Řídili se svátými spisy obsaženými v hindských védách a učením svého gurua Nánaka a jeho svaté knihy *Gurugranth Sáhíb*.

Často jsem sedávala před svatyní, pozorně sledovala rodiče, jak zapalují vonné tyčinky, krouží jimi ve vzduchu kolem sošek a obrázků různých bohů a bohyň a prozpěvují svou *púdžu* (hinduistickou modlitbu), a napodobovala jsem je.

Potom jsem sledovala naši čínskou chůvu A-Feng, jak se věnuje domácím pracím a kantonskou čínštinou mi něco vypráví. Byla drobná, oblékala se do tradičního černobílého čínského oděvu a jak cupitala po domě, prováděla úsporně rychlé pohyby. Hodně jsem k ní lnula. Byla u nás od mých dvou let a představovala pro mě odjakživa součást naší rodiny.

V typický pracovní den jsem pak spatřila rodiče až vpoledne. A-Feng mě vyzvedla ze školy, doma

mi dala oběd a potom jsme spolu často zašly na trh nakoupit čerstvé potraviny a další zboží do domácnosti. Jezdívaly jsme tramvají a já jsem si výlety s ní moc užívala.

Tramvaj stavěla přímo před naším domem, tam jsme do ní vždycky naskočily. Bylo to pro mě veliké dobrodružství. Koukala jsem z okna a tramvaj zatím zvolna projížděla úzkými uličkami Hongkongu, plnými lidí. Minuli jsme Happy Valley, Causeway Bay a Wan-čchaj, potom mě A-Feng pevně chytla za ručku a vystoupily jsme u tržiště. Nadšeně jsem se nořila do všech těch vůní, barev a zvuků kolem. Rodiče mě do tak vzrušujících míst nikdy nevzali. Jezdili výhradně auty a nakupovali jen v obchodních domech, což mi ve srovnání s tím kaleidoskopem barev a vjemů připadalo nudné.

Na trhu se prodávalo všechno od čerstvého zboží a domácích potřeb až po různé tretky a cetky. Prodavači vychvalovali své zboží a rozmístění stánků nemělo žádný řád. Mezi zeleninou se nacházely obchůdky s botami, květinami, nádobím, levnými plastovými hračkami, krásně barevným ovocem, moderní bižuterií, balónky čerstvými rybami, masem, ponožkami a punčocháči; byly tam také stánky s barevnými ubrousky a ručníky, ubrusy a podobnými věcmi. Většina stánkařů měla zboží vyložené až na ulici. Vydržela bych se na to dívat celé hodiny.

„A-Feng, A-Feng! Podívej se na tohle! Co to ten pán dělá s tím hadem?“ křičela jsem vzrušeně.

„To je prodavač hadů. On hada sváže a ta rodina si ho vezme domů na polívku,“ odpověděla mi chůva.

S očima vykulenýma údivem jsem sledovala, jak se had ve snaze uniknout na svobodu kroutí v obratných rukách prodavače - ale marně. Bylo mi líto toho nebohého stvoření, které odborně svázali proužky bambusu a uvěznilo v drátěné kleci.

Přesto jsem s A-Feng na trh chodila moc ráda. Ty malé výlety pro mě vždycky představovaly spíš velké dobrodružné výpravy.

A-Feng s námi žila již dlouhá léta, a přesto vždycky sklopila oči a odvrátila zrak, když matka nebo otec vstoupili do místnosti. Protože jsem jako dítě byla zvědavá, zahrnovala jsem ji otázkami týkajícími se všeho možného, včetně jejího chování. V duchu jsem se pořád snažila usmířit kulturní rozdíly mezi A-Feng a mými rodiči.

„Proč tohle děláš?“ chtělo vědět mé šestileté já.

„Proč dělám co?“ zeptala se A-Feng.

„Proč sklopíš oči, když se k tobě přiblíží moji rodiče?“ ujasnila jsem svou otázku.

„Prokazuju jim tím úctu,“ vysvětlila mi.

„Jak to? Proč?“

„Tvoji rodiče mě zaměstnávají. Chci jim ukázat, že je respektuju a že si uvědomuju, že jsou mí nadřízení.“

„Oni jsou tví nadřízení?“ Tato nová informace mě udivila.

„Ano, protože mi dávají práci.“

„Jsem tvoje nadřízená?“ zeptala jsem se.

A-Feng se dobrosrdečně zasmála, protože na mé neustálé dotazy už byla zvyklá.

„Ne, ty mi nedáváš práci. Já jsem tady proto, abych se o tebe starala.“

„Aha," přikývla jsem a odešla si hrát s novou panenkou.

Ráda jsem si také hrála s dcerou A-Feng, s A-Mójí. Když mi bylo asi pět let, začala k nám A-Mójí chodit na víkendy, aby byla se svou matkou. Byla jen o rok starší než já, a protože jsem mluvila plynně kantonsky, skamarádily jsme se. Měla jsem ji opravdu ráda. Hrály jsme si s mými hračkami nebo jsme spolu chodily do blízkého parku. Moji rodiče byli rádi, že si mám doma o víkendech s kým hrát.

V neděli mívala A-Feng volno, a tak brávala A-Mójí na oběd a potom ji odváděla zpátky do domu svých rodičů, kde A-Mójí přes týden žila. (Tehdy jsem o tom nepřemýšlela, ale když se na to teď dívám zpětně, uvědomuji si, že A-Feng byla zřejmě svobodná matka a vychovávala A-Mójí s pomocí svých rodičů.) Když jsem nebyla někde se svými rodiči, brávala mě A-Feng s sebou a já jsem ty malé výlety milovala.

Jako obvykle jsme přejížděly tramvají a začínaly jsme tím, že jsme si zašly k čínskému Stánku na jídlo. Tato *taj-pchaj-tung*, jak se jim říká čínsky, se nacházejí venku na ulici, takže jsme seděly na stoličkách a srkaly z misek horké nudle a polévkové knedlíčky, zatímco kolem pulzoval čilý pouliční ruch. Po jídle nás A-Feng vzala domů, kde žila A-Mójí s prarodiči. Byl to skromný, jen několika kousky nábytku zařízený podkrovní byt v čínském stylu v nízké budově bez výtahu. Procházela jsem temným, kamenným interiérem bytu a moje zvědavá mysl toužila prozkoumat každý kout, zatímco A-Feng s rodiči popíjela čaj. Oni ho pili z malých lakovaných šálků s barevnými obrázky zvířat z čínského zvěrokruhu a já měla svou ovocnou šťávu nebo slazený čaj ve sklenici.

Nikdy mě nepřestalo bavit tam chodit, a pokud mě někdy unavila konverzace, ráda jsem vyhlížela z velkých klenutých oken dolů na ulici, kde obchodníci se sušenými mořskými plody rozprostírali čerstvé mušle a ryby na slaměné rohože, aby se tam u silnice sušily v horkém odpoledním slunci.

Moje dětství bylo tedy směsicí Východu a Západu. Vzhledem k tomu, že Hongkong byl britskou kolonií obývanou převážně Číňany oslavovaly se tu Vánoce a Velikonoce se stejným zápalem jako Svátek hladových duchů nebo podzimní Svátek měsíce.

A-Feng a A-Mójí mi vyprávěly o čínských tradicích a o tom, čemu Číňané věří, vysvětlovaly mi význam všech festivalů a já jsem bývala nadšená, že A-Mójí u nás bývala, kdykoli měla prázdniny. Například Svátek hladových duchů se konal čtrnáctou noc sedmého měsíce lunárního kalendáře. Toho dne se rodiny modlily za své zemřelé příbuzné a nabízely zemřelým předkům oběti.

Anúp a já jsme pozorovali A-Feng a také A-Čchuna, našeho kuchaře, jak i oni přinášejí oběti zemřelým příbuzným a pálí napodobeniny různých drahých věcí vyrobené z papíru. Vzadu v domě, za kuchyní pod schodišťovou šachtou, zapálili ve veliké urně oheň a přikládali do něj papírové předměty, které připomínaly auta, domy nebo třeba falešné peníze. Očekávalo se, že jejich předkové toto luxusní zboží obdrží na onom světě.

„A-Feng, opravdu tvůj dědeček dostane v nebi dům, když tenhle papírový domeček spálíš?" vyptávala jsem se zvědavě.

„Ano, Anito, prarodiče očekávají, že na ně budu vzpomínat a že je budu podporovat i v jejich dalším životě. Všichni musíme uctívat své předky," odpověděla mi.

A-Feng, A-Čchun a A-Mójí se potom usadili vzadu v kuchyni k jídlu, které A-Čchun většinu dne připravoval. U stolu bylo prostřeno ještě jedno místo navíc, aby se zemřelí příbuzní mohli připojit k

oslavě. Na místě určeném pro zesnulé bylo obětováno jídlo. Často jsem se k nim při této hostině připojila a upřímně jsem se starala, jestli mají zemřelí před sebou dostatek jídla.

Jedním z mých oblíbených období roku byl podzimní Svátek měsíce, kdy jsem si z neskutečného množství lampiónů visících od stropů místních obchodů mohla vybrat jeden nádherně barevný pro sebe. Lampióny měly nejrůznější tvary i velikosti a některé vypadaly jako zvířata z čínského zvěrokruhu. Já měla vždycky nejradši ten ve tvaru zajíce. A-Feng brávala A-Móji a mě, abychom si v obchodech za tržištěm mohly vybrat lampióny společně.

Tyto svátky se jistým způsobem podobají americkému svátku Děkuvzdání a je to oslava úplňku v době kolem podzimní rovnodennosti. Oslavy zahrnují pojídání a rozdávání měsíčních koláčků, kterých je nespočet druhů. Potom jsme v krásných barevných lampiónech zapálily svíčky a odnesly si je ven. Tam jsme je s A-Móji a dalšími dětmi ze sousedství rozvěsily po stromech a po plotech. Tuto noc jsme směly zůstat vzhůru dle než obvykle a hrály jsme si ve světle lampiónů a měsíce, který touto dobou září z celého roku nejvíc.

V mé rodině se také s velkým nadšením oslavovaly všechny indické svátky včetně svátku *díválí* (hindský svátek světla). Vždycky jsme si při této příležitosti oblékali nové šaty a pro mě to bylo pokaždé velice vzrušující. Dokonce už jako malá holka jsem zbožňovala nakupování nových šatů před svátky. Maminka většinou brala mě a mého bratra do Lane Crawford, což byl tehdy největší obchodní dům v centrální obchodní čtvrti Hongkongu. Pobíhali jsme sem a tam dětským oddělením, já si prohlížela šaty a šatové zástěry a můj bratr zase košile a kalhoty. Maminka mi s výběrem pomáhala a vždy platilo, že čím barevnější, tím lepší, aby se to hodilo k tak výjimečné příležitosti.

Ve sváteční večer se pak celá naše rodina oděla do nových šatů. Maminka si oblékla zcela nové barevné sáří a vzala si všechny své šperky tatínek měl na sobě tradiční *kurtá-patlún* (indickou košili a kalhoty), bratr košili a kalhoty a já své nové šaty.

Když jsme se všichni vystrojili, vydali jsme se do hinduistického chrámu v Happy Valley. Tam jsme se přidali k ostatním z naší indické komunity a zpívali *bhadžany* hinduistické zbožné písně.

Naše hlasy se proplétaly se zvuky zvonů a zvonků, odrazily se od vysokého klenutého stropu chrámu a linuly se v podvečerní náladě ven. Pamatuji se, jak se zvuk chrámových zvonů šířil celou mou bytostí a dotýkal se nejhlubších částí mé duše. Při hinduistických svátcích chrámové nádvoří vždycky ožilo barvami, hudbou a tancem a vůně indických vegetariánských jídel se mísila se sladkým kouřem vonných tyčinek. Jak jsem tu atmosféru milovala!

„Mami, půjdu dopředu, aby mi *mahárádž* ozdobil čelo rumělkou!“ volala jsem na maminku vzrušeně v sindhštině a proplétala se barevným davem.

Rumělkový proužek, který mahárádž, neboli indický kněz, maluje lidem na čelo, symbolizuje otevření třetího oka a já jsem vždycky dbala na to, abych tu červenou šmouhu získala pokaždé, když jsem chrám navštívila.

Díky hinduistickým kořenům jsem vyrůstala s vírou v karmu a reinkarnaci. Většina východních náboženství je na těchto zákonech založena, věří, že smyslem života je povznést své vědomí a duchovně se vyvinout jednotlivými cykly zrození a smrti až k bodu, kdy dosáhneme osvícení. V tu chvíli přerušíme cyklus zrození a smrti a už se nemusíme znovu narodit do těla z masa a krve. Tomuto stavu se říká *nirvána*.

Někdy ve mně tyto myšlenky vyvolávaly úzkost a dávala jsem si pozor, abych neudělala něco, co by případně mohlo vytvořit špatnou karmu v mém příštím životě. Už jako děvče jsem neustále v duchu vyhodnocovala, co by mohlo způsobovat dobrou karmu a co špatnou, a snažila jsem se zdokonalovat podle barometru svých kulturních přesvědčení.

Mé hinduistické náboženství mě také naučilo, že meditace a zpěv náboženských písní, které nám pomáhají na cestě k osvícení, jsou jen dvě z mnoha metod běžně užívaných k očištění mysli od nevhodných myšlenek. Meditace pomáhá rozvíjet vědomí, že jsme mnohem víc než jen fyzické tělo, a tak jsem už v dospívání věděla, že jsme víc než pouhá hmota.

2. KAPITOLA

Mnoho náboženství, mnoho cest

Vyrůstala jsem v tradiční hinduistické rodině, ale školní vzdělávání jsem zahájila v katolické škole vedené jeptiškami. Ve věku sedmi let jsem tedy začala poznávat vliv kulturních a náboženských rozdílů. Škola sídlila v krásné velké starobylé budově, jejíž tři patra byla korunovaná nádhernou klenutou kaplí. Stála nedaleko našeho domu, a tak jsem tam mohla chodit pěšky.

První školní den jsem si novou školní uniformu oblékla s velkou hrdostí. Skládala se z nažehlené bílé šatové zástěry a tmavomodrého sáčka s pěkným červeným emblémem. Cítila jsem se opravdu dobře, zvláště když jsem vstoupila na školní pozemky a uviděla, že všechny ostatní děti jsou oblečené stejně jako já. Uniforma mi dávala pocit, že tam patřím. Každý den jsme začínali chvalozpěvy, což se mi také moc líbilo.

„Jak to, že tvoje rodina nechodí v neděli do kostela?“ zeptal se mě asi po měsíci školní docházky spolužák Josef!

„Protože nejsme katolíci. Jsme hinduisti a v pondělí ráno chodíme do chrámu,“ odpověděla jsem.

„Musíš říct rodičům, aby tě brali každou neděli do kostela, jinak se nedostaneš do nebe, až umřeš,“ doporučil mi Josef.

„Jsi si tím jistý?“ ujišťovala jsem se. „Protože kdyby to byla pravda, naši by to určitě věděli.“

„Jasně že jsem si jistý, zeptej se ve škole, koho chceš. Anebo ještě líp - zeptej se sestry Mary při příští hodině náboženství. Ta určitě zná pravdu. Ví, co Bůh chce,“ trval na svém Josef.

Měla jsem Josefa ráda. Zdálo se, že mu na mně záleží a že si opravdu přeje, abych se dostala do nebe. A tak jsem se svou otázkou zašla za sestrou Mary. Zřejmě není třeba dodávat, že mi potvrdila, že chci-li získat Boží přízeň, musím chodit do kostela a číst Bibli. Laskavě mi nabídla, že mi pomůže

pochopit Boží slovo.

Když jsem odpoledne přišla ze školy domů, rozhodla jsem se, že si musím s maminkou promluvit o tom, co sestra Mary říkala.

„Mami, kamarádi a sestra Mary ve škole říkali, že musím chodit v neděli do kostela a číst Bibli, jestli se chci dostat do nebe, až umřu.“

„Tak to není, *bétá*,“ ujistila mě maminka. „S tím si nemusíš dělat starosti. Prostě všem ve škole řekni, že jsme hinduisti, a až budeš trochu starší, budeš studovat *naše* posvátné knihy, vědy. Lidi z různých míst mají různou víru. A dozvíš se, že až zemřeme, narodíme se do jiných podmínek.“

„Myslím, že to děti u nás ve škole nepřesvědčí,“ odvětila jsem poněkud mrzutě. „Mám strach. Co když mají pravdu? Všichni se přece nemůžou mýlit. Jak by se mohla sestra Mary mýlit?“

Maminka si mě přitáhla k sobě a řekla: „Neboj se, *bétá*. Nikdo vlastně neví, jak je to doopravdy - dokonce ani sestra Mary. Náboženství je jen cesta k nalezení pravdy, náboženství samo není *pravda*. Je to jen *cesta*. A různí lidé chodí různými cestami.“

Matčina slova mě dočasně uklidnila, ale strachu mě zcela nezbavila. Mé špatné pocity z toho, že se neřídím náboženskými pravidly svých vrstevníků, se časem spíše zhoršovaly, než aby odezněly.

Chtěla jsem od sestry Mary slyšet, že se můžu dostat do nebe, když jsem hinduistka, ale tohoto pro mě tak potřebného ujištění se mi nedostalo. Z toho, co jsem se dozvíдалa ve škole, jsem pochopila, že ty, kteří se do nebe nedostanou, čeká strašlivý osud.

Co když se Bůh rozhodne vzít si mě, až budu spát? Sestra Mary říkala, že Bůh je všude a ví všechno. To znamená, že ví, že nejsem pokřtěná!

A tak jsem v noci ležela v posteli a bála se usnout pro případ, že by Bůh chtěl využít příležitosti a ukázat mi, jaký osud čeká ty, kteří se netěší jeho přízni.

Rodiče si začali dělat starosti s mými úzkostmi a probdělými nocemi. Když si uvědomili, že se strach ve mně časem nezklidňuje, ale naopak zvětšuje, rozhodli se přesunout mě v osmi letech do Island School.

Byla to britská škola; komplex šesti budov spolu s přilehlými pozemky se nacházel přímo nad Bowen Road a byl ověncen hongkongskými kopci. Škola byla civilnější a v té době byly mezi jejími žáky především děti britských vystěhovalců, kteří pracovali buď pro vládu, nebo v multinárodních korporacích, které pomáhaly stavět a rozvíjet naše město.

Samotná škola byla výstavná, krásná a v té době velice moderní, měli tam přírodovědné i jazykové laboratoře, experimentální zoologickou zahradu, tělocvičny a bazén. Já jsem ovšem v tom převážně britském prostředí měla jako indické dítě i nadále potíže. Děti v mé třídě měly většinou modré oči a světlé vlasy a mě mezi sebe příliš nepřijaly. Stávala jsem se středem nechtěné pozornosti jen proto, že jsem měla tmavší pleť a husté vlnité tmavé vlasy.

Kolikrát jsem si říkala: *Kéž by si na mně Billy přestal vymýšlet posměšky jako třeba „Sambo“!* Navíc jsem zůstávala mezi posledními, když se vybíraly děti do družstev, a spolužáci mě jen málokdy vyzvali, abych se připojila k jejich hrám. Také mi často brali věci, když jsem se nedívala, třeba tužky a knihy.

Z jejich chování mi bývalo smutno, cítila jsem se osamělá a odmítaná, ale na veřejnosti jsem zdržovala slzy a plakala až doma do polštáře, když jsem byla sama ve svém pokoji. Nechtěla jsem ani

před rodiči ukázat, že mě ve škole odmítají, protože jsem jim nechtěla přidělovat problémy. Už jednou mi přece změnili školu. A tak jsem předstírala, že si tam zvykám a že jsem spokojená.

Jedna konkrétní událost se mě však velice dotkla. Seděla jsem v jídelně, jedla oběd a nikoho si nevšímala. Náhle Billy, který právě dojedl, vstal ze svého místa na druhé straně stolu. Zvedl svůj tác se zbytky, a jak procházel kolem mě, naschvál mi to všechno vysypal do jídla.

Všichni, kdo seděli kolem, vybuchli smíchem. Možná si toho, co Billy udělal, všimlo jen pár lidí, ale mně se zdálo, jako by se mi smála celá jídelna.

Cítila jsem, že se ve mně vzdouvá obrovská vlna vzteku. Dosáhlo to bodu, kdy jsem všeho měla po krk: toho, že mi říkají Sambo, že mě nechtějí do družstev při hrách, že si mě dobírají a berou mi věci. Už jsem to nemohla dál vydržet.

Vyskočila jsem ze židle, popadla sklenici sladké pomerančové limonády a otočila se k Billymu, který tam stál, koukal na mě a smál se. Podívala jsem se mu přímo do očí a nalila mu limonádu na hlavu.

Ted' se opravdu rozesmála celá jídelna, ale naštěstí se nesmáli mně. Všichni se dívali na Billyho, jak jen stojí a lepkavá limonáda mu kape z vlasů a stéká mu po tváři a po oblečení. Byl to pohled k nezaplacení, jenže já jsem byla příliš vyděšená, než abych se mohla smát. Bála jsem se jeho reakce.

Billy se na mě podíval s takovou zlobou v očích, až jsem měla dojem, že mi jeho pohled vypaluje díry do těla. Na jeho další reakci jsem nečekala. Utíkala jsem pryč. Vyrázila jsem z jídelny jako blesk, vběhla jsem na dívčí záchody, zamkla se v kabince a rozbřečela se. Plakala jsem, protože to, co jsem udělala, se mi vůbec nepodobalo. Tolik jsem si přála mezi ně zapadnout! Chtěla jsem, aby mě ostatní přijímali a měli mě rádi. Nemohla jsem změnit barvu své kůže ani svůj původ a cítila jsem se kvůli tomu bezmocná.

Proč jsem vždycky jiná, ať jsem kdekoli? Kam patřím? Proč mám stále pocit, že nepatřím nikam? Vzlykala jsem schoulená na záchodě a zoufale jsem si přála znát na to všechno odpověď.

Jak jsem rostla a přicházela do puberty, šikana naštěstí ustávala. Spolužáci měli čím dál větší volnost, ale já jsem zjistila, že moji rodiče jsou naopak čím dál přísnější, zvláště když jsem si chtěla večer vyjít ven s přáteli. Tykalo se to zejména chlapců. Chodit ven s chlapci nebylo v našem prostředí považováno za vhodné, a tak jsem měla jen velmi zřídka dovoleno zúčastnit se společných večerů školní mládeže nebo si vyrazit o víkendu se spolužáky.

Nikdy jsem neměla pocit, že někam patřím. Když spolužáci probírali víkendové večery v tanečním klubu, smáli se a vyprávěli si příhody vždycky jsem se cítila mimo. Záviděla jsem jim a přála si, abych nebyla Indka. Nezbyvalo mi než se soustředit na studium a být většinou sama. Strávila jsem nespočet hodin uzavřená ve svém vlastním světě a blízkých přátel jsem měla velmi málo.

Rodiče se i nadále snažili, co jim síly stačily aby mi vštípili naši kulturu, a přáli si, abych se setkávala s ostatními Indy. Ale já jsem se vzpírala.

„Nechci jít na *védántu*,“ oznámila jsem matce jednou v sobotu, když mi bylo asi třináct. *Védánta* je studium hinduistických posvátných textů a já tou dobou navštěvovala každý týden lekce, kde jsem se stýkala s indickými dětmi.

„Potom ale pro tebe bude život těžší, až vyrosteš, zvláště až se vdáš. Potřebuješ přece vědět, co znamená být správná Indka,“ domlouvala mi matka, zatímco se zabývala mými vlasy.

Ale já nechci být ještě víc Indka! Chci být víc jako moji spolužáci!

To jsem si myslela, ale nahlas jsem řekla: „Jenže já chci jít ven s kamarády ze školy. Ti nemusejí na žádné lekce vědány.“

„Tvůj otec a já si přejeme, abys tam chodila. A to je všechno,“ odpověděla.

Pořád jsem sice nebyla přesvědčená, že chci být hinduistka, ale jako hodná indická dcerka jsem rodiče poslechla. Po mnoho let jsem se setkávala každý týden na hodinách vědány s indickými přáteli, abychom se učili naší víře. Učení samotné mi připadalo zajímavé a podnětné. Měli jsme skvělého učitele, který podporoval diskuse, a v těch jsem vynikala. Byla jsem ve třídě oblíbená, což bylo v příkrém kontrastu s tím, jak jsem se cítila ve škole, kde jsem se tak zoufale snažila zapadnout mezi spolužáky. Měla jsem pocit, že žiju dva oddělené životy.

Kéž bych to mohla všechno propojit a být ve škole tak oblíbená jako mezi svými indickými kamarády, říkala jsem si častokrát. Proč ve mně moji spolužáci nemohou vidět to, co ve mně vidí moji indiští přátelé?

Jak jsem vyrůstala, začal mě hinduismus čím dál víc zajímat. Opravdu se mi líbilo studovat Bhagavadgítu a védy, učit se o příčině a následku, o osudu a svobodné vůli a podobně. Diskuse, které jsme o těchto tématech vedli, jsem milovala. Také jsem se modlila a meditovala jsem, protože jsem v té době cítila, že si tím čistím myšlenky. Mnohé věci mi dávaly smysl, ačkoli některé záležitosti se mi nezdály opodstatněné, jako třeba potlačování žen, od nichž se očekává, že budou podřízené mužům, nebo domlouvání sňatků proti vůli snoubenců. Ve védách se o ničem takovém nemluví.

I přes to, že jsem byla vystavená působení tolika různých kultur a náboženství, nic mě nepřipravilo na to, co jsem prožila později. Netušila jsem, že se moje přesvědčení a názory otřesou v samotném základu. Ale v každém případě jsem se potýkala s našimi obyčejí a tradicemi už dlouho předtím, v době, kdy jsem dospívala a hledala v životě rovnováhu.

3. KAPITOLA

Hledání nápadníka

Postupně se mě rodiče, jak je to u nás obvyklé, snažili vlídně přesvědčit, že mám jednou vstoupit do domluveného manželství, a seznamovali mě se syny našich přátel a známých. Zvláště otec nebyl nadšen představou, že bych po střední škole ještě dál studovala, protože se bál, že bych začala být příliš nezávislá, kdybych odešla na kolej mimo domov. Domníval se, že bych se pak těžko stala poslušnou manželkou. Naši lidé věří, že čím je žena mladší a méně vzdělaná, tím bude v manželství úslušnější, což je považováno za žádoucí.

Moji rodiče si nepřáli nic jiného, než abych byla šťastná, ale podle jejich názoru to záleželo nejen na tom, jestli se vdám, ale hlavně jestli se vdám za hinduistu. Jenže já jsem, jak se zdálo, chtěla pravý opak.

„Ale tati, já vážně chci jít na univerzitu studovat fotografii a grafický design!“ trvala jsem na svém.

„Jestli si najdeš školu někde poblíž, nebudu nic namítat, ale nedovolím, abys odešla kvůli studiu z domova,“ odpověděl mi otec.

„Ale tati, dobře víš, že tady nejsou žádné vyšší školy, kde se vyučuje v angličtině! Jestli chci dál studovat, musím odejít z domova,“ hádala jsem se.

„Nepřichází v úvahu. Ty zase moc dobře víš, že je nepřijatelné, aby žena žila mimo domov, dokud se nevdá,“ opáčil.

Jenže tou dobou jsem už vyrostla v mladou ženu s vlastními názory. Díky mému vzdělání byl můj pohled na svět hodně ovlivněn Západem, a tak jsem se zeptala: „Proč jsou pravidla pro ženy jiná než

pravidla pro muže?"

„To nejsou pravidla. Takhle jsou věci prostě dané a ty bys měla být hrdá, že udržuješ naše tradiční hodnoty" odpověděl mi otec, poněkud rozladěný mým vzdorem.

Měla jsem sny, které jsem si přála naplnit, a začínala jsem mít dojem, že k tomu nikdy nedojde. Chtěla jsem vidět svět a pracovat třeba jako reportérka. Měla jsem v úmyslu projet Evropu s batohem na zádech, vidět v Paříži Eiffelovku a v Egyptě pyramidy. Přála jsem si cítit energii Machu Picchu, jíst ve Španělsku paellu a v Maroku si vychutnat tažín. Bylo toho tolik, co jsem toužila dělat, vidět a zažít, a bylo mi jasné, že pokud přistoupím na domluvené manželství, bude to znamenat konec mých snů. Mé pocity byly o to intenzivnější, že tou dobou byly již dvě mé nejbližší indické přítelkyně zasnoubené a k domluvenému sňatku mělo dojít, jen co ukončí střední školu.

Takže abych nezpůsobovala potíže a nemusela se dále dohadovat s otcem, zapsala jsem se do místního fotografického kurzu. Zároveň jsem se podvolila vůli rodičů, a když si přáli, abych se sešla s případným vhodným nápadníkem, hrála jsem plachou a zdrženlivou dívku na vdávání.

Vzpomínám si na jednu takovou příležitost, kdy mě rodiče požádali, abych se oblékla do svých nejlepších tradičních indických šatů, a odvedli mě za případným budoucím manželem. Měla jsem na sobě živůtek z růžového surového hedvábí s jemnou výšivkou kolem širokého výstřihu. Přes ramena a kolem hlavy jsem si volně přehodila mimořádně krásný šál z pastelově růžové krajky se širokým vyšívaným lemem, v němž jsem působila vhodným dojmem. Oděv doplňovaly modré hedvábné kalhoty a pár růžových lodiček na jehlovém podpatku.

Jasně si pamatuji, že cestou autem jsem si v duchu stále probírala témata, o kterých se rozhodně nesmím zmiňovat. Říkala jsem si, že se nesmím podřeknout, že se cítím mnohem pohodlněji v džínách a teniskách než v tradičním indickém oděvu. Dalším faux pas by bylo přiznat, že na rozdíl od dob svého dětství jen zřídkakdy navštěvuji hinduistické chrámy při každotýdenních modlitbách a vlastně tam chodím jen ve svátek. Věděla jsem, že se musím zdržet rozhovorů o svých koníčcích a dalších zájmech - že mě přitahuje západní hudba, že miluji umění, astronomii a pozorování hvězd a strašně ráda pobývám venku v přírodě. Rozhodla jsem se, že nebudu mluvit o žádné ze svých představ do budoucna, například že bych jednou chtěla projet Afriku na kole, procestovat Evropu s batohem na zádech, navštívit Egypt, stát se aktivistkou a pracovat v organizaci, která se zabývá budováním soběstačných ekologických vesnic v rozvojových zemích nebo zlepšováním vyhlídek lidí v některé z oblastí Asie postižených chudobou.

Ne, říkala jsem si, musím si pamatovat, že o tomhle mluvit nesmím.

Také si vzpomínám, jak jsem si v duchu připomínala, že se před svou případnou nastávající tchyní musím zmínit o své nově nabyté dovednosti válení perfektních *čapatí*. Tento tradiční nekvašený chléb je v mnoha indických domácnostech základní potravinou a člověk potřebuje dosáhnout opravdové zručnosti, aby těsto vyválel pravidelně a vytvořil dokonalý kruh. Věděla jsem, že toto by mou případnou budoucí rodinu zaručeně potěšilo.

Skutečně jsem se domnívala, že jsem si vše dobře promyslela. Věřila jsem, že jsem si v duchu probrala všechny možné situace a nic se nemůže pokazit. Jenže se ukázalo, že moje domácí příprava dostatečná nebyla. Jakmile jsme dorazili na místo, do krásné koloniální restaurace usazené na úbočí

kopce nad Old Peak Road, objevil se číšník a přijímal naše objednávky. Požádala jsem o sendvič s tuňákem a neuvědomila jsem si, že můj nápadník a jeho příbuzní jsou přísní vegetariáni. Nenapadlo mě to ani ve chvíli, kdy si všichni členové rodiny objednali sendvič se sýrem a okurkou, závin se sýrem a cibulí nebo nějaké jiné vegetariánské jídlo.

Veta „dala bych si sendvič s tuňákem“ sotva opustila mé rty a nápadníková matka už po mně šlehla pohledem, který se mi propaloval snad až do morku kostí. Zbytek rodiny ji hned napodobil. Všechny oči se obrátily ke mně a já tam seděla a přála si, abych se propadla do země.

Cítila jsem se kvůli své chybě tak hloupě! *Jak je možné, že jsem si neuvědomila - ani mě to nenapadlo! -, že nejspíš budou vegetariáni?*

Znovu a znovu jsem se kárala. Koneckonců v našem prostředí je to běžné.

Asi není třeba dodávat, že domlouvání sňatku tehdy skončilo tímto prvním setkáním.

V jednom případě však snaha sňatkových zprostředkovatelů opravdu vedla k zásnubám. Po pouhých dvou setkáních jsme se já a ten mladý muž museli rozhodnout, jestli se chceme zasnoubit; teprve potom jsme se mohli znovu setkat.

Nesměli jsme spolu trávit více času, dokud jsme se nevyjádřili, jak chceme do budoucna postupovat. Byl vysoký, hezký a zdvořilý. Přitahoval mě a cítila jsem, že i já přitahuji jeho. Chtěli jsme se lépe poznat, a tak jsme k velké radosti rodičů souhlasili se závazkem. Uskutečnilo se to formou náboženského obřadu v chrámu gurua Nánaka, kterého se zúčastnily naše rodiny a přátelé a při němž nám mahárádž požehnal. Obřadu se říká *misrí* a dá se to volně přeložit jako zásnuby.

Naše misrí se konalo odpoledne a po něm následovala slavnostní večeře ve známé indické restauraci. Byly tam spousty jídla, víno teklo proudem, muzika hrála a my jsme spolu poprvé tancovali.

V tu chvíli jsem byla šťastná. Konečně jsem cítila, že dělám správnou věc a že mě všichni přijímají. Věřila jsem, že od této chvíle už budu žít šťastně navždy.

Nicméně jak čas plynul a blížilo se datum naší svatby, začala jsem si uvědomovat, že nikdy nebudu tou osobou, kterou můj snoubenec a jeho rodina chtějí za manželku a snachu, protože jsem prostě neodpovídala tradičnímu vzoru. Proč jsem si to neuvědomila, dřív než jsem dala svůj slib? Šlo přece o domluvené manželství a to mě mělo varovat, že je to spojené s určitým očekáváním. Jenže vše již bylo dohodnuto a porušit slib se zdálo nemožné.

Po celou dobu, co jsem s tím mužem byla zasnoubená, jsem doufala, že se pro něj a jeho rodinu dokážu změnit. Snažila jsem se stát se někým, koho by hrdě mohli nazývat manželkou a snachou. Bohužel jsem jim však opakovaně způsobovala rozčarování a nenaplnovala jsem jejich očekávání. Zoufale jsem je chtěla potěšit, ale bylo pro mě těžké soustředit se na tradiční povinnosti, protože jsem byla neklidná a toužila jsem jít za svými sny.

Tolik jsem sama sebe zklamala. Ptala jsem se: *Proč je to pro mě tak těžké? Co je to se mnou? Ostatním to jde tak snadno. Lidé se zasnoubují, vdávají a žení běžně, včetně mých přátel! Proč mám s tou představou takový problém?* Cítila jsem se bezmocná a k ničemu.

Brala jsem to jako prohru.

Nakonec jsem se smířila se skutečností, že asi nikdy nebudu tou osobou, kterou hledají. Byla jsem připravená to vzdát, protože jsem věděla, že takhle nemohu pokračovat.

Měla jsem hrozný strach komukoli o tom říct. Bála jsem se reakce, která mě čeká, pokud se někomu svěřím. Bála jsem se vdát se a bála jsem se zrušit zasnoubení.

V hloubi duše jsem věděla, že očekávání snoubence a jeho rodiny nikdy nemůžu naplnit. Všechno, co jsem do té doby dělala - jak jsem se chovala a jak jsem se oblékala -, byla přetvářka. Věděla jsem, že nikdy nebudu tím, čím by mě chtěli mít, a že bych strávila celý život snahou být někým jiným. A navíc bych nikdy nedostala příležitost splnit si své sny naděje a přání.

Celou dobu jsem rodičům neprozradila, jak se cítím a jak moc s tím vším zápasím, protože jsem jim nechtěla působit problémy. Nechávala jsem si všechno pro sebe, vždycky jsem nasadila odvážný výraz, tvářila jsem se šťastně, stále jsem se usmívala, často jsem se smála a dělala jsem vše, co dělají šťastné mladé ženy. Mlčela jsem, protože jsem nechtěla nikoho zatěžovat svým trápením a svými obavami.

Nakonec jsem se dostala do bodu, kdy už jsem to nedokázala vydržet. Jednou večer, krátce před svatbou, jsem zašla k mamince do pokoje a tam jsem se rozplakala.

„Mami, mně je to tak líto!“ vzlykala jsem. „Já to nemůžu udělat! Prostě nemůžu!“

K mému překvapení se maminka zasmála, objala mě a řekla: „Nebreč, zlato, prostě mi pověz o všem, co tě trápí.“

„Já nejsem připravená, mami! Mám svoje sny, chci cestovat po světě a nemůžu se smířit s tím, že už bych nikdy nebyla nezávislá a nemohla dělat všechny ty věci, po kterých toužím.“

Mezi vzlyky jsem vykoktala všechno, co jsem cítila. Přiznala jsem se ke svým strachům, podělila se o své sny; naděje a touhy.

Maminka mě objímala a slíbila, že mě nebude nutit dělat nic, co nechci. Omluvila se mi, že si mých obav nevšimla dříve, a také za svůj podíl na tom, že to došlo takhle daleko. Musí si promluvit s otcem, ale ujišťovala mě, že se nemám čeho bát, neboť mě v mém rozhodnutí podpoří.

Cítila jsem ohromnou úlevu.

Potom jsem vše, co jsem řekla mamince, pověděla i Anúpovi. Ihned mě ujistil: „Neboj, sestřičko, jsem na tvé straně. Kéž by ses s námi o své pocity podělila dřív. Nemusela jsi na to být sama.“

„Neuvědomila jsem si, že mám po zasnubách ještě nějakou jinou možnost,“ slzela jsem.

Bohužel, kromě mé nejbližší rodiny to nikdo jiný z naší komunity tak dobře nepřijal.

Příbuzní, členové mé potenciální budoucí rodiny i ostatní lidé v našem okolí byli z té zprávy smutní, rozzlobení a zklamaní. Chodili za mnou a přemlouvali mě, abych se vdala. Tvrdili mi, že takhle se cítit je normální; nakonec bude všechno v pořádku a já bych do toho měla stejně jít. Snažili se mě přesvědčit, že pokud poruším slib, nikdo jiný z našeho společenství už si mě nebude chtít vzít za ženu. Mé jméno prý bude poskvněné a žádná rodina nepustí svého syna do mé blízkosti.

Vysvětlovali mi, že mé představy jsou nerealistické, zvláště pro ženu. Mám prý příliš velká očekávání a kvůli tomu nikdy nenajdu vhodného muže. Přestaň chtít od života tolik, říkali mi, buď poslušnou ženou a snachou a budeš mít dobrý život.

Bylo mi strašně a připadalo mi, že svou tvrdohlavostí všem ubližuji. Když jsem slyšela, co o mně lidé začínají říkat, bála jsem se, co bude dál. Lidé tvrdili, že nebudu dost dobrá hospodyně, že jsem rozmazlená a rodiče mě špatně vychovali. Také říkali, že pokud se jako žena můžu takhle zachovat, znamená to, že si o sobě příliš myslím. Cítila jsem se příšerně a bylo mi smutno. Už jsem se nechtěla

stýkat s nikým z naší komunity. Litovala jsem všeho, co jsem udělala, že jsem se zasnoubila, pak zasnuby zrušila, tím ublížila svému snoubenci a jeho rodině, a nakonec tedy i své rodině, že nejsem dostatečně domácí typ a ani správná Indka. Vlastně jsem si vyčítala úplně všechno.

Proč se pořád omlouvám? Proč se musím omlouvat jen za to, že jsem sama sebou? Vůbec jsem nechápala, proč jsem taková divná.

Nemohla jsem snést všechno to vysvětlování, kterému jsem se nemohla vyhnout, ani lidi, se kterými jsem musela jednat, a tak velmi krátce před svatbou, kdy už bylo všechno koupeno a zapláceno, kdy bylo všechno zařízeno, příbuzní a přátelé se chtěli sjíždět ze všech koutů světa a svatební dary se hromadily - jsem utekla. Vydala jsem se na dlouhou cestu za svými dávnými přáteli v Indii a v Británii. Chtěla jsem prostě zmizet, vzdálit se od indických sousedů, dokud se všechno neuklidní. Potřebovala jsem si srovnat vlastní pocity a dát se dohromady. Bylo mi jasné, že další fáze mého života nebude nijak jednoduchá.

4. KAPITOLA

Moje pravá láska

Když jsem se vrátila do rodičovského domu v Hongkongu, už jsem se nesnažila zapadnout zpátky do indické komunity, protože jsem měla pocit, že by se mi to stejně nepodařilo. Svou pozornost jsem zaměřila na budování kariéry, chtěla jsem se pokusit vybudovat si určitou nezávislost.

„Mám práci!“ zvolala jsem jednoho dne, když jsem přišla domů, kde seděl otec a sledoval večerní zprávy.

Jedna kamarádka mi řekla o volném místě v podniku, kde sama pracovala, protože se domnívala, že by to byla práce přesně pro mě. Byla zaměstnaná u francouzské firmy s módními doplňky, která rozvážela své zboží po celé Asii. Pozice zahrnovala asistenci manažerovi prodeje při propagaci zboží a vyřizování velkoobchodních objednávek, to vše s možnými cestami do sousedních měst. Prodej a rozvoz mě nijak zvlášť nelákal, ale přitahovala mě možnost cestování a nezávislost.

„Výborně, *bétá!* Věděl jsem, že to zvládneš.“ Otec se ke mně otočil s pyšným úsměvem. „Vyprávěj mi o tom. Kdy začínáš? Kdo je tvůj šéf? Co máš na starosti?“

„Začínám prvního příštího měsíce. Je to tak vzrušující! Můj šéf je oblastní manažer exportu. Myslím, že v téhle práci budu mít dobré vyhlídky. Když se osvědčím, přenechají mi některé oblasti a budu je mít na starosti jenom já sama.“

„A co to znamená?“ zeptal se otec už s poněkud menším nadšením.

„To znamená, že se mi naskýtá skvělá příležitost cestovat po celé oblasti.“

„Sice jsem na tebe pyšný, holčičko,“ mírnil mě otec, „ale měla by sis uvědomit, že hledáš jen něco na překlenutí času, než si najdeš manžela. Nechci, aby sis začala budovat kariéru a připadala si najednou na vdávání příliš nezávislá. My s matkou stále doufáme, že ti najdeme někoho, s kým se k sobě budete dobře hodit.“

„Ale tati, nekaž mi radost. Já jsem z té práce nadšená.“

„Ano, chápu,“ pokračoval. „Koneckonců, dneska nikdy nevíš. Některým manželům nevadí, když jejich žena pracuje. Jen nechci, abys byla později zklamaná, kdyby tvůj manžel nesouhlasil s tvým cestováním a chozením do práce, to je všechno. Ale dnes tvůj úspěch pěkně oslavíme!“

„Kde je maminka? Chci jí oznámit dobrou zprávu. A potom vás oba zvu na večeři!“ oznámila jsem otci, když jsem vycházela z místnosti. Šla jsem zatelefonovat Anúpovi a podělit se s ním o tu skvělou novinku.

Rodiče se sice stále pokoušeli domluvit mi nápadníka, ale časem si začali uvědomovat, že se jim to těžko podaří.

Jejich pokusy mě trápily, protože rodiče nějak nevnímali, že naše komunita mě nepovažuje za typickou ženu, a mou pověst navíc pokazilo zrušené zasnoubení. Uvědomovala jsem si, že mě naši lidé považují za rozhodnou, nepoddajnou, idealistickou, svéhlavou a neústupnou - což nejsou vhodné vlastnosti pro ženu. Přes to všechno se rodiče utěšovali nadějí, že když pro mě najdou toho pravého, já se kvůli němu změním a budu se věnovat domácnosti.

Má kariéra ve francouzské společnosti se zatím slibně rozvíjela a já jsem pracovně navštěvovala sousední města. Když jsem byla v Hongkongu, stále jsem bydlela u rodičů, ale cestování mi dávalo svobodu a nezávislost, kterou jsem si užívala a oceňovala, a navíc mi poskytovalo příležitost setkávat se s nejrozličnějšími lidmi.

Pomaloučku jsem se zase začínala cítit v životě dobře. Vlastně jsem se cítila šťastná, oblíbená a úspěšná, když jsem se vymanila z *omezení svého prostředí*. Tuhle stránku svého života jsem milovala - lidi, svou práci, cestování. Tradiční role indické ženy v domácnosti mě vůbec nelákala. Bylo mi to zcela vzdálené a neviděla jsem žádný rozumný důvod proč se vzdávat toho, co mám, a tak jsem se i nadále snažila rozmluvit rodičům jejich pokusy o nalezení vhodného nápadníka.

Jenže někde hluboko v sobě jsem stále měla pocit nedostatečnosti. Cítila jsem, že jsem neuspěla, že jsem nesplnila očekávání. Ten vyčítavý hlas mě všude pronásledoval a já se nikdy nikde necítila dost dobrá; pořád jsem měla pocit, že si něco nezasloužím, že nejsem něčeho hodna. Byla jsem jako poškozené zboží..., *kazové, vadné ...*

Jednoho dne na konci roku 1992 jsem se neočekávaně seznámila s mužem, který se později stal mým manželem, ač jsem se zpočátku nedomnívala, že by mohl být pro mě tím pravým. Potkali jsme se jednou večer úplně náhodou díky někomu, koho jsme oba znali.

„Neznáš Dannyho Moorjaniho?“ zeptala se mě v telefonu moje kamarádka Naina, když jsem seděla

v práci za stolem a snažila se před víkendem dokončit týdenní výkazy. Naina nežila v Hongkongu, ale občas přijela na návštěvu a ten večer jsme se po práci chystaly zajít společně na skleničku.

„Ne, v životě jsem ho neviděla," odpověděla jsem. „Proč se ptáš? A kdo to vlastně je?"

„Opravdu milej sindhskej kluk, setkala jsem se s ním loni v létě v New Yorku, ale žije a pracuje v Hongkongu. To je zvláštní, žes na něj nikdy nenarazila," divila se.

„Vždyť mě znáš. Držím se od našich lidí stranou, zvláště po tom ‚incidentu‘. V Hongkongu je spousta Sindhů, se kterými jsem se nikdy nesetkala, na tom není nic zvláštního," vysvětlila jsem jí.

„No, tak teď se s ním setkáš," odpověděla. „Vyhledala jsem ho a pozvala na dnešní večer."

Když jsme potom s Nainou vešly v centru města do poměrně nóbl baru s názvem Club '97, na první pohled jsem poznala, který z návštěvníků to je, ačkoli jsem se s ním nikdy předtím nesetkala. Postával nonšalantně u pultu, na sobě kaštanově hnědý rolák a černé kalhoty. Pohlédl k nám, sotva jsme prošly dveřmi, a i když na schůzku přišel kvůli Naině, všimla jsem si, že když jsme se k němu blížily a sedaly si, nespouštěl ze mě zrak. Když se naše oči konečně setkaly, zdálo se, že námi oběma projel pocit, že se známe. Cítila jsem se, jako bych ho znala odjakživa, a byl to elektrizující, úchvatný zážitek. Bylo mi jasné, že to vnímá stejně jako já; dali jsme se do řeči.

Zjistili jsme, že máme mnoho společného, a na závěr večera jsme si vyměnili telefonní čísla. Nadchlo mě, když mi hned následujícího dne zavolal a pozval mě na večeři. Byl neuvěřitelně romantický, přinesl mi květiny a vzal mě do krásné restaurace Jimmy's Kitchen, která dodnes patří k našim nejoblíbenějším.

V následujících týdnech jsme se poznávali stále víc, ale já jsem si uvědomovala, jak se vnitřně odtahuji, protože jsem si nevěřila. Vývoj našeho vztahu byl nepředvídatelný a vzrušující zároveň a já jsem něco takového nepoznala už hodně dlouho. Děsilo mě to. Bála jsem se, protože byl Sindh. Nechtěla jsem se znovu zaplést s mužem ze svého vlastního prostředí, rozhodně ne teď... a možná nikdy.

Velmi dobře jsem si uvědomovala, že vdát se v rámci indické komunity znamená obvykle spojit se s celou širokou rodinou. To není svazek dvou lidí, ale dvou rodin. Neměla jsem v úmyslu zaplést se znovu do něčeho, čeho bych potom litovala. Chtěla jsem se provdat za muže, nikoli za všechny jeho příbuzné, a protože jsem naše lidi znala, bála jsem se. Děsila mě představa, co by si o mně asi jeho rodina pomyslela. Neopakovala by se opět tatáž situace? Ví jeho rodina o mé minulosti? Neodmítli by mě Dannyho příbuzní, kdyby věděli, že jsem zrušila zasnoubení? A jak jsem si mohla být jistá, že ode mě nebude očekávat to, co očekává většina našich mužů od svých žen? Nechtěla jsem být znovu zraněna a také jsem nechtěla nikomu ublížit.

Danny byl trpělivý a poskytl mi veškerý čas, který jsem potřebovala, což jsem velice oceňovala. Nedokázala jsem mu odolat a cítila jsem se díky němu milovaná jako nikdy předtím. Zažívala jsem boj mezi srdcem a myslí a srdce vítězilo.

Čím víc jsme se poznávali, tím víc jsem si začínala uvědomovat, jak moc jsme si s Dannym podobní. Danny stejně jako já nebyl plně spojený s naším tradičním prostředím, protože také vyrůstal v Hongkongu a navštěvoval britské školy. Odmítal mnoho našich zvyků, a zejména nesdílel běžné představy o ženách a manželství. Ve svých citech ke mně byl vždycky otevřený a velkorysý a jeho láska byla opravdová a bezpodmínečná. Poprvé v životě jsem necítila žádný tlak, že bych měla být taková či onaká, abych ho získala.

Danny měl také úžasný smysl pro humor a to mě velmi přitahovalo. Jeho smích byl nakažlivý a já jsem se s ním často smála, takže naše schůzky byly vždy ohromně zábavné. Zdálo se, že přesně ví, kdy zavolat a co říct. Byl mírný a laskavý, ale zároveň silný a přesvědčivý, a to jsem na něm milovala.

Přes to všechno jsem se stále domnívala, že je jen otázkou času, kdy objeví moje chyby. Bála jsem se, že ho brzy zklamou.

Jenže ten čas nikdy nenastal. Dannyho city vůči mně zůstávaly neochvějně a stálé. Telefonoval mi, jen aby se zeptal, jak se mám, a kdykoli se naskytla příležitost, posílal mi květiny a dárky. Na rozdíl od mnoha ostatních miloval mou nezávislou povahu. A místo aby se děsil mých snů, zájmů a cílů, Dannymu připadalo zábavné i to, jak jsem odvracela neustálé pokusy rodičů domluvit mi sňatek. Všechny tyto mé vlastnosti považoval za roztomilé. Opravdu se o mě zajímal kvůli tomu, jaká jsem, a to bylo pro mě nové a povzbuzující.

Danny dokončil vysokoškolská studia v oboru ekonomie. Jeho otec vlastnil firmu a Danny jako jediný syn a dědic byl podle našich tradic zavázán věnovat se rodinnému obchodu.

Tou dobou jsem pracovně cestovala i mimo Hongkong. Dannyho zaměstnání také vyžadovalo cestování a já jsem občas zahlédla jeho usmívající se tvář na svých různých pracovních výjezdech, protože Danny si koordinoval schůzky tak, aby se tam se mnou mohl setkat.

Když jsme se jednou večer procházeli podél Deep Water Bay, jedné z mých nej oblíbenějších pláží na ostrově Hongkong, zeptala jsem se Dannyho, jestli ví o mém někdejší zasnoubení a zda slyšel, co o tom říkají místní Indové. Dosud jsme o tom nikdy nemluvili a já se skoro bála zeptat. Nebyla jsem si jistá, co by se stalo, jestliže by to pro něj byla novinka.

„Jistě," odpověděl, „vím o tom skoro od začátku. A vsadím se, že verze, kterou jsem slyšel, byla díky naší úžasné komunitě pěkně vyšperkovaná."

„A co sis o mně pomyslel, když jsi to zjistil?" zeptala jsem se s mírnou obavou.

„Skutečně chceš slyšet pravdu?" odpověděl otázkou a v koutcích úst mu pohrával úsměv.

„Ano, čistou pravdu, prosím. Zvládnu to," přisvědčila jsem a sbírala odvalu k vyslechnutí odpovědi.

„No, když jsem uslyšel, co jsi udělala, tak první, co mě napadlo, bylo: *Ano! To je přesně žena, jakou chci za manželku - má svůj vlastní rozum!*"

Ucítila jsem obrovskou úlevu a po tváři se mi rozlil široký úsměv. Vzpomínám si, že jsem řekla něco jako: „Takže jestli tomu dobře rozumím, nepřitahuje tě ke mně moje zručnost při pečení čapátí?"

„Podceňujete mé schopnosti, slečno! Skvělé čapátí zvládnou uválet i sám - a to není všechno. Myju okna, koupelnu i záchod, dokonce i peru!"

V tu chvíli se můj úsměv změnil v hlučný smích. Oba jsme padli do písku a smáli se, až nám po tvářích tekly slzy. Smáli jsme se všemu a ničemu zároveň.

Když náš smích odezněl, Danny se zvedl na kolena, zatímco já jsem pořád ještě seděla v písku. Naše oči se setkaly. Uchopil mě za obě ruce: „Anito, ode dne, kdy jsme se poprvé setkali, se tě chci na něco zeptat," řekl. „Vezmeš si mě?"

V tu chvíli jsem to věděla. Věděla jsem s jistotou, že je to muž pro mě. Našla jsem spřízněnou duši.

Sedmnáctého března 1995, přesně dva měsíce po tom, co mě Danny požádal o ruku, se stalo něco neočekávaného. Obrátila jsem se v posteli, abych se podívala, kolik je hodin, a zazvonil telefon.

Co se děje? říkala jsem si, když jsem zvedala sluchátko. *Je teprve 5.15 ráno.* Ještě než jsem se ohlásila do telefonu, věděla jsem, že to není dobrá zpráva.

„*Bétá, miláčku, jsi to ty?*“ uslyšela jsem mamčin uplakaný hlas, než jsem stihla promluvit.

„*Ano, mami. Co se děje?*“ Na mém hlase byl patrný strach, který se mě zmocnil. Cítila jsem, jak mi srdce vynechalo. Zčásti jsem se děsila té zprávy přicházející ke mně tím kusem plastu, který jsem držela v ruce, zčásti jsem chtěla ihned vědět, co se stalo, abych se zbavila nejistoty.

„*Tatínek,*“ uslyšela jsem plačtivý hlas. „*Dneska ráno se neprobudil. Odešel ve spánku.*“

Když se před pár měsíci otcovo zdraví začalo rychle zhoršovat, odjeli naši do Indie, aby otec podstoupil nějaké alternativní léčení, nejspíš ájurvédské. Očekávala jsem, že se vrátí včas a v plném zdraví, abychom si na svatbě společně zatančili oblíbený oslavný indický tanec *bhangra*. Nemohla jsem uvěřit, že zemřel. Horečně a s pláčem jsem si zabalila pár věcí a naházela je do kufru. Bratr zatím zařídil pro nás oba nejbližší let do Púny, která leží asi čtyři hodiny cesty od Bombaje.

Cesta do Indie, pohřeb a čas strávený s rodinou, to všechno proběhlo jakoby v mlze. Nezapomenu však na den, kdy jsme vzali tatínkův popel v krásně smaltované urně k řece Indrájání, která protéká svátým městem Álandí ležícím východně od Púny. V příhodném čase, který určil mahárádž, jsme stanuli na skále nad řekou a shlíželi na její proud. Bratr pak otevřel víko, naklonil urnu a nechal vítr, aby unášel tatínkův popel a rozprášil ho po vodní hladině. Dívali jsme se za ním, slzy nám tekly po tvářích a řeka odnášela popel do dále. Jak jsme mohli tomuto skvělému muži říci sbohem?

Tatínku, ach, můj drahý tatínku! Je mi moc líto, jestli jsem ti kdy způsobila bolest, šeptala jsem mu s rukama sepnutýma k pránám (modlitbě).

Budu se vdávat a ty tu nebudeš, nevidíš mě chodit kolem svatebního ohně. Na ten den jsi čekal celý můj život. Jak jsi mě mohl teď opustit? ptala jsem se vln, které polykaly jeho popel, a po tvářích mi stékaly slzy.

Následujících několik měsíců bylo sladkobolných, protože jsme truchlili pro otce a zároveň plánovali nadcházející oslavu. Viděla jsem, že mamince pomáhá vidina mé blízcí se svatby; projasňovala jí jinak velice těžké a smutné časy a navíc ji nutnost plánování pomáhala soustředit pozornost jinam.

Tatínek nám všem velice chyběl a litovali jsme, že s námi nebude při události, která pro něj byla tak důležitá. Vidět mě, jak se vdávám, mělo být něco jako zakončení jeho životního poslání. Uklidňovala jsem samu sebe tím, že se zúčastnil mého zasnoubení a byl přitom velice šťastný. Skoro jako by umíral s lehčím srdcem.

Spolu s Dannyho rodiči jsme zašli za mahárádžem, aby stanovil vhodné datum svatby. Oznámili jsme mu, že to musí být až ke konci roku, protože moje rodina truchlí nad ztrátou otce a nejsme ještě v takovém stavu, abychom mohli oslavovat. Nahlédl do posvátného kalendáře a sdělil nám, že vhodným datem pro svatbu je šestý prosinec 1995.

Tenkrát se nám zdálo, že je to daleko, ale čas letěl velmi rychle. Museli jsme všechno dojednat, zamluvit restauraci, objednat svatební sárí, nechat natisknout pozvánky a udělat spousty dalších věcí, které souvisejí s přípravou indické svatby.

Maminka začala pomáhat ze všech sil, aby odvedla svou pozornost od nedávné ztráty manžela. Pečlivě mi vybírala sárí i všechno ostatní oblečení pro různé související příležitosti. Na samotný

svatební den mi vybrala nádherné sárí z krajky v barvě bronzu a na civilní svatbu bílé sárí s jemným vzorkem z vetkaných zlatých nití.

A tak jsem se šestého prosince 1995 vdala za svou spřízněnou duši Dannyho při svatbě do detailu promyšlené a skvěle zorganizované. Oslavy trvaly téměř celý týden. Přátelé a příbuzní z celého světa se slétli do Hongkongu, aby se zúčastnili rituálů a oslav, které vyvrcholily recepcí pod hvězdami na trávníku Country klubu, z něhož je výhled na mou oblíbenou pláž Deep Water Bay na jihu ostrova.

Několik měsíců před svatbou jsme si s Dannym povídali o přípravách. „Bylo by pěkné, kdybychom se mohli vzít na té pláži, kde jsi mě požádal o ruku,“ prohodila jsem napůl žertem.

Chvíli jsme si s tím nápadem pohrávali, ale pak jsme to pustili z hlavy, protože jsme si představili, jak by byly ženy nešťastné, kdyby se jim jehlové podpatky bořily do písku. Potom jsem si ale vzpomněla, že přímo nad skálou u konce pláže na Deep Water Bay se nachází Country klub, z jehož zahrad je nádherný výhled přímo na zátoku, kde mě Danny požádal o ruku. Rázem jsme věděli, že jsme našli to pravé místo pro naši oslavu.

V Country klubu jsme strávili krásný večer, vál chladný vánek a nočním vzduchem se rozléhala indická svatební hudba *šahnái*. Ruku v ruce jsme s Dannym několikrát obešli svatební oheň, abychom zpečetili svůj svazek, zatímco mahárádž prozpěvoval v sanskrtu naše svatební sliby. Dannymu to moc slušelo, a jak vedle mě stál v *šérvání* (královském svatebním obleku) s turbanem na hlavě, vypadal jako princ. Já jsem si oblékla ono bronzové krajkové sárí, které mi vybrala, maminka, a jeho cíp jsem měla volně přehozený přes hlavu a přes jasmínové květy vpletené do vlasů. Ruce a nohy mi zdobil jemný kašmírový květinový vzor namalovaný henou, jak indickým nevěstám velí tradice.

Obcházela jsem kolem ohně a sledovala tváře rodinných příslušníků. Bylo zřejmé, že matku i bratra trápí, že tu s námi nemůže být tatínek, že s námi nemůže prožít tento tak výjimečný večer.

Po obřadech následovaly velkolepé oslavy s pitím, jídlem, hudbou a tancem. Když všechno skončilo a Dannyho a mě čekala svatební noc v hotelovém pokoji, byla jsem vyčerpaná a vzrušená zároveň. Věděla jsem, že s tímto mužem chci strávit zbytek života. Chystali jsme se žít šťastně až do smrti...

5. KAPITOLA

Diagnóza strachu

Roky utíkaly a my jsme si s Dannym budovali společný život. Danny opustil rodinný podnik a začal pracovat v oblasti prodeje a marketingu u velké mezinárodní organizace. Přestěhovali jsme se z jeho staromládeneckého bytečku v centru města do krásného bytu na okraji Hongkongu. Ujali jsme se opuštěného psa a pojmenovali ho Kosmo.

Nedlouho po mé svatbě se bratr rozhodl opustit Hongkong a založit si firmu v Indii, protože v Hongkongu trval hospodářský útlum a on viděl v Indii velkou příležitost. S manželkou Monou a malým synkem Šáhínem se tam tedy přestěhoval a maminka je brzy následovala. Moc mi chyběli, nikdy předtím jsem nežila v jiné zemi než moje rodina.

Jako by toho nebylo dost, hospodářský pokles pokračoval, a protože to těžce postihlo i naši firmu, ztratila jsem práci. To mě vyvedlo z rovnováhy, jelikož to přišlo nečekaně, a napětí a pocit opuštěnosti, kterým jsem trpěla, poté co se má rodina odstěhovala z Hongkongu, na mě dolehly ještě silněji.

Často jsem také pociťovala tlak naší komunity a svých vrstevníků, že bych měla mít dítě, jenže mě v té době zajímala víc práce, cestování a prozkoumávání světa.

Nakonec jsem našla externí práci u firmy pro přistěhovalce. Měla jsem pomáhat čerstvým přistěhovalcům s jejich začleněním do života v Hongkongu. Nebylo to zaměstnání na plný úvazek a mně se líbila svoboda, kterou mi poskytovalo.

V našem prostředí se očekává, že budete mít děti hned po svatbě, ale já jsem se na to prostě ještě necítila připravená. Často jsem byla rozpolcená mezi tím, co se ode mne očekávalo, a tím, co jsem sama opravdu chtěla. Také jsem mívala pocit, že je snad se mnou něco v nepořádku, když nechci totéž co moji přátelé, zejména když zatím ještě netoužím po dětech.

Indičtí sousedé mi neustále připomínali, že jsem žena a že mi tikají biologické hodiny, což mělo za následek jediné - posilovalo to mé staré vnitřní strachy, které počínaly tím, že se mnou budou potíže, protože jsem dívka, a že je se mnou něco špatně, protože nikam nezapadám. Pamatuji se, jak jsem si říkala: *Jestli budeme opravdu chtít děti, můžeme nějaké adoptovat. Na světě je tolik nechtěných dětí, které by byly vděčné za domov. A vůbec bych si nemusela dělat starosti s biologickými hodinami!*

S Dannym jsme o tom vážně hovořili a shodli jsme se, že adopce je dobrý nápad. Také bych pak nebyla pod tlakem, že musím být otrokem vlastního těla. Když jsem však tuto možnost zmínila před kýmkoli v našem okolí, vždycky následovala negativní reakce. Nejčastěji vypadala takto: „Ty nemůžeš mít děti? Ach, to je mi líto.“

A já jsem zase jednou pocítila, jak se ve mně rozmáhá starý strach z vlastní nedostatečnosti... Mé soustředění na celou tuto záležitost však skončilo velice rychle.

V létě 2001 diagnostikovali mé přítelkyni Soni rakovinu a to mnou otřásl do hloubi duše. Jednoho dne se jí špatně dýchalo; šla tedy k lékaři, a tam jí zjistili, že má v hrudníku obrovský nádor, který tlačí

na plíce. Nemohla jsem uvěřit, že se jí to stalo. Byla mladá, silná, zdravá, plná života a měla k životu spoustu důvodů.

Lékaři ji hned přijali do nemocnice, aby nádor odstranili, a následně ji léčili chemoterapií a ozařováním.

A potom, jen pár měsíců po Sonině diagnóze, jsme obdrželi zprávu, že diagnostikovali agresivní formu rakoviny Dannyho švagrovi (manželovi jeho mladší sestry).

Tato zpráva ve mně vyvolala obrovský strach, protože mi oba byli věkem blízcí. Začala jsem studovat vše o rakovině a jejích příčinách. Zpočátku jsem to dělala proto, že jsem doufala, že bych jim mohla být nějak nápomocná, chtěla jsem být se Soni a pomáhat jí v jejím boji. Jenže jsem zjistila, že čím víc jsem toho o rakovině přečetla, tím více jsem se bála všeho, co ji může způsobovat... Začala jsem věřit, že rakovinu způsobuje úplně všechno - pesticidy, mikrovlny konzervanty, geneticky modifikované potraviny, sluneční svit, znečištěný vzduch, plastově nádoby na jídlo, mobilní telefony a tak dále. Pokračovalo to dál a dál, až jsem se nakonec začala bát i života samotného.

Dvacátý šestý duben 2002 - den, na který Danny ani já jen tak nezapomeneme. Váhavě jsme vstoupili do lékařské ordinace, jako bychom vstupovali do domu smrti. Strach obcházel kolem a varoval nás, že za každým rohem číhá otřesné překvapení. Bylo pozdní páteční odpoledne, poslední pracovní den před společným víkendem. Cestou jsme se proplétali dopravní špičkou. Všichni odcházeli z práce a oslavovali předvíkendovou šťastnou hodinku - všichni, jen my ne. Skoro jsme si ani nevšimli, jak zapadající oranžové slunce vrhá ohnivou zář na skleněné mrakodrapy našeho krásného města, které pulzovalo životem. Dnes jsme se měli dozvědět výsledky testů, které mi lékaři udělali.

Několik dní předtím jsem si našla bulku na pravém rameni hned nad klíční kostí. V tu chvíli jsem si nepřipouštěla, že to může být něco jiného než cysta nebo větší nežit. Jenže nepříjemný hlásek v mé hlavě, prorok zkázy, neustále dotíral a strašil mě, že je to něco horšího.

V předchozích měsících jsem se slzami v očích navštěvovala svou přítelkyni Soni, která umírala na rakovinu diagnostikovanou před rokem. S hrůzou a lítostí jsem pozorovala, jak její tělo kousek po kousku požírá bestie, která se nechce nechat zkrotit dokonce ani tou nejmodernější lékařskou vědou. Nechtěla jsem ani pomyslet, že by tahle hrůza mohla postihnout i mě. Bulka u krku mě přesto donutila čelit i této možnosti a nechat se vyšetřit. Podstoupila jsem tedy biopsii a dnes jsem si šla pro výsledek.

Lékař, který mi zprávu sděloval, byl velice milý a laskavý. „Máte lymfom, to je druh rakoviny lymfatického systému," oznámil mi. Jenže od chvíle, kdy vyslovil slovo *rakovina*, už jsem jeho další slova moc nevnímala. Jeho hlas ke mně přicházel jakoby pod vodou. Můj pohled se svezl stranou a zarazil se u výhledu z okna ordinace. Venku se nic nezměnilo: slunce pokračovalo ve své cestě a pomalu zapadalo za přístavem, mrakodrapy zářily tlumenými odstíny oranžové a jantarové a lidé spěchali za smíchem a radostmi šťastné hodinky. Jenže mně to, co jsem se dozvěděla, rázem změnilo celý svět.

Lékař s účastí prošel všechny nabízející se možnosti. „Budeme vám pomáhat," ujistil mě, „ať už si vyberete jakoukoli možnost, ať už se rozhodnete pro cokoli, ale napřed vás objednáme hned na pondělí ráno na snímkování, abychom upřesnili diagnózu a zjistili, v jaké fázi vaše nemoc je. Až budete mít výsledky, tak za mnou přijďte a probereme to."

Jeho hlas mi zněl v hlavě jako tlumené dunění a doporučení jsem nevnímala. Jen velmi nezřetelně

jsem zaslechla, že se máme zkusit uklidnit a užít si víkend co nejlépe.

Hrůza se děsivě střetávala s rozumem. Ani já, ani Danny jsme nebyli schopni přemýšlet. Odmítali jsme to. Nechtěli jsme myslet na rakovinu, na nějaké možnosti, na smrt! Chtěla jsem před tím vším utéct, přitáhnout si k sobě normální svět jako deku a schovat se. Rozhodně jsem nemohla - nebyla jsem schopna - zvažovat žádné možnosti. Bylo to příliš děsivé a v hlavě mi vířil zmatek. Lékař nás našťástí ujistil, že nemusíme učinit žádná rozhodnutí až do pondělního rána, kdy jsem byla objednaná na magnetickou rezonanci a kdy jsme si měli přijít promluvit o další léčbě.

Ačkoli jsem byla myšlenkami někde daleko a trápilo mě plno otázek, Danny mě přemluvil, abychom si vyrazili ven a hodili na chvíli všechno za hlavu. Takže když jsme se vrátili domů, oblékla jsem si své oblíbené korálové červené šaty. Jak jsem tam tak stála, celá vyšňořená, objal mě manžel kolem ramen a řekl: „Neboj se, spolu to zvládneme.“

A tak jsme ten večer utekli... aspoň na chvíli.

Večeřeli jsme pod hvězdami v mé oblíbené restauraci El Cid, která leží přímo na nábřeží u Stanley Bay na jižní straně ostrova Hongkong. Měsíc zářil v překrásném úplňku a jemný vánek povíval vzduchem. Měkký zvuk vln z blízkého oceánu doplňoval hudbu mexické pouliční kapely mariachi, která hrála serenády jednomu stolu po druhém. Abychom si zajistili krásný večer, zaplatili jsme muzikantům; pak u nás zůstali nejdéle a hráli moje oblíbené písničky. Sangría tekla proudem a my jsme zapomněli na celý svět.

Následujícího rána jsem se probudila schoulená v Dannyho náruči. Bylo nádherné moci se k němu přitulit a nepříjemností okolního světa si vůbec nepřipouštět. Chtěla jsem, aby návštěva v lékařské ordinaci byla jen zlý sen, ale skutečnost byla neodbytná. Mám rakovinu a už to nemůžu nevědět. Copak se dá utéct před vlastním tělem?

Udivuje mě naše schopnost hrát v duchu sami se sebou hry. Když sobotní ráno pomalu přecházelo v poledne, řekla jsem si, že nechci, aby se o mé diagnóze kdokoli dozvěděl. Dokud to nikdo nebude vědět, nebudu se tím muset zabývat. Nemůžu sice utéct před vlastním tělem, ale můžu uniknout aspoň v duchu.

„Budeme to muset oznámit našim,“ upozornil mě Danny.

Já vím, ale oni z toho budou dělat hrozný problém! Co kdybychom si dopřáli ještě den klidu a samoty, než jim to řekneme?“ smlouvala jsem.

Jenže odpoledne volala maminka a chtěla vědět, proč jsme jí nedali vědět, jak dopadla biopsie. Danny jí prozradil, co se děje, a máma si ihned zamluvila letenku do Hongkongu. Vzápětí volal bratr, aby mi sdělil, že si všechno zařizuje, aby mohl také přijet a být se mnou.

Nechtěla jsem, aby to brali tak vážně, nepřála jsem si žádně drama. Tím se celá situace stávala strašně skutečnou! Jejich láskyplně reakce na mě zapůsobily jako ledová sprcha. Pravdě stanovené diagnózy jsem se už nemohla dál vyhýbat.

V pondělí jsme se s Dannym opět ocitli na klinice a otevřeně jsme hovořili o různých možnostech. Udělali mi magnetickou rezonanci, lékař si právě prohlížel výsledky a z jeho laskavé tváře vyzářovaly obavy.

„Je to ve fázi 2A,“ oznámil nám vlídně.

„Co to znamená?“ zeptal se Danny.

„To znamená, že se onemocnění rozšířilo do hrudníku a do oblasti podpaží, ale je to jen v horní části těla,“ vysvětloval lékař trpělivě. „Pojďme se podívat, jaké máte možnosti. Já bych doporučoval kombinaci chemoterapie a ozařování.“

„Na chemoterapii nepůjdu!“ prohlásila jsem důrazně.

„Ale miláčku, to je v podstatě jediná možnost,“ namítl Danny překvapeně a já jsem se na něj nesouhlasně obořila.

„Podívej se, co dělá chemoterapie se Soni. A co tvůj švagr?“ protestovala jsem.

Takovéto rozhovory jsem vést nechtěla. Chtěla jsem, aby se život vrátil tam, kde byl dřív. Zabořila jsem obličej do dlaní a snažila se zahnat všechny zlé myšlenky.

„Opravdu chceš, abych takhle zemřela?“ Slyšela jsem zděšení ve svém hlase. „Oni se prostě pomalu ztrácejí... a mají strašné bolesti. Radši bych zemřela teď hned, než aby se mi dělo něco takového.“

„Já vím,“ špitl Danny natáhl se a položil jemně dlaň na mou studenou ruku, která bezvládně spočívala na lékařově stole. „Jenže já tě nechci ztratit. Co se dá ještě udělat?“

Byli jsme manželé šest let. Měli jsme tolik snů, pro které jsme chtěli žít, tolik míst, která jsme chtěli navštívit, a tolik věcí, které jsme chtěli dělat, jenže naše sny se nám rozpouštěly před očima jako cukr v horkém čaji.

„Existují i jiné metody,“ snažila jsem se ho ujistit se zadržovaným pláčem. Obrátila jsem se na lékaře a hledala u něj podporu. „Jsem přesvědčená, že jsou způsoby jak zvítězit nad rakovinou i bez chemoterapie.“

Toho dne jsme se s Dannym vydali na dlouhou cestu. Jako po boku mytologických hrdinů jsme vykročili na dlouhou a svízelnou cestu, odhodláni zvítězit nad nemocí, která začínala vládnout našim životům. Od samého počátku připomínala naše cesta jízdu na emoční horské dráze, od naděje ke zklamání, hrůze a nakonec ke vzteku.

Největší strach v životě jsem měla z toho, že dostanu rakovinu - zdálo se, že jí čím dál častěji onemocní lidé, které znám. Již dlouho jsem sledovala, jak si tato nemoc postupně bere život mé nejlepší přítelkyně a Dannyho švagra, a moje diagnóza pro mě znamenala jen potvrzení mých pozorování. Bezmocně jsem přihlížela, jak chemoterapie ničí těla, která měla léčit. A teď vtrhla i do našeho života... Drancovala náš svět a pustošila vše, co jí stálo v cestě.

Myšlenky na nemocné milované bytosti ve mně vyvolaly obrovskou vlnu paniky a vzteku. Strach z rakoviny mě sevřel jako svěrák. Zdálo se, že mi jeho pěst vrazila žaludek až do krku. Účinky chemoterapie mě děsily ještě víc. Všechny svaly v těle se mi napjaly, přichystané chránit můj život.

Ještě než jsem si vyslechla diagnózu, celé měsíce jsem sledovala Soni, jak se jí prudce zhoršuje zdraví. Když jsem tehdy šla někam ven a užívala si zábavy, zatímco ona trpěla v nemocnici, neustále jsem se cítila špatně. Jak se její zdraví zhoršovalo, bylo pro mě stále těžší nacházet v životě radost a osvobodit se od pocitu viny.

Ted', když jsem sama měla rakovinu, bylo ještě těžší pozorovat stále nemocnější Soni; zjistila jsem, že s ní trávím méně času. Při návštěvách přítelkyně jsem nebyla schopná být pozitivní a optimistická ani kvůli ní, ani kvůli sobě. Dostala jsem se do bodu, kdy jsem si myslela, že už není dobré ani pro jednu z

nás, abychom spolu trávily tolik času jako dřív. Děsil mě pouhý pohled na to, co dělá rakovina s jejím tělem — stejně jako účinky léčby. Při myšlence, že mě možná čeká stejný osud, jsem se cítila strašně zranitelná; bylo toho na mě příliš a už jsem to nezvládala.

V den, kdy mi zavolala Sonina sestra, že moje nejlepší přítelkyně má svůj boj už za sebou, jsem se sesypala a plakala jsem. S konečnou platností nás opustila.

Ačkoli mě přemáhaly city a bolelo mě pomýšlení, že už ji nikdy neuvidím, zčásti jsem pocítila i úlevu, že už ji nic nebolí.

Den Sonina pohřbu mi zůstane navždy vrytý do paměti. Pořád vidím zničený výraz jejích rodičů, kteří ztratili milovanou dceru, šok ze ztráty sourozence ve tvářích její mladší sestry a staršího bratra, žal a bezmoc manžela snažícího se vyrovnat s obrovskou ztrátou. Ale především nikdy nezapomenu na usazené nevinné tváře jejích malých dětí a výraz naprosté hrůzy, když sledovaly matčinu rakev mizející v ohni krematoria. Ta vzpomínka mě bude pronásledovat do konce života. Toho dne se ke všem mým emocím z té hrozně situace přidal ještě *hněv*.

A jako by to nestačilo, netrvalo dlouho a obdrželi jsme telefonát, že svou bitvu o život prohrál také Dannyho švagr. I on po sobě zanechal mladou manželku (Dannyho mladší sestru) a dvě malé děti.

Měla jsem vztek na ten krutý žert, kterému říkáme život. Nechápala jsem, k čemu to všechno je. Připadalo mi, že pár let žijeme, učíme se ze svých těžkostí a nakonec, když se nám trochu daří, hodí nás v dřevěné bedně do ohně. Přece k tomu nedojde tak brzy?! Všechno se to zdálo tak nesmyslné, tak... zbytečné.

6. KAPITOLA

Hledám spásu

Hněv.

Děs.

Marnost.

Strach.

Zoufalství.

S touto škálou emocí jsem se potýkala po Sonině smrti. Každý den od rána do večera byl jako jízda na horské dráze plně otázek, výzev, vzteku a zoufalství nad mou situací. Tohle vše jsem pociťovala nejen kvůli sobě, ale také kvůli své rodině. Děsila mě představa, že se budou muset vyrovnávat s mou smrtí.

Strach a zoufalství mě nutily zjišťovat další a další informace o holistickém přístupu ke zdraví a východních systémech léčení. Navštěvovala jsem několik specialistů na přírodní způsoby léčení a podstoupila jsem různé typy léčby. Zkusila jsem hypnózu, meditovala jsem, modlila se, zpívala mantry a užívala čínské bylinné léky. Nakonec jsem dala výpověď v zaměstnání a odjela do Indie léčit se systémem ájurvédy. Danny zůstal v Hongkongu. Nemohl jet se mnou kvůli své práci, ale dvakrát mě přijel navštívit, pokaždé na týden. Také jsme si téměř denně telefonovali, protože Danny chtěl vědět, jak se mi daří.

Jela jsem do Púny kde zemřel můj otec, abych se tam od jednoho mistra učila jógu a ájurvédu. Strávila jsem v Indii šest měsíců a cítila jsem, že se mi konečně vrací zdraví. Učitel jógy mi nařídil velice náročnou životosprávu. Musela jsem dodržovat specifickou dietu složenou z vegetariánského jídla a bylinných léků a při východu a západu slunce cvičit jógové *ásany* (pozice).

Strávila jsem takto měsíc a opravdu jsem se začala cítit mnohem lépe. Byl to úžasný guru, a dokonce ani nevěřil, že mám rakovinu. Řekla jsem mu, že mi lékaři udělali testy a potvrdili, že mám lymfom. Odvětil: "*Rakovina* je jen slovo, které vzbuzuje strach. Zapomeň na to slovo a soustřeď se na uvedení svého těla do rovnováhy. Všechny nemoci jsou jen příznakem nerovnováhy. Žádná nemoc se ti v těle neudrží, když bude celý systém v rovnováze."

Čas pod vedením svého mistra jsem si opravdu užívala, podařilo se mu zmírnit můj strach z rakoviny. Po šesti měsících byl přesvědčen, že jsem vyléčená - a já také. Cítila jsem se jako vítěz, jako kdybych konečně dospěla k zásadnímu obratu, a těšila jsem se domů a na setkání s Dannym. Moc se mi po něm stýskalo a chtěla jsem se s ním podělit o tolik věcí.

Po mém návratu do Hongkongu mnozí poukazovali na to, jak dobře vypadám. Rozhodně jsem se cítila fyzicky i psychicky mnohem lépe než dřív, ale moje radost neměla dlouhého trvání. Lidé se mě brzy začali vyptávat, co jsem dělala tak dlouhou dobu v Indii a jak jsem se vlastně léčila. Když jsem jim však vyprávěla o léčení podle ájurvédy, jejich reakce byly převážně negativní a plné obav. Byli to

všechno přátelé, kteří to se mnou mysleli dobře a měli starost o mě a mé zdraví, a proto na mě jejich skepticismus vůči mému rozhodnutí měl veliký vliv. Většina z nich nevěřila, že by se rakovina dala takhle vyléčit, a když jsem se bránila, cítila jsem, jak se mi do vědomí pomalu opět vkrádají pochybnosti a strach.

Při zpětném pohledu je mi jasné, že jsem se tehdy měla vrátit do Indie a své zdraví obnovit. Místo toho jsem se nechala ovlivnit skepticismem ostatních, co se týče léčení ájurvédou, a zůstala jsem v Hongkongu.

Pokoušela jsem se porozumět tradiční čínské medicíně (TČM), která se tu běžně praktikuje, ale protože to bylo ve velkém rozporu s ájurvédou, byla jsem nakonec velmi zmatená. Ájurvéda doporučuje vegetariánskou stravu, kdežto TČM doporučuje jíst maso, především vepřové. V indickém systému je maso - zvláště vepřové a hovězí - to nejhorší, co můžete sníst.

A ještě ke všemu jsem se obrátila o pomoc i k západnímu přírodnímu léčitelství. To však můj dosavadní zmatek jen zhoršilo, a navíc to přispělo k tomu, že jsem měla čím dál větší strach. Z různých stran jsem dostávala doporučení, která si navzájem odporovala. V systému západního přírodního léčitelství jsou mléko a cukr považovány za zcela nevhodné - dokonce se na ně nahlíží přímo jako na jídlo, které podporuje růst rakovinných buněk. Podle systému, který jsem zkoumala, vyživuje cukr zmutované buňky. Na druhou stranu v ájurvédě je mléko nutnost. A cukr a sladká jídla jsou nutná jako součást vyvážené diety která je založena na harmonii všech chuťových buněk.

Kvůli jídlu jsem se tedy ocitla ve velkém stresu; bála jsem se jíst téměř cokoli. Nevěděla jsem, co je pro mě dobré a co ne, protože každý z těchto způsobů léčení obhajoval svou vlastní pravdu a jednotlivé pravdy si navzájem odporovaly. Zdrcující strach mě znovu pevně sevřel ve svých kleštích a já jen bezmocně sledovala, jak se mé zdraví zhoršuje.

Většinu času jsem měla potřebu být o samotě a vpouštěla jsem k sobě jen své nejbližší. Chtěla jsem zapudit skutečnost a doufala jsem, že tím zapudím i hroznou pravdu. Nemohla jsem snést, jak se na mě lidé dívají a jak se ke mně chovají. Mé zdraví se zhoršovalo a mně se nelíbilo, že mě litují a berou na mě ohledy jako bych byla jiná nebo nenormální. Také mi bylo nepříjemné přesvědčení lidí z mého prostředí, že je to má karma - že jsem musela v minulém životě udělat něco, za co mě teď stihl trest. A protože i já jsem věřila v karmu, měla jsem pocit, že jsem asi provedla něco hanebného a že si to všechno zasloužím. Cítila jsem se zcela bezmocná.

Jestli je to odplata za něco, co jsem udělala v minulém životě, říkála jsem si, jak bych to mohla změnit? Co bych s tím asi tak mohla teď udělat? Výsledkem těchto úvah bylo, že jsem ze své situace neviděla absolutně žádné východisko.

Přes to všechno jsem se snažila tvářit statečně. Usmívala jsem se, smála a zdvořile konverzovala, i když jsem na to vůbec neměla chuť, protože pro mě bylo důležité, abych nikomu nepřidělávala starosti. Nechtěla jsem, aby se ostatní kvůli mému stavu cítili nepříjemně nebo byli smutní, a tak jsem i nadále upřednostňovala pocity a potřeby ostatních před svými vlastními. Mnozí říkali, jak jsem „statečná“ a že mě obdivují, jak svou nemoc zvládám. Spousta lidí také komentovala mé chování, prý jsem tak pozitivní a veselá - jenže já jsem se tak vůbec necítila.

Danny jediný chápal, co se děje a jak mě přítomnost ostatních vyčerpává, a tak kolem mě začal

pomalou vytvářet ochrannou zeď a bránil jim ve vstupu. V přítomnosti jiných jsem cítila potřebu předstírat, že jsem šťastná a pozitivní, protože jsem nechtěla, aby se kvůli mně někdo cítil špatně nebo si kvůli mně dělal starosti. Časem mě to však začalo opravdu zmáhat. Přestala jsem i zvedat telefony, protože jsem nechtěla mluvit o své nemoci, nepřála jsem si, aby mi kdokoli radil jak zvládnout to, co se ve mně dělo, a nehodlala jsem donekonečna odpovídat na otázky lidí, kterým na mně záleželo.

Přestala jsem chodit ven a zůstávala jsem radši v bezpečí domova, protože kromě toho, že jsem se necítila dobře, jsem také velice špatně vypadala. Těžko se mi dýchalo, nohy a ruce jsem měla vyhublé a sotva jsem držela hlavu vzhůru. Pohledy a komentáře, kterých se mi kvůli tomu dostávalo, mě trápily. Bylo mi jasné, že na mě lidé nezárají s opovržením a nelibostí, spíš ze zvědavosti a možná s lítostí. Jakmile jsem zachytila jejich pohled, prudce odvrátili zrak a bylo zřejmé, že je jim to nepříjemné. Chápala jsem emoce skryté za jejich výrazem, sama jsem je dřív často cítila, když jsem potkala někoho nemocného. Litovali mě. Brzy jsem tuto reakci u lidí, s nimiž jsem přišla do styku, přijala jako normu a bylo mi líto, že v nich vzbuzuji nepříjemné pocity. Tou dobou jsem úplně přestala vycházet.

Po určité době jsem zjistila, že jsem uzavřená v kleci strachu a zoufalství a život prožívám méně a méně. Čas kolem mě rychle ubíhal. Každý, kdo neměl rakovinu, měl v mých očích štěstí. Záviděla jsem každému zdravému člověku, kterého jsem potkala. Nezáleželo na tom, jaké byly jeho životní podmínky, ale hlavně neměl v sobě to zlo, které tak neúprosně plenilo moje tělo..., moji mysl..., můj život.

Každé ráno jsem se probudila s jiskřičkou naděje: *Třeba dnes nastane ten den, kdy se všechno otočí.* Jenže každý večer končil známým pocitem tíhy a každá noc přinášela silnější pocit prohry než ta předchozí.

V rozčarování jsem se začala ptát sama sebe, o co to tak usilovně bojuji? Co to vlastně všechno znamená? Byla jsem plná bolesti a strachu, neviděla jsem žádný důvod pokračovat. Cítila jsem se unavená a začínala jsem to vzdávat. Byla jsem pomalu připravená přiznat porážku.

Tou dobou jsem často docházela do nemocnice na transfúze a další zákroky. Doma jsem většinu času trávila spánkem nebo odpočinkem. Chodit ven na delší dobu jsem nemohla. Po půlhodině chůze jsem byla unavená a bez dechu. Rychle jsem ztrácela na váze a často jsem mívala mírnou horečku.

„Myslíte, že se to v téhle fázi pořád ještě může zlepšit?“ zeptala jsem se lékaře jednoho dne, jakmile dokončil rutinní snímkování, aby posoudil můj stav.

Odvrátil zrak. „Pošlu sem sestru, aby vám pomohla s oblékáním,“ odpověděl. Nechtěl mi říct, že chce mluvit s Dannym mezi čtyřma očima.

„Moc toho už nezmůžeme,“ oznámil mi, když byli z doslechu. Podíval se manželovi do očí a pokračoval: „Má před sebou nanejvýš tři měsíce života. Poslední snímky ukazují, že se nádory zvětšily a znásobily a rakovina se rozšířila poměrně agresivně celým lymfatickým systémem. Je pozdě i na chemoterapii - v téhle fázi by její tělo tu toxicitu nezvládlo. Je tak slabá, že jakýkoli další výkon by ji jen více oslabil a přiblížil její konec. Je mi líto.“

Danny se sice snažil tvářit statečně a neprozradil mi tenkrát, co mu lékař sdělil (řekl mi to až o mnoho měsíců později), ale mně by!o jasně, že něco není v pořádku. Tou dobou Danny skoro nedocházel do práce, jenže po této kontrole u lékaře tam přestal chodit úplně. Vůbec se ode mě nechtěl hnout.

„Umřu?“ zeptala jsem se ho jednoho dne.

„No, všichni jednou umřeme,“ odpověděl.

„To vím taky, hlupáčku,“ bránila jsem se. „Myslím teď na tu rakovinu. Co když umřu?“

„Tak tam půjdu a přivedu tě zpátky,“ odvětit něžně a pohladil mi hlavu ležící na polštáři.

To bylo asi šest týdnů po poslední návštěvě u lékaře. Tou dobou už pro mě bylo i samotné dýchání tak namáhavé, že jsem se bez kyslíkové bomby neobešla. Nemohla jsem si ani pořádně lehnout, pořád jsem musela být něčím podložená, abych se neutopila ve vlastních tekutinách. Kdykoli jsem si zkusila lehnout vodorovně, začala jsem se dusit a lapat po dechu; pozici v posteli nebylo možné změnit. Všude po těle se mi vytvořily léze. Byla jsem tak plná jedů, že se mi otvírala kůže, aby se jedy dostaly ven.

Mnohokrát jsem se probudila celá zpocená, pyžamo promočené skrz naskrz - noční pocení je typickým příznakem lymfomu. Často mě svédilo celé tělo, jako by všude po mně lezli mravenci. Vzpomínám na jeden večer, kdy mě všechno tak svédilo, že ať jsem se škrábala sebevíc, nic nepomáhalo. Danny vyndal z mrazáku kostky ledu, zavázal je do sáčků a potom jsme jimi přejížděli po mých nohou, pažích i po celém těle a pokoušeli se zanícenou kůži zklidnit. Trvalo to dlouho, ale nakonec svědění přece jen polevilo.

Většina našich nocí byla bezesných a tou dobou jsem už byla zcela závislá na Dannyho péči. Dokázal předvídat každou mou potřebu, dřív než vyvstala. Ošetřoval mi rány a pomáhal mi mýt vlasy. Ačkoli jsem se cítila provinile, že musí trávit dny péčí o mne, věděla jsem, že to nikdy nedělal ze smyslu pro povinnost nebo z pocitu odpovědnosti. Všechno to dělal z čisté lásky.

Můj trávicí systém nakonec přestal vstřebávat výživné látky z potravy, kterou jsem jedla, a já začala trpět podvýživou. Danny mi koupil oblíbenou čokoládu a maminka navařila oblíbené pochoutky, jenže já jsem vůbec neměla chuť k jídlu. Když se mi podařilo něco spolknout, stejně to mé tělo nepřijalo, a tak mi svaly postupně ochably natolik, že už jsem nebyla schopna chodit. Pohybovala jsem se jen na invalidním vozíku. Aby mé tělo přežilo, začalo spotřebovávat bílkoviny z mých vlastních tkání. Brzy jsem vypadala jako dítě z plakátů upozorňujících na oblasti postižené hladomorem. Zbyla ze mě jen kostra a hlavu jsem měla jako stopadesátikilovou činku; nebyla jsem schopna ji zvednout z polštáře.

Stále jsem docházela do nemocnice, ale pokaždé, když jsem se tam ocitla, přála jsem si být zase co nejdříve doma. Měla jsem z těch institucí chladný, sterilní a depresivní pocit a cítila jsem se potom ještě nemocnější. A tak jsme najali ošetřovatelku, aby se mnou přes den zůstávala.

Maminka ani manžel ode mě v těchto dnech skoro vůbec neodcházeli a Danny vedle mě seděl i celé noci. Chtěl si být jistý, že nepřestanu dýchat, a chtěl být se mnou, kdybych se náhodou měla nadechnout naposledy. Často jsem v noci nemohla kvůli kašli spát a jeho přítomnost mě uklidňovala. Byla jsem mu za to vděčná. Jenže jsem si také velice jasně uvědomovala jeho bolest; tím těžší pro mě bylo celou situaci snášet. Přes to všechno jsem se snažila tvářit statečně a všechny jsem ujišťovala, že mě nic nebolí. Říkala jsem jim, že se cítím dobře, i když to vůbec nebyla pravda.

Zároveň jsem si uvědomovala, jaká muka to znamená pro matku. Věděla jsem, že žádná matka by neměla vidět, jak její dítě umírá dřív než ona, a to už vůbec nemluvím o tom, že by neměla být svědkem toho, jak její dítě prochází pomalým a bolestným rozkladem.

Prvního února 2006 jsem se ráno cítila pozitivněji než obvykle. Začala jsem si dokonce všimnout věcí kolem sebe. Obloha byla modřejší než jindy a zdálo se, že svět je krásný. Ačkoli jsem byla pořád připoutaná k invalidnímu vozíku a kyslíková bomba byla mou stálou společnicí, když mě vezli z kliniky domů, měla jsem pocit, že už se nemusím strachovat a že všechno bude v pořádku.

Vzpomínám si, že jsem si říkala, že svět nepřestane existovat, když už tady nebudu. Nemám se čeho bát. Nevím sice proč, ale emocionálně se cítím dobře. Tak dobře, jako už dlouho ne.

Bolelo mě tělo a těžko se mi dýchalo, a tak jsem šla do postele. Protože jsem měla bolesti a nemohla jsem spát, podala mi ošetřovatelka večer těsně před svým odchodem morfium, abych si mohla trochu odpočinout. Něco však bylo jinak. Cítila jsem, jak se uvolňuji a zároveň uvolňuji i to pevné sevření, kterým jsem lpěla na životě. Tou dobou jsem si připadala, jako když visím z útesu. Bojovala jsem prohranou bitvu a snažila se vydržet. Teď jsem konečně byla připravená pustit všechno, čeho jsem se dosud tak křečovitě držela. Cítila jsem, jak se propadám do hlubokého spánku.

Následujícího rána, druhého února, jsem neotevřela oči. Měla jsem prý obrovský, oteklý obličej, stejně jako nohy, paže i ruce. Danny se na mě jen podíval a okamžitě volal lékaře. Ten mu nařídil, ať mě bez prodlení přiveze do nemocnice.

Blížil se konec mého boje s rakovinou.

ČÁST DRUHÁ

MÁ CESTA
KE SMRTI..
A ZPÁTKY

7. KAPITOLA

Opouštím svět

Jak se mnou spěchali do nemocnice, svět kolem mě začal vypadat neskutečně a snově. Cítila jsem, jak sklouzávám dál a dál od svého vědomí. Do nemocnice mě přivezli v kómatu a mé vyhlídky byly podle lékařů chmurné, ne-li beznadějně. Nebyla to táž nemocnice, kam jsem většinou v době nemoci jezdila. Celá léta jsem docházela na jakousi větší kliniku, nebyla to tedy plně vybavená nemocnice. K tomu, co mi lékař předpisoval dříve, to postačovalo, ale na tento akutní stav nikoli. Vždycky jsem se chtěla raději léčit v menší nemocnici v sousedství, kde to je méně zastrašující - nemocnice jsem úplně nenáviděla. Bála jsem se jich, protože mi ve velkých onkologických nemocnicích zemřeli dva blízcí lidé, moje nejlepší kamarádka i Dannyho švagr.

Jenže když Danny volal na kliniku to ráno, kdy jsem upadla do kómatu, poradil mu můj lékař, aby mě odvezl do jedné z největších a nejlépe vybavených nemocnic v Hongkongu, kde na mě bude čekat tým specialistů. Takže v této nemocnici jsem byla poprvé a poprvé mě také měl ošetřovat tamní lékařský tým.

Když mě lékařka spatřila, v její tváři byl patrný šok.

„Srdce vaší ženy sice ještě bije," řekla Dannymu, „ale ona už tu není. Už ji nemůžeme zachránit. Je příliš pozdě."

O kom to ta doktorka mluví? divila jsem se. *Nikdy v životě jsem se necítila líp! A proč máma a Danny vypadají tak vyděšeně? Mami, prosím tě, neplač. Co se stalo? Pláčeš kvůli mně? Neplač! Já jsem v pořádku, opravdu, maminko, je mi dobře!* Domnívala jsem se, že ta slova pronáším nahlas, ale nic ze mě nevycházelo. Neměla jsem žádný hlas.

Chtěla jsem maminku obejmout, utěšit ji a ujistit, že jsem v pořádku. Nechápala jsem, proč to nejde. Proč mě fyzické tělo nespolupracuje? Proč tam jen ležím, úplně bezvládně, když si v tu chvíli přeji jediň: obejmout milovaného manžela a milovanou maminku a ujistit je, že jsem v pořádku a že už mě nic nebolí?

Situace byla natolik vážná, že si lékařka zavolala okamžitě na pomoc ještě jednoho zkušeného onkologa. V tomto stavu blízké smrti jsem si daleko zřetelněji než v normálním fyzickém stavu uvědomovala, co se kolem mě děje. Nepoužívala jsem svých pět fyzických smyslů, ale všechno jsem vnímala intenzivně, mnohem intenzivněji, než kdybych používala smyslové orgány. Jako by se zapojil zcela jiný typ vnímání; ostatně to bylo víc než jen vnímání - měla jsem pocit, že obsahuji všechno kolem sebe, že se spojuji se vším, pomalu s tím splývám.

Přivolaný onkolog okamžitě nařídil, aby mě odvezli do radiologické laboratoře a udělali snímky celého těla. Všimla jsem si, že mám hlavu pořád podloženou polštářem přesně tak jako poslední dny doma. Již jsem se zmínila, že to bylo kvůli mým plicím naplněným tekutinou; jakmile jsem si lehla

vodorovně, topila jsem se ve vlastních šťávách.

Také jsem byla neustále připojena na kyslíkovou bombu, a když jsme dorazili do radiologické laboratoře, sundali mi masku z obličeje, zvedli mě a položili do horizontální polohy, aby provedli magnetickou rezonanci. Za několik vteřin jsem se začala dusit, kašlat a prskat.

„Prosím vás, nesundávejte jí tu kyslíkovou masku - a taky nemůže ležet rovně! Prosím, ona se dusí! Nemůže dýchat! Vždyť ona takhle zemře!“ slyšela jsem Dannyho křičet na lékařský personál.

„My to ale opravdu potřebujeme udělat,“ vysvětloval radiolog. „Nedělejte si starosti, provedeme to tak citlivě, jak jen bude možné. Dávkování po třiceti vteřinách bez kyslíku zvládne.“

A tak mě radiolog každých třicet nebo čtyřicet vteřin z přístroje vytáhl, nasadil mi kyslíkovou masku, pak mi ji zase sundal a zasunul mě zpátky. Celý proces se tím značně prodloužil. Když skončili, přesunuli mě na jednotku intenzivní péče.

Lékaři, pobízení mým manželem, který trval na tom, aby to nevzdávali, dělali, co mohli. Minuty ubíhaly, já jsem ležela na JIP zdravotnici do mě píchali jehly a zaváděli hadičky a moje bezmocná rodina jen přihlížela.

Potom kolem mé postele zatáhli těžký závěs, kterým mě oddělili od spolupacientů po obou stranách. Maminka a Danny se ocitli vně kabinky vytvořené závěsem.

Všimla jsem si, že sestřičky kolem mě pořád pobíhají a něco dělají. Připravovaly napojení mého téměř už neživého těla na nemocniční kyslík a další přístroje, které měly zajistit přísun tekutin a glukózy, protože jsem byla vážně podvyživená. Nad hlavou mi visel monitor a sestřičky mě napojily na přístroj, který mi měřil krevní tlak a srdeční tep. Do nosu mi strčili hadičku vedoucí krkem do žaludku, aby mě mohli krmit přímo, a respirátorem mi do nosu vháněli kyslík. Nějak se jim nedařilo hadičku zasunout, a tak mi museli do krku nastříkat nějakou látku, aby se mi uvolnily svaly a průchod hadičky se tak usnadnil.

Když se na mě někdo přišel podívat, věděla jsem, kdo to je a co dělá. Oči jsem měla sice zavřené, ale přesto jsem si intenzivně uvědomovala každý detail toho, co se kolem mě děje. Ostrost mých vjemů byla intenzivnější, než kdybych byla v bdělém stavu a používala fyzické smysly. Zdálo se, že prostě všechno vím a všechno chápu - nejen to, co se kolem mě odehrává, ale také to, co všichni kolem cítí; jako bych z každého člověka byla schopna vše vidět a cítit. Vnímala jsem z lidí strach, jejich beznaděj i rezignaci.

Maminka a Danny vypadají tak smutně a vyděšeně. Kéž by věděli, že už mě nic nebolí - kéž bych jim to mohla říct. Maminko, prosím tě, neplač! Já jsem v pořádku. Jsem přímo vedle tebe. Jsem tady s tebou!

Uvědomovala jsem si všechno kolem sebe. Ačkoli se zdálo, že se odehrává všechno najednou, jakmile jsem se soustředila na něco konkrétního, zjasnilo se to.

„Nemůžu jí najít žíly!“ zaslechla jsem rozechvělý hlas stěžující si lékaři, který měl u mě službu. V tom hlase byl strach. „Jsou úplně stažené. Jen se podívejte na ty končetiny! Nemá vůbec žádné svaly. To tělo je hrozně podvyživené.“ Jasně si vzpomínám, že to byl mužský hlas - hlas ošetřovatele.

Zní tak beznadějně, pomyslela jsem si. Je připraven to se mnou vzdát a já mu to nemůžu mít za zlé.

„Plíce má plné tekutiny. Topí se ve vlastních šťávách. Musíme jí je odsát, aby mohla začít aspoň trochu dýchat.“ To mluvil onkolog. Sledovala jsem, jak soustředěně pracují na mém nehybném těle - na těle, které se zdálo příliš malé, než aby v něm mohlo být všechno, co jsem teď cítila.

Lékaři se sice pohybovali rychle a v jejich činnosti byla jistá naléhavost, ale přesto jsem ve vzduchu cítila i závan odevzdání, jako by se smířili s tím, že je příliš pozdě, že se můj osud už nedá změnit. Mimořádně jasně jsem si uvědomovala každíčký detail, ale fyzicky jsem necítila nic — nic kromě uvolnění a takového pocitu svobody, jaký jsem nikdy předtím nepoznala.

Páni, to je neuvěřitelné! Cítím se tak svobodně a lehce! Co se to děje? Tak dobře jsem se ještě nikdy necítila! Už žádné hadičky, žádný invalidní vozík. Můžu se volně pohybovat a nepotřebuji k tomu žádnou pomoc! A dýchání už není tak namáhavé - to je naprosto úžasné!

K tomu zdánlivě neživému tělu, které leželo na nemocničním lůžku, jsem necítila žádné emocionální pouto. Jako kdyby nebylo moje. Na to, co jsem právě zažívala, vypadalo příliš malé a nevýznamné. Já jsem se cítila volně, svobodně a velkolepě. Všechny bolesti, nepříjemnosti, smutky a žaly byly pryč! Nic mě nesvazovalo. Nevzpomínala jsem si, že bych se tak někdy předtím cítila.

Jako bych poslední čtyři roky, kdy rakovina plenila mou fyzickou schránku, byla vězněm ve vlastním těle a teď jsem se konečně osvobodila. Poprvé jsem si vychutnávala svobodu! Cítila jsem, že nic nevážím, a začala jsem si uvědomovat, že mohu být kdykoli kdekoli... A nezdálo se mi to neobvyklé. Připadalo mi to normální, jako by tohle byl ten pravý způsob, jak věci vnímat. Dokonce se mi ani nezdálo divné, že si uvědomuji, jak můj muž hovoří s lékařem mimo JIP na chodbě, asi deset metrů ode dveří.

„Pro vaši ženu už nemůžeme nic udělat, pane Moorjani. Přestaly jí fungovat orgány. V celém lymfatickém systému od spodu lebky až dolů pod břicho má nádory veliké jako citrony. Její mozek je stejně jako její plíce naplněný tekutinou. Na kůži má léze, ze kterých vytékají toxiny. Do rána nepřežije,“ říkal ten člověk Dannymu. Byl to lékař, kterého jsem nikdy předtím neviděla.

Sledovala jsem, jak se Dannymu bolestně stahuje tvář, a chtělo se mi na něj zakřičet: *To je v pořádku, lásko, já jsem v pořádku! Prosím, nedělej si starosti. Neposlouchej toho doktora. To, co říkají, není pravda!* Jenže to nešlo. Nevycházel ze mě žádný hlas. Danny mě nemohl slyšet.

„Nechci ji ztratit. Nejsem na to připravený,“ vzdychal Danny.

Se svým tělem jsem žádné spojení nevnímala, ale cítila jsem se mocně přitahovaná k dramatu, které se odvíjelo kolem mé netečné vnější formy. Především jsem toužila ulevit Dannymu v jeho hlubokém zoufalství, které se ho zmocňovalo při pomýšlení, že mě ztratí.

Lásko, slyšíš mě? Prosím, poslouchej! Chci, abys věděl, že jsem v pořádku!

Byla jsem emocionálně připoutaná ke všemu, co se kolem mě odehrávalo, ale zároveň jsem cítila, že mě něco táhne pryč, jako kdyby někde dál byl nějaký větší obraz, větší plán, který se přede mnou začíná vyjevovat. Cítila jsem, že vše je, jak má být, a vše se děje podle plánu. Můj pocit připoutání začal ustupovat.

Pomaloučku jsem se začala odpoutávat od okolí a všimla jsem si, že se pořád rozšiřuji, rozpínám, až mě už od všeho ostatního nic neodděluje. Zahrnovala jsem v sobě vše - ne, *já jsem se tím stala*: vším a všemi. Plně jsem si uvědomovala každé slovo rozhovoru, který probíhal mezi lékaři a mou rodinou, ačkoli byli ode mě vzdálení, vůbec nebyli v mém pokoji. Věděla jsem, že manžel má ve tváři výraz zděšení, a cítila jsem jeho strach. Jako bych se na tu chvíli stala jím.

Zároveň jsem si uvědomovala, že můj bratr Anúp je tisíce kilometrů odtud v letadle a letí za mnou s velkou úzkostí. Tato skutečnost vyšla najevo až později. Když jsem ho teď viděla s tím ustaraným

obličejem, znovu mě to vtáhlo do emočního dramatu fyzického světa.

No tohle, tady je Anúp! Je v letadle. Proč se tváří tak úzkostně? Zdá se, že je na cestě do Hongkongu, on letí za mnou!

Vzpomínám si, že jsem *cítla* jeho naléhavý pocit, že mě musí vidět. Zaplavila mě silná vlna emocí.

Ach, chudák Anúp. Bojí se o mě a chce sem dorazit, než zemřu. Neboj se, Anúpe, budu tady. Nemusíš spěchat. Už mě nic nebolí, drahý bratře!

Chtěla jsem se natáhnout a obejmout ho, ujistit ho, že jsem v pořádku, a nechápala jsem, proč na něj nemohu dosáhnout.

Já jsem tady, bráško!

Vzpomínám si, že jsem nechtěla, aby mé fyzické tělo zemřelo, dřív než Anúp dorazí. Bylo mi jasné, jak by se asi v takovém případě cítil, a nechtěla jsem, aby něco takového musel prožívat.

Ale jak mě začal přemáhat cit k bratrovi a zaplavila mě touha, aby nemusel prožívat bolest ze ztráty své sestřičky, znovu jsem si uvědomila, že mě zároveň něco táhne pryč. Kdykoli mě začaly přemáhat emoce, opět jsem se začala rozpínat, rozšiřovat, a také jsem cítila, jak se uvolňuji ode všeho připoutání. Znovu mě obklopil uklidňující pocit, že se přede mnou otevírá větší obraz, větší mozaika, tapiserie, kde je všechno tak, jak má být, kde všechno dokonale zapadá do většího schématu.

* * *

Čím víc jsem se rozpínala, tím méně neobvyklé mi připadalo nacházet se v tomto zázračném stavu — vlastně jsem si vůbec neuvědomovala, že by to bylo něco neobvyklého. V tu chvíli mi to přišlo naprosto přirozené. I nadále jsem plně vnímala jednotlivosti všech procedur, které se mnou prováděli, zatímco pro okolní svět se zdálo, že jsem v kómatu.

Cítila jsem, jak se rozšiřuji čím dál více a vzdaluji se svému fyzickému okolí. Jako bych už nadále nebyla omezovaná hranicemi času a prostoru a dále a dále se rozprostírala a zabírala stále větší rozlohu vědomí. Měla jsem pocit osvobození, pocit svobody jaký jsem předtím ve fyzickém světě nikdy nezažila. Mohu to popsat jen jako kombinaci radosti hojně přizdobené jásotem a štěstím. Vyvěralo to z pocitu vyproštění se z nemocného a umírajícího těla, z pocitu radostného osvobození od vší té bolesti, kterou mi nemoc způsobovala.

Jak jsem se hlouběji a hlouběji nořila do tohoto jiného světa a rozpínala se ven, stávala se vším a všemi, cítila jsem, jak pomalu mizí veškeré emoční připoutání k mým milovaným a k okolí. Všechno jsem to nechávala odejít. Obklopilo mě cosi, co můžu popsat jen jako absolutní a velkolepou bezpodmínečnou lásku. Pevně mě obemkla ze všech stran. Výraz *bezpodmínečná láska* ten pocit rozhodně dostatečně nevystihuje, zvláště proto, že je to termín, který svým nadužíváním ztratil hodně ze své intenzity. Nicméně fyzická bitva, kterou jsem tak dlouho vedla s nemocí, mě konečně pustila ze svých spárů a já jsem zakusila nádherný zážitek osvobození.

Neměla jsem pocit, že jsem někde jinde - spíš jako bych se *probudila*. Možná jsem konečně procitla ze zlého snu. Má duše si konečně uvědomovala svou opravdovou velkolepost! A tím uvědoměním se rozšiřovala mimo mé tělo a celý fyzický svět. Rozšiřovala se dál a dál směrem ven, až obsáhla nejen tuto existenci, ale šířila se i do jiného světa mimo tento čas a prostor a zároveň ho v sobě zahrnovala.

Láska, radost, extáze a posvátná úcta mě naplňovaly, protékaly mnou a celou mě zachvacovaly. Byla jsem obklopená takovou záplavou lásky, že jsem ani netušila, že něco takového existuje. Cítila jsem se svobodnější a živější než kdy předtím. Již jsem se zmínila, že jsem najednou *věděla* věci, u kterých fyzicky nebylo možné, abych je věděla; například jsem slyšela, o čem mluvili lékaři s mými blízkými, ač stáli daleko od mého nemocničního lůžka.

Ta záplava pocitů, to byl svět sám pro sebe a neexistují slova, která by je dokázala vyjádřit. Pocit dokonale, čisté a bezpodmínečné *lásky* se nepodobal ničemu, co jsem kdy zažila. Byla naprosto bezvýhradná a bez posuzování... a zcela nediskriminující; nemusela jsem dělat vůbec nic, abych si ji zasloužila, a nemusela jsem dokazovat, že jsem dost dobrá, abych ji získala.

S údivem jsem si začala uvědomovat přítomnost svého otce, který zemřel před deseti lety. Cítila jsem, že je se mnou, a to ve mně vyvolalo obrovský pocit útěchy.

Tati! Ty jsi tady? To snad není ani možné!

Ta slova jsem neříkala, jen jsem si je *myslela* - vlastně jsem spíš cítila emoce skryté za nimi, jako by v tom světě ani neexistoval jiný způsob komunikace než prostřednictvím pocitů.

Ano, jsem tady, holičko, a vždycky jsem tu byl - pro tebe a pro celou naši rodinu! sdělil mi otec. Opět žádná slova, jen emoce, ale rozuměla jsem úplně jasně.

Potom jsem poznala životní esenci své nejlepší přítelkyně Soni, která zemřela před třemi lety na rakovinu. Cítila jsem něco, co můžu popsat snad jen jako nadšení. Její přítomnost mě celou hřejivě obklopila a bylo mi báječně. Jako kdybych *věděla*, že se mnou byla po celou dobu mé nemoci, dlouho předtím, než jsem si její přítomnost uvědomila.

Všimla jsem si, že se kolem mě nacházejí i další bytosti. Nepoznala jsem je, ale věděla jsem, že mě milují a že mě chrání. Jsou kolem mě pořád, obklopují mě láskou a já to jen dosud nevnímala.

Bylo velmi uklidňující znovu se spojit se Soninou esencí, protože od doby, kdy zemřela, mi strašně moc chyběla. Necítila jsem nic jiného než bezpodmínečnou lásku - jak svou k ní, tak její vůči mně. A potom jako by se má esence spojila s její a já jsem se *stala* jí. Chápala jsem, že je tady tam, všude. Mohla být na všech místech v kteroukoli dobu pro všechny které milovala.

Ačkoli jsem už nepoužívala svých pět fyzických smyslů, mé vnímání bylo neomezené, jako bych získala nějaký nový smysl, ostřejší než kterýkoli z oněch běžných smyslů. Rozsah mého periferního vidění byl 360 stupňů a své okolí jsem si cele uvědomovala. A i když to zní neuvěřitelně, zdálo se mi to téměř normální. Být v těle mi teď připadalo omezující.

Také čas v tom jiném světě působil jinak, zažívala jsem všechny okamžiky najednou. Uvědomovala jsem si *všechno*, co ke mně patří - minulost, přítomnost i budoucnost - najednou. Začala jsem si být vědoma toho, že se přede mnou odehrávají mé zřejmě simultánní životy. Připadalo mi, že jsem v jedné inkarnaci měla mladšího bratra, kterého jsem hodně chránila. Věděla jsem, že jeho esence je stejná jako Anúpova, jenomže v této inkarnaci byl mladší, zatímco teď je starší než já. Zdálo se, že ten život, který

jsem vnímala, se odehrával v zaostalé zemědělské oblasti, ale čas ani místo jsem nebyla schopna určit. Žili jsme v chudě zařízené hliněné chatrči a já se starala o Anúpa, zatímco rodiče pracovali na poli.

Prožívala jsem pocity spojené s životem starší sestry - ochránitelky kdy jsem se starala, abychom měli co jíst a abychom byli v bezpečí před nežádoucími vnějšími vlivy, a neměla jsem pocit, že je to *minulý* život. Scény z tohoto života sice vypadaly historicky ale pro mě se to všechno odehrávalo tady a teď.

Jinými slovy čas neprobíhal lineárně tak, jak ho zažíváme zde na zemi. Jako by naše pozemská mysl převedla všechno do posloupnosti, následnosti. Ale ve skutečnosti, když se nevyjadřujeme prostřednictvím těla, všechno existuje zároveň: minulost, přítomnost i budoucnost.

Vnímat všechny body v čase zároveň vytvářelo v onom světě pocit jasnosti, avšak když na to vzpomínám a snažím se to popsat, vzniká zmatek. Není-li čas lineární, posloupnost není zřejmá, a tak je mě vyprávění kostrbaté.

Zdá se, že pět smyslů nám umožňuje soustředit se vždy pouze na jeden bod v jeden okamžik a my si ty body pospojujeme, čímž vzniká dojem lineární reality. Naše tělesnost také omezuje vnímání prostoru kolem nás a omezuje nás jen na to, co můžeme vidět očima a slyšet ušima, a na to, co můžeme cítit, nahmatat nebo ochutnat. Jenže bez omezení svého těla jsem dokázala vnímat najednou všechny body času i prostoru, které ke mně přináležely.

Mé zvýšené uvědomění v tomto rozšířeném světě je přes veškerou snahu nepopsatelné. Ta jasnost byla úžasná.

Vesmír dává smysl! uvědomila jsem si. *Konečně tomu rozumím - už vím, proč jsem měla rakovinu!* Byla jsem v tu chvíli natolik ohromená kouzlem okamžiku, že jsem se nemohla zabývat příčinou své nemoci, ale brzy se jí budu věnovat hlouběji. Zřejmě jsem také pochopila, proč jsem vůbec do tohoto života vstoupila - poznala jsem pravý smysl svého života.

Jak to, že tomu všemu najednou rozumím? divila jsem se. *Kdo mi ty informace dává? Je to Bůh? Kršna? Buddha? Ježíš?* A pak mě zaplavilo poznání, že Bůh není *bytosť*, ale je to *stav bytí... a já jsem teď tímto stavem bytí!*

Viděla jsem svůj život složitě vpletený do všeho, co jsem dosud poznala. Moje zkušenost byla jako nit vetkaná do obrovských a neuvěřitelně barevných obrazů nekonečné tapiserie. Všechny ostatní nitě a barvy představovaly mé vztahy a zahrnovaly veškeré životy, kterých jsem se byť i jen dotkla. Byly tam nitě zastupující mou matku, mého otce, bratra, manžela i všechny ostatní, kteří se kdy objevili v mém životě, ať už byl náš vztah dobrý nebo špatný.

Je to možné? Tady je dokonce nit za Billyho, který mě jako dítě šikanoval!

Všechna setkání byla vetkaná a společně vytvářela látku, která byla souhrnem mého života až do té chvíle. Já sama jsem byla jen jedním vláknem, ale zároveň i součástí celého konečného obrazu.

V tu chvíli jsem pochopila, že dlužím sama sobě, všem lidem, které jsem kdy potkala, i životu samotnému, abych byla vyjádřením své jedinečné esence, své unikátní podstaty. Pokud jsem se pokoušela být někým nebo něčím jiným, nebyla jsem tím lepší - jen mě to ochuzovalo o mé opravdové já! Bránilo to ostatním, aby mě zažívali takovou, jaká jsem, a mně to bránilo hodnověrně s nimi komunikovat. Když nejsem sama sebou, ochuzuji vesmír i o to, čím jsem sem přišla být a co jsem přišla

vyjádřit.

V tomto stavu jasnosti jsem si také uvědomila, že nejsem tím, čím jsem se vždycky domnívala být: *Ted' jsem tady bez svého těla, bez své rasy, kultury, náboženství, přesvědčení... Ale pořád existuji! Co tedy jsem? Kdo jsem? Rozhodně se necítím nijak menší nebo omezená. Naopak, tak obrovská, mocná a všeobsahující jsem nikdy nebyla. Nikdy v životě jsem se takhle necítila!*

Ocitla jsem se tam tedy bez těla, ale má čistá esence přesto dál existovala a rozhodně to *nebyla* jen nějaká osekaná část celého mého já. Vlastně jsem se cítila mnohem větší, daleko intenzivnější a rozvinutější než mé fyzické já - cítila jsem, že jsem velkolepá, skvělá, úžasná. Měla jsem pocit, že jsem nekonečná, jako bych existovala odjakživa a měla existovat navždy, bez začátku a bez konce. Naplňovalo mě vědomí, že jsem jednoduše úžasná!

Jak to, že jsem si toho nikdy dřív nevšimla? divila jsem se.

Když jsem hleděla na tu velikou tapiserii, která představovala souhrn mého života až do současného okamžiku, mohla jsem jasně rozlišit, co mě přivedlo tam, kde jsem dnes.

Jen se podívejme na mou životní cestu! Proč jsem na sebe byla vždycky tak tvrdá? Proč jsem si vždycky všechno tak vyčítala a proč jsem se vždycky za všechno tak trestala? Proč jsem vždycky samu sebe opouštěla? Proč jsem se sama sebe nikdy nezastala a neukázala světu krásu své vlastní duše?

Proč jsem vždycky potlačovala vlastní inteligenci a kreativitu, jen abych potěšila ostatní? Zradila jsem samu sebe pokaždé, když jsem řekla ano, ale mínila ne! Proč jsem znásilňovala samu sebe tím, že jsem se stále snažila získat souhlas ostatních, že smím být sama sebou? Proč jsem nenásledovala své překrásné srdce a neříkala svou vlastní pravdu?

Proč si tohle neuvědomujeme, když jsme ve svých fyzických tělech? Jak to, že jsem nikdy nevěděla, že na sebe nemáme být tak tvrdí?

Pořád jsem cítila, jak mě obklopuje moře bezpodmínečné lásky a bezvýhradného přijetí. Mohla jsem se na sebe podívat novými očima a viděla jsem, že jsem krásná vesmírná bytost. Chápala jsem, že už samotná skutečnost, že existuji, mi dává právo na tuto láskyplnou úctu a právo nebýt souzena. Nemusela jsem dělat nic konkrétního. Zasloužila jsem si být milována prostě jen proto, že existuji, nic víc a nic méně.

Tohle pro mě bylo značně překvapivé zjištění, protože jsem se odjakživa domnívala, že se musím snažit být hodna lásky. Věřila jsem, že si lásku a péči musím zasloužit, a bylo neuvěřitelné uvědomit si, že tomu tak není. Jsem bezvýhradně milována a není k tomu jiný důvod než ten, že prostě jsem.

Celá jsem se proměnila, když jsem si s nepředstavitelnou jasnozřivostí uvědomila, že tato rozvinutá, velkolepá esence jsem opravdu já. Byla to pravda mého bytí. To pochopení bylo tak jasné: Hleděla jsem na nové paradigma svého já, stala jsem se křišťálově čistým světlem vlastního vědomí. Nic nenarušovalo přliv, impozantnost a úžasnou nádheru toho, co se dělo.

Uvědomila jsem si, že jsme všichni propojení. Netýkalo se to jen lidí a živých bytostí, ono vzájemně protkané sjednocení jako by se rozvinulo a zahrnovalo *všechno* ve vesmíru - všechny lidi, zvířata, rostliny, všechen hmyz, všechny hory moře, neživé předměty i vesmír samotný. Vnímala jsem celý vesmír jako živý a naplněný vědomím, že zahrnuje celou přírodu a veškerý život. Všechno patří k nekonečnému celku. Byla jsem spleť a neoddelitelně včleněná do veškerého života. Všichni jsme

fazety této jednoty - tvoříme jednotu a každý z nás ovlivňuje Celek.

Bylo mi jasné, že Dannyho život a jeho smysl jsou neoddělitelně spojené s mým, a kdybych zemřela, brzy by mě následoval. Ale chápala jsem také, že i kdyby k tomu došlo, přesto by z širšího pohledu všechno bylo i nadále naprosto v pořádku.

Dále jsem pochopila, že moje rakovina nebyla trestem za něco, co jsem udělala špatně, a také jsem neprožívala negativní karmu v důsledku svých předchozích činů, jak jsem se kdysi domnívala. Každý okamžik v sobě spíše obsahoval nekonečné množství možností a místo, na kterém jsem se v tuto chvíli ocitla, bylo souhrnem, výsledkem všech rozhodnutí, všech voleb a všech myšlenek učiněných za celý můj život. Mé četné strachy a má velická moc se projevíly touto nemocí.

8. KAPITOLA

Cosi nekonečného a naprosto fantastického

Ačkoli se pokouším podělit se tu s vámi o zážitky blízké smrti, ve skutečnosti neexistují slova, která by mohla alespoň vzdáleně popsat jejich hloubku a veškeré poznání, které mě zaplavovalo. Nejlépe to asi lze vyjádřit metaforami a analogiemi. Částečně snad zachytí podstatu toho, co se snažím sdělit.

Zkuste si představit obrovský tmavý sklad, ve kterém žijete. Máte zde jednu baterku. Jen podle toho, co jste zahlédli ve světle této jediné malé baterky víte, co se v tom obrovitém prostoru nachází. Když něco hledáte, možná to najdete a možná taky ne, ale pokud to nenajdete, neznamená to ještě, že ta věc neexistuje. Je tam, ale neposvítili jste na ni svým paprskem. A dokonce i když na ni posvítíte, bude možná těžké určit, co to je. Můžete získat poměrně jasnou představu, ale přesto mnoho otázek zůstává nezodpovězených. Vidíte jen to, na co zaměříte světlo baterky a poznáte jen to, co už znáte.

Takový je fyzický život. Uvědomujeme si jen to, na co v určitou chvíli zaměříme své smysly, a můžeme pochopit jen to, co již známe.

A teď - představte si, že jednoho dne někdo otočí vypínačem. Poprvé, v náhlém výbuchu jasu a zvuků a barev, spatříte celé skladiště a zjistíte, že je to úplně něco jiného, než jste si představovali. Světla blikají, blýskají se, září a vystřelují červené, žluté, modré a zelené jiskry. Vidíte barvy které nepoznáváte, barvy, jaké jste nikdy předtím neviděli. Hudba naplňuje prostor fantastickými všudypřítomnými melodiemi, jaké jste v životě neslyšeli.

Neonové symboly pulzují a tančí v duhových impulzech třešňové, citronové, rumělkové, vínové, levandulové a zlaté. Elektrické hračky jezdí nahoru a dolů, kolem polic plných nepopsatelně barevných krabic, balíčků, papírů, pastelek, barev, inkoustů, plechovek s jídlem, balíčků různobarevných bonbonů, lahví šumivých limonád, čokolády všech možných druhů, šampaňského a vína ze všech koutů světa. Okolo vybuchují rachejtle, vystřelují do okolí stovky hvězd, jiskřících květů, kaskád studeného ohně a pískajících žhavých uhlíků a kreslí podivuhodné světelné obrazce.

Rozsáhlost, složitost, hloubka a šíře všeho, co se kolem vás děje, je úchvatná a téměř zahlcující. Nedohlédnete až na konec prostoru a víte, že je toho tam ještě mnohem víc, než co jste schopni vnímat v tom proudu, který jítí vaše smysly a emoce. Máte nicméně velice silný pocit, že jste součástí něčeho živoucího, nekonečného a naprosto fantastického, že jste součástí veliké, vyjevující se tapiserie, která obsahuje víc než jen zvuk a obraz.

Chápete, že to, co jste až dosud považovali za realitu, je jen kousíček z toho obrovského zázraku, který vás obklopuje. Vidíte, jak jsou jednotlivé části navzájem propojené, jak jsou součástí jedna druhé, jak všechno do sebe zapadá. Všimáte si, kolik je v tom skladišti nejrůznějších věcí, které jste nikdy předtím neviděli, taková nádhera, ty překrásné barvy, o něčem podobném se vám ani nezdálo, ale je to tu

spolu s tím, co už znáte. Ovšem i věci, které znáte, se náhle objevují ve zcela novém kontextu, takže i ony vypadají, že jsou úplně nové a podivně superreálné.

A i když někdo otočí vypínačem zase zpátky, už vám nikdy nikdo nevezme vaše poznání, průzračně jasné porozumění, zázrak a krásu, ani úžasnou živost vašeho prožitku. Již nikdy nic ho nedokáže vymazat z vaší paměti; budete si navždy pamatovat, co všechno se v onom skladišti nachází. Víte teď mnohem lépe než dřív, kdy jste měli k dispozici jen světlo baterky, co tam je, jak se k tomu dostat a co je možné. Zanechá to ve vás pocit posvátné úcty vůči všemu, co jste v těch dokonale jasných a srozumitelných okamžicích zažili. Život dostal jiný smysl a vaše další zážitky na cestě vpřed vycházejí z tohoto vědomí.

Přemýšlela jsem o svém novém poznání v onom světě, užívala jsem si to všezahrnující vědomí, zkoumala ho a začala jsem si uvědomovat, že se musím rozhodnout.

Dostala jsem se do bodu, kdy jsem opět kolem sebe ucítila uklidňující přítomnost otce, skoro jako by mě objímal.

Tati, je to, jako bych přišla domů. Jsem tak ráda, že jsem tady. Život je plný bolesti! řekla jsem mu.

V životě jsem si s otcem nebyla vždycky blízká, ale teď jsem cítila, že z něj vyzařuje jen nádherná, bezpodmínečná láska. Často mě frustrovaly jeho pokusy přimět mě, abych se přizpůsobila indickým kulturním normám, třeba jeho snahy provdat mě mladou, nebo jak mi dával najevo, že se mnou není něco v pořádku, když se nepřizpůsobím. Ale tady, v tomto jiném světě jsem si uvědomila, že bez fyzických omezení a pout způsobených jeho kulturní podmíněností ke mně cítil jen a jen čistou lásku.

Zmizely kulturní tlaky, kterým mě celý život vystavoval, protože ty byly jen součástí naší fyzické existence. Po smrti na ničem takovém nezáleží, tyto hodnoty se do posmrtného života nepřenášejí. Zůstalo jen naše spojení a bezpodmínečná láska, kterou máme jeden pro druhého. Takže jsem se poprvé v přítomnosti otce cítila skutečně opatrovaná a v bezpečí. Cítila jsem se úžasně, jako bych konečně přišla domů!

Naše komunikace neprobíhala na verbální úrovni, bylo to komplexní vyjádření vzájemného porozumění. Nejenže jsem otci *porozuměla*, já jsem se jím *stala*. Věděla jsem, že byl celá ta léta po své smrti s naší rodinou. Zůstával s mou matkou, podporoval ji a dával na ni pozor, byl se mnou na mé svatbě i v mé nemoci.

Uvědomila jsem si, že otcova esence se mnou začíná komunikovat přímějí: *Holčičko, chci, abys věděla, že ještě nenastal čas, aby ses vrátila domů. Ale přesto si můžeš vybrat, jestli chceš jít se mnou, nebo se vrátit do svého těla.*

Jenže moje tělo je tak nemocné, vyčerpané a zničené rakovinou! byla první myšlenka, která mi vytanula na mysli. *Proč bych se měla do takového těla vracet? Způsobilo mi jen a jen utrpení - a nejen mně, ale i mamince a Dannymu! Nevím, proč bych se měla vracet.*

Ten stav bezpodmínečné lásky byl navíc tak blažený, že jsem na návrat nemohla ani pomyslet. Chtěla jsem navždy zůstat tam, kde jsem byla.

Co se dělo potom, to se nepředstavitelně těžko popisuje. Zaprvé jsem cítila, jako by se přede mnou ihned zjevilo to, na co jsem zaměřila pozornost. Zadruhé - čas byl úplně nepodstatný. Nestálo za to o

něm vůbec uvažovat, jako by neexistoval.

Před touto událostí lékaři testovali funkci mých orgánů a výsledky testů už byly zapsány. Jenže tady v tomto světě se zdálo, že výsledky testů závisejí na tom, jak se rozhodnu - jestli budu žít, nebo pokračovat dál do smrti. Kdybych si vybrala smrt, zpráva by hovořila o selhání orgánů. Kdybych si zvolila návrat do fyzického života, psalo by se ve zprávě, že mé orgány opět začínají fungovat.

V tu chvíli jsem se rozhodla, že se vrátit nechci. Začala jsem si uvědomovat, že mé fyzické tělo umírá, a viděla jsem lékaře, jak mluví s mými blízkými a vysvětlují jim, že smrt nastala v důsledku selhání orgánů.

Ale vzápětí mi otec sdělil: *Dál jít nemůžeš, holčičko. Když půjdeš dál, už se nebudeš moct vrátit.*

Tehdy jsem si uvědomila, že je přede mnou hranice, ačkoli to vymezení nebylo fyzické. Bylo to spíš něco jako energetický práh označený změnou úrovně energie. Věděla jsem, že když ho přestoupím, nebudu se moct vrátit. Všechna má spojení s fyzickým světem by byla trvale zpřetrhána, a bylo mi jasné, že by mým blízkým oznámili, že smrt způsobilo selhání orgánů zapříčiněné konečnou fází lymfomu.

Ta bezpodmínečná láska a to přijetí byly neuvěřitelné a já jsem chtěla ten práh přestoupit, aby trvaly navždy. Jako bych byla zabalená do jednoty, do čisté esence všech živých bytostí a stvoření, bez jejich bolestí, dramát a ega.

Obrátila jsem pozornost k rodině rozrušené zprávou o mé smrti. Viděla jsem, jak Danny tiskne hlavu k mé mrtvé hrudi a drží mou ochablou ruku. Tělem mu otřásaly hluboké a neutišitelné vzlyky. Maminka stála nade mnou, nevěřičně na mě zírala, bílá jako křída. A bratr Anúp byl zoufalý, že nepřišel včas.

Avšak než mě vtáhlo to, co se dělo s mými nejbližšími a mou fyzickou existencí, zjistila jsem, že mě něco jakoby odtahuje od emocí. Znovu mě obklopil uklidňující pocit, že se rozehrává nějaký větší příběh. Věděla jsem, že i když se rozhodnu nevrátit se, v té velké tapiserii života bude všechno tak, jak to má být.

Ve chvíli, kdy jsem se rozhodla pokračovat dál do smrti, jsem si začala uvědomovat novou úroveň pravdy.

Zjistila jsem, že pokud se rozhodnu k návratu do fyzického života, mé tělo se rychle uzdraví - nikoli v průběhu měsíců či týdnů, ale během několika dní! Stane se tak proto, že už vím, kdo opravdu jsem, a protože jsem pochopila velkolepost svého opravdového já. *Věděla jsem*, že jestliže se rozhodnu vrátit do těla, lékaři nebudou moct nalézt žádné stopy po rakovině.

Jak je to možné? žasla jsem a chtěla znát odpověď.

Jasně jsem pochopila, že mé tělo je jen odrazem mého vnitřního stavu. Jestliže si mé vnitřní já bude vědomo mé velkoleposti a mého spojení se vším, tělo to brzy zjistí a rychle se uzdraví.

I když jsem vždycky měla na vybranou, rozpoznala jsem, že je tu něco dalšího... *Mám pocit, jako by existoval ještě nějaký další účel, který mám naplnit. Ale co to je? Jak mám zjistit, co to je?*

Vnímala jsem, že nebudu muset jít do světa a hledat, co mám dělat - samo se to přede mnou vyjeví. Zahrnovalo to pomoc mnoha lidem - tisícům, možná desetitisícům, možná jim mám předat nějaké poselství. Ale nebudu se muset o nic snažit ani zjišťovat, jak to mám provést. Musím jen dovolit, aby se to stalo.

Abych se dostala do žádoucího stavu, musím učinit jedině: *Být sama sebou!* Došlo mi, že jsem po

celá léta měla pouze být sama sebou, bez nějakého posuzování nebo pocitu, že jsem nějak vadná. Zároveň jsem pochopila, že naše jádro, naše podstata je vytvořená z čisté lásky. *My jsme čistá láska* - každý z nás. Jak bychom mohli nebýt, když přicházíme z Celku a zase se do něj vracíme? Věděla jsem, že jakmile si to uvědomíme, už nikdy se nebudeme bát toho, kdo jsme. Znamená to tedy, že být láskou a být svým opravdovým já je jedno a totéž!

Bylo to jako zjevení, jako blesk z čistého nebe. Pochopila jsem, že když prostě budu tou láskou, kterou jsem, uzdravím sebe i druhé. Nikdy dřív jsem to nechápala, ale zdálo se to tak zřejmé. Jestliže všichni tvoříme jednotu a jsme jen různé aspekty téhož Celku, což je bezpodmínečná láska, potom *to, co jsme, je samozřejmě láska!* Věděla jsem, že to je doopravdy jediný smysl života: být sami sebou, žít svou pravdu a být láskou, kterou jsme.

A jakoby na potvrzení tohoto objevu jsem si začala uvědomovat, jak mi Soni a otec sdělují: *Ted', když víš pravdu o tom, kdo opravdu jsi, vrať se a žij svůj život beze strachu!*

9. KAPITOLA

Uvědomuji si zázrak

Když jsem ležela v nemocnici, můj bratr vycítil, že něco není v pořádku, ještě dřív, než mu kdokoli oznámil, že jsem v kómatu a umírám. Anúp žil v té době v Púně v Indii a cosi ho přimělo, aby zavolal do cestovní kanceláře a zamluvil si letenku do Hongkongu. Dožadoval se letenky na tentýž den, protože měl pocit, že je to naléhavé. Sdělili mu, že všechny lety z Púny jsou již obsazené, ale že mají místo v jednom letu z Bombaje. Anúp si půjčil auto a jel čtyři hodiny na letiště až do Bombaje, aby mohl odletět do Hongkongu.

Když Danny telefonoval do bratrova domu v Púně, aby ho informoval o mém stavu a požádal ho, ať přijede, hned jak to bude možné, telefon zvedla moje švagrová Mona a oznámila Dannymu, že Anúp je už na cestě.

Mona je buddhistka, a sotva se dozvěděla, v jak špatném stavu se nacházím, dala dohromady skupinu svých buddhistických souvěrců a začali zpívat mantry za mé uzdravení.

A zatím v Hongkongu moje maminka přecházela po nemocniční chodbě sem tam a modlila se za můj život k Šivovi. Cítila se bezmocná, nevěděla, co jiného dělat, a tak se vydala do hinduistického chrámu - do toho, kam mě rodiče brali jako malou holčičku. Vystoupala po širokých schodech u vchodu, prošla nádvořím a vstoupila do hlavní modlitebny, kde u přední stěny stály na podstavcích sochy bohů v životní velikosti - Kršna, Šiva a Ganéša byli všichni zkrášlení zářivými barvami. Maminka před ně usedla se zakrytou hlavou, promlouvala s nimi a jejich přítomnost ji utěšovala.

V tutéž dobu jedna blízká rodinná přítelkyně jménem Linda, věřící katolička, zorganizovala v kostele modlitební skupinu. Pověděla knězi o mém stavu a všichni se za mě modlili.

Já jsem ležela v posteli v kómatu a z nosu, z úst a z rukou mi trčely hadičky. Manžel byl se mnou, šeptal mi, abych věděla, že je se mnou, a prosil mě, abych se vrátila.

„Musíme toho spolu ještě tolik podniknout, miláčku,“ slyšela jsem jeho tichý hlas. „Prosím, *prosím*, vrať se. Budu tady na tebe čekat třeba celou věčnost.“

V noci zůstal vzhůru a sledoval všechny ty ciferníky a měřiče nad mou hlavou. Čekal, chtěl být u toho, kdybych měla vydechnout naposledy a přál si, abych se vrátila.

Drahý, milovaný Danny. Doufám, že budeš vždycky vědět, jak moc tě miluju. Cítila jsem, že přesně tohle bych mu chtěla říct.

Prosím, nedělej si o mě starosti. Já jsem v pořádku. Kéž bych se s tebou mohla podělit o to, co teď vím. To tělo, jehož ruku teď držíš, to nejsem opravdová já. Vždycky budeme spolu, propojení přes veškerý čas a prostor. Nic nás nemůže rozdělit. Dokonce i když fyzicky zemřu, nikdy nebudeme odloučeni. Všechno je dokonalé tak, jak to je. Já to teď vím a ráda bych, abys to věděl také.

Potom, kolem čtvrté hodiny ráno, jsem se začala náhle dusit. Lapala jsem po dechu, jako kdybych neměla dost vzduchu. Danny zpanikařil, bál se, že je to má poslední chvíle, a zazvonil na sesternu.

Sestry příběhly, shodly se, že se dusím, a jedna z nich zavolala lékaře. Potom mě převrátily a začaly mi bušit do zad.

Lékaři trvalo skoro dvacet minut, než se dostavil. Dannymu řekl, že mám plíce naplněné tekutinou a ta mě dusí. Potom nařídil sestřím, aby přinesly sadu na hrudní drenáž. Přinesly cosi jako průhledný vak s dlouhou jehlou. Doktor mi zavedl jehlu zády až do plic a odsál odtud do průhledného vaku tekutinu. Opakoval to třikrát nebo čtyřikrát, až do vaku natekl asi tak litr tekutiny, a potom jehlu zas vytáhl. Stále jsem své tělo viděla, teď se mu dýchalo lehčeji.

Manžel zůstal u mého lůžka celé ráno a velkou část dne, sledoval všechny měřiče nade mnou a držel mě za ruku.

Bratr Anúp přiletěl odpoledne do Hongkongu a hned z letiště Dannymu telefonoval.

„Nejezdí ani domů odložit si věci," řekl mu Danny. „Vezmi si taxi a přijed' rovnou do nemocnice. Nevíme, kolik zbývá času." A tak Anúp zamířil i s kufry rovnou do nemocnice.

Kolem čtvrté hodiny odpoledne mi začaly mrkat oči a pak se otevřely. Vidění jsem měla značně rozostřené. Sotva jsem rozeznávala, že obrysy postavy stojící u mé postele patří Dannymu, když jsem uslyšela jeho hlas: „Je zpátky!"

Zněl tak šťastně. Bylo odpoledne třetího února - třicet hodin poté, co jsem upadla do kómatu.

Potom jsem uslyšela bratrův hlas a pokusila jsem se usmát.

„Ahoj, sestřičko. Vítej zpátky!" řekl Anúp radostně.

„Zvládl jsi to!" vykřikla jsem. „Věděla jsem, že tu budeš. Viděla jsem tě v letadle."

Zatvářil se poněkud zmateně, ale nijak to dál nerozebíral. Všichni byli prostě jen šťastní, že jsem se probudila. Byla tam i maminka, usmívala se a držela mě za ruku. Já byla zmatená, protože jsem si neuvědomovala, že jsem byla v kómatu, a dosud jsem nebyla schopná úplně pochopit, co se děje a že už nejsem v tom druhém světě.

Vidění se mi postupně projasňovalo a začínala jsem vidět zřetelněji. Všimla jsem si, že za Anúpem u zdi stojí jeho kufr.

Vešel lékař. Překvapilo ho a potěšilo, že mě vidí při vědomí. „Vítám vás zpátky! Měli jsme o vás všichni velký strach."

„Dobrý večer. Ráda vás zase vidím, pane doktore," pozdravila jsem poněkud unaveně.

„Jak jste mě poznala?" zeptal se udiveně.

Já jsem vás viděla," vysvětlila jsem. „Copak jste mi v noci nevy pustit tekutinu z plic, protože jsem měla potíže s dýcháním?"

Očividně ho to zmátlo. „Ano, ale byla jste celou dobu v kómatu. Měla jste zavřené oči." Zkusil to pominout a pokračoval: „To je opravdu příjemné překvapení! Nečekal jsem, že vás uvidím při vědomí, přišel jsem vaší rodině předat dobré zprávy. Právě dorazily výsledky testů, které ukazují, že vaše ledviny a játra zase začaly fungovat." Vypadal velmi potěšeně.

„Ale já jsem věděla, že začaly fungovat," pronesla jsem nejasně. Byla jsem zmatená.

„Nemohla jste to vědět," ujistil mě doktor Čchan trpělivě. „Bylo to nečekané. Teď si odpočiňte," pokynul mi a odešel.

Mí nejbližší se usmívali a vypadali opravdu šťastně. Nastokrát děkovali odcházejícímu lékaři

za dobrou zprávu.

Když doktor Čchan odešel, zeptala jsem se manžela: „Proč byl tak překvapený, že jsem ho poznala? Viděla jsem ho, když mě ošetřoval. Byl to přece ten doktor, který ti řekl, že mi už selhaly orgány, že to nezvládnou a zbývá mi jen pár hodin života, ne?“

„Jak jsi to mohla slyšet?“ divil se Danny. „Neříkal mi to v tomhle pokoji. Mluvil jsem s ním přece na chodbě nějakých deset metrů odtud!“

„Nevím, jak jsem to slyšela. A nechápu, jak je to možné, ale já už znala výsledky testů mých orgánů předtím, než sem ten doktor vešel,“ odpověděla jsem.

Ačkoli jsem byla stále velmi vyčerpaná, začínalo být zcela zřejmé, že se něco se mnou stalo.

V následujících dnech jsem byla schopna postupně vypovědět příbuzným, co se dělo na onom světě, a popsala jsem jim spoustu věcí, které se staly, když jsem byla v kómatu. Ohromené rodině jsem převyprávěla téměř doslovně některé rozhovory, ke kterým došlo nejen kolem mne, ale i mimo můj pokoj, na chodbě a v nemocničních čekárnách. Dokázala jsem popsat mnohé zákroky, které jsem podstoupila, a určila jsem lékaře i sestry, kteří je prováděli. Nikdo to nechápal.

Vyprávěla jsem onkologovi i rodině, jak jsem vprostřed noci měla potíže s dýcháním a topila se ve vlastních šťávách a jak manžel spustil poplach. Vzpomínala jsem, jak přišly sestry a jedna naléhavě sháněla lékaře. Přispěchal ve chvíli, kdy si všichni mysleli, že se nadechují naposledy. K velkému překvapení všech zúčastněných jsem popsala celou událost do posledního detailu včetně doby, kdy přesně se to stalo.

Dokonce jsem poznala člověka, který panikařil, když mě přijímali. „To je ten ošetřovatel, který říkal, že mám úplně zatažené žíly. Pořád mluvil o tom, jak nemám na končetinách žádné svaly a jak jsem kost a kůže a jak nemůže najít žádnou žílu, do které by mi zavedl výživu. Znělo to spíš tak, že už vlastně ani nemá cenu nějaké žíly hledat.“

Bratra tato informace rozrušila a později přiznal, že toho muže vyhledal. „Sestra slyšela všechno, co jste říkal, když jste jí nemohl najít žílu,“ pokáral ho. „Bylo jí jasné, že jste ji už odepsal.“

„Vůbec mě nenapadlo, že by mě mohla slyšet. Byla přece v kómatu!“ Ošetřovatel byl překvapený a otřesený a později se mi za svou necitelnost moc omlouval.

Do dvou dnů po probuzení z kómatu mě lékaři informovali, že mi zázračně začaly fungovat orgány a výrazně ustoupily otoky způsobené nahromaděním toxinů. Naplnilo mě to nesmírným optimismem a dožadovala jsem se, aby mi vytáhli hadičky, protože můžu jíst sama. Jedna lékařka ze skupiny onkologů protestovala, tvrdila, že jsem příliš podvyživená a mé tělo není schopno vstřebávat živiny. Já jsem ale namítla, že vím, že jíst můžu, koneckonců moje orgány už pracovaly opět normálně. Zdráhavě souhlasila, ale trvala na tom, že jestli nebudu jíst pořádně, hadičky půjdou zpátky.

Hadičky na podávání výživy byly velice nepříjemné. Zavedli mi je do těla nosem a za průdušnicí vedly až do žaludku. Tekutý protein mi jimi přiváděli přímo do zažívacího traktu. Krk jsem od nich měla suchý a vyprahlý, svědilo mě v něm a já jsem se nemohla dočkat, až se jich zbavím.

Poté co mi hadičky konečně vyndali, lékaři doporučili rodině, aby mi obstarala zmrzlinu. Prý zklidní odřený krk a bude se mi lehce trávit, aniž se budu muset namáhat kousáním. Nad takovým návrhem mi

zajiskřily oči a Danny se vydal koupit krabici mé oblíbené čokoládové zmrzliny.

Když mi druhý onkolog prováděl pravidelnou kontrolu, bylo na něm patrné překvapení. „Vaše nádory se viditelně zmenšily - výrazně - během pouhých tří dní!“ zvolal nevěřičně. „A otoky na všech uzlinách se zmenšily téměř o polovinu!“

Následujícího dne mi k mé velké radosti vyndali i kyslíkovou hadičku. Lékaři udělali testy, zjistili, že dýchám bez pomoci, a tak ji odstranili. Už jsem v posteli seděla, ačkoli hlavu jsem musela mít podepřenou polštáři, protože jsem byla příliš zesláblá a delší dobu jsem ji ještě neudržela. Měla jsem pořád opravdu dobrou náladu. Chtěla jsem mluvit se všemi členy rodiny a hlavně s Anúpem, protože mě moc zajímalo, co je u nich nového.

Tou dobou už jsem chtěla také poslouchat svůj iPod a poprosila jsem Dannyho, aby mi ho přinesl do nemocnice. Jenže jsem byla pořád připojená na nejrůznější kabely a hadičky, a navíc jsem měla ránu po lézi na krku, a tak jsem nemohla použít sluchátka. Danny mi tedy přinesl i pár malých reproduktorků, připojil je a postavil mi je na stoleček u postele. Mohla jsem si pouštět hudbu.

Byla jsem v euforickém stavu, přála jsem si pořád poslouchat něco veselého a radostného, i když jsem neměla sílu ani vstát z postele, natož tancovat. Ale v duchu jsem vesele tančila a hudba přispívala k mému nadšení. Tou dobou jsem ani plně nechápala, proč mám tak pozitivní náladu - jen jsem cítila, že něco *vím*.

Cítila jsem se jako dítě. Chtělo se mi poslouchat hudbu, jíst zmrzlinu a povídat si s nejbližšími, smála jsem se a byla jsem šťastná. Nemohla jsem sice ani vylézt z postele, ale všechno se zdálo tak skvělé, jak jsem to nikdy předtím nezažila.

Vzhledem k tomu, že jsem byla ještě pořád na JIP lékaři usoudili, že příliš ruším vážně nemocné spolupacienty. Členové jejich rodin si začínali stěžovat na hudbu, smích a povídání, které vycházelo zpoza závěsu kolem mého lůžka.

„Nevím, co si o vás mám myslet,“ vrtěl hlavou doktor Čchan, když přišel ráno na vizitu. „Nevím ani, co mám napsat do vaší složky. Váš případ je opravdu pozoruhodný.“

Takže pátý den pobytu v nemocnici mě přesunuli na běžný pokoj, kde jsem mohla poslouchat muziku a smát se po libosti.

Pomalou - vlastně velmi pomalu - jsem začínala chápat, co se mi přihodilo. Jak se mi projasňovala mysl a začínaly se vynořovat podrobnosti toho, co se dělo, zjistila jsem, že se mi chce kvůli každé maličkosti brečet. Skutečnost, že jsem opustila onen jiný svět, tak plný úžasné krásy a svobody, v sobě nesla nádech smutku. Zároveň jsem byla šťastná a vděčná, že jsem zpátky a že jsem znovu se svou rodinou. Plakala jsem zároveň radostí i lítostí.

Navíc jsem se jako nikdy předtím cítila spojená se všemi lidmi, nejen se svou rodinou, ale i se všemi sestřičkami, ošetřovateli a lékaři, kteří vstoupili do mého pokoje. Přetékala jsem láskou ke každému, kdo pro mě přišel něco udělat nebo se o mě nějak staral. Byla to forma citu, kterou jsem dosud neznala. Měla jsem pocit, že jsem s nimi všemi na hluboké úrovni propojená a že znám všechno, co si myslí a co cítí, jako bychom sdíleli mysl i duši.

Moje postel stála u okna a krátce poté, co mě přesunuli do tohoto pokoje, se mě sestřička zeptala, jestli mě nemá posadit, abych se mohla dívat z okna. Uvědomila jsem si, že už jsem nějaký čas neviděla

svět venku, a tak mě ta představa nadchla. „Ano, rozhodně ano!”

Sestřička mě posadila. Ve chvíli, kdy jsem pohlédla ven z okna, zalily se mi oči slzami. Nemohla jsem se ovládnout a rozplakala jsem se. Až do této chvíle jsem si neuvědomila, že se nemocnice nachází blízko míst, kde jsem strávila dětství, jen pár bloků od Happy Valley.

Již jsem se zmínila, že těch několik předchozích let jsem nechodila na léčení a krevní transfuze do této nemocnice, nýbrž na velkou kliniku. Sem jsem se poprvé dostala až v den, kdy jsem upadla do kómatu.

A teď jsem se dívala z okna a měla jsem skoro stejný výhled jako v dětství. Viděla jsem koňskou dostihovou dráhu a před nemocniční budovou i tramvajovou linku, kterou jsem jezdila s A-Feng. Zírala jsem usazenými očima na místa svého dětství a cítila jsem, že kruh se uzavřel.

Panebože, nemůžu tomu uvěřit, pomyslela jsem si v údivu. Ta tramvaj, park, domy mého dětství. To je jasná zpráva - dostávám ještě jednu šanci! Můžu začít znovu.

Ačkoli výhled z okna mi byl povědomý a scenerie byla zcela obyčejná, svět se mi jevil úplně nový. Všechno vypadalo tak svěže, jasně a krásně, jako bych to viděla poprvé. Barvy byly jasnější, než jak jsem je znávala, a já si všímala každého detailu. Hleděla jsem se na okolní domy, z nichž jeden byl nízký jako ten, ve kterém jsem vyrůstala, na park hned za ulicí, kam jsem jako malá chodívala, na tramvaje, těžkopádně se valící kupředu, na kolemjedoucí auta, na chodce venčící psy nebo spěchající za svými záležitostmi. Všechno jsem viděla novými očima, jako bych byla opět dítětem. Výhled z okna nemohl být obyčejnější, ale já jsem něco tak úžasného neviděla už dlouho... a možná nikdy.

10. KAPITOLA

Důkaz uzdravení

Několik dní poté, co jsem opustila JIP jsem začala s fyzioterapií na posílení svalů. Když jsem zvládla poprvé přejít pokoj, vzala mě sestřička do koupelny, abych se na sebe mohla podívat do zrcadla. Uviděla jsem svou kostnatou tvář a poklesla jsem na myslí. Poprvé od chvíle, kdy jsem se probírala z kómatu, jsem se cítila sklíčená.

Poprosila jsem sestřičku, aby mě nechala chvíli o samotě. Jen jsem na sebe zírala do zrcadla. Tu osobu, která na mě ze zrcadla koukala, jsem skoro neznala - nemohla jsem ji poznat. Většina vlasů mi ve velkých chomáčích vypadala, oči se zdály pro oční důlky příliš velké, klíční kosti trčely ven a na pravé straně krku pod uchem jsem měla náplast, která zakrývala obrovskou otevřenou kožní lézi. Stála jsem tam, přikovaná k podlaze vlastním obrazem, a rozplakala jsem se.

Neplakala jsem z marnivosti. Tělesný vzhled mi v tu chvíli nepřipadal důležitý. Zmocnil se mě hluboký smutek, jaký by se zmocnil každého, kdo by se díval na člověka v podobném stavu. Cítila jsem lítost a hluboký soucit. V tom odrazu - v té tváři, v očích - jsem viděla léta bolesti, která mě dostala až sem.

Jak jsem mohla dopustit, abych procházela takovými místy?

Jak jsem si mohla způsobit tolik bolesti? rmoutila jsem se.

Ano, měla jsem pocit, jako bych si to udělala sama. Zvedla jsem ruku k zrcadlu, a když jsem se dotkla odrazu své uplakané tváře, slíbila jsem si, že si už nikdy nebudu tak hrozně ubližovat.

* * *

Pokud jde o mé uzdravování, vyjadřovali se lékaři opatrně především kvůli stavu, v jakém jsem do nemocnice přišla. Chtěli upravit složení a dávkování mé chemoterapie, které se v jednu chvíli tak obávali.

Sledovala jsem sestřičku, když mi přišla aplikovat chemoterapii. Sáček s léky zavěsila na stojan. Na všech sáčcích, jejichž obsah mi pouštěli přímo do žil, bylo velkými rudými písmeny napsáno „JED“. Sestra měla masku a latexové rukavice, aby náhodou nepřišla s těmi nebezpečnými chemikáliemi do styku. Je zvláštní, že bylo zřejmě přijatelné pumpovat mi tyto látky rovnou do krve.

Věděla jsem, že chemoterapii nepotřebuji. Lékaři mi ji aplikovali kvůli sobě, protože já jsem věděla, že jsem nepřemožitelná. Nic mě nemohlo zničit, dokonce ani jed, který mi vstříkovali přímo do žil - přesně to, čeho jsem se tolik let bála! Je zajímavé, že jsem netrpěla běžnými vedlejšími účinky. Všechny lékaře velice překvapilo, že mě nesužovala žaludeční nevolnost, která je s tímto léčením spojená.

Cítila jsem určité vítězství. Svůj strach ze všeho - od umírání na rakovinu až po chemoterapii -

jsem zcela překonala. Pochopila jsem, že mě ničil právě *strach*. Věděla jsem naprosto jistě, že kdyby se to stalo předtím, než jsem zažila onu zkušenost v jiném světě, pak by pouhý pohled na slovo *jed* vyvedené velkými rudými písmeny, které označovalo látku kolující mou krví, společně s pohledem na zdravotní sestru zahalenou v ochranném oděvu, aby se uchránila před kontaminací, ve mně vyvolal takové zděšení, že bych mohla zemřít strachy. Už sám psychologický účinek by mě dorazil, protože vím, jak jsem bývala strachy úplně bez sebe.

Teď jsem se však cítila nezničitelná. Věděla jsem, že mé rozhodnutí vrátit se, které jsem učinila na onom světě, je daleko důležitější a silnější než cokoli, co se odehrává tady na zemi.

Lékaři chtěli udělat spoustu testů, aby získali přesnější obraz toho, co se v mém těle v tuto chvíli děje, a mohli tomu přizpůsobit chemoterapii. Zdráhavé jsem souhlasila, hlavně proto, že mi bylo jasné, že oni ty testy jako důkaz mého uzdravení potřebují víc než já, ovšem částečně také proto, že jsem věděla, jaké ty výsledky budou. Kdyby se prokázalo, že mám pravdu, poskytlo by mi to pocit vítězství. Lékaři se však domnívali, že jsem na náročné testování stále ještě příliš zesláblá, a tak testy rozložili do několika týdnů. Nevážila jsem ani čtyřicet kilo a bylo potřeba zvýšit úroveň živin v mém těle, protože testy, které by zahrnovaly být i jen malou operaci, by neúměrně zatížily mé už tak vyčerpané fyzické zdroje.

Kožní léze byly obrovské mokvající rány, které mi sestřičky každý den čistily a obvazovaly. Byly rozsáhlé a hluboké a lékaři se obávali, že se bez zásahu zvenčí samy nezhojí. Mé tělo nemělo ani dostatek výživy, ani dostatek síly, která byla zapotřebí na zhojení tak rozsáhlých poranění. Situaci zhodnotil plastický chirurg.

Potvrdil, že léze jsou rozhodně příliš velké na to, aby se mohly samy zahojit, zvláště když tělo nemá nezbytný dostatek výživy k podpoře procesu hojení. Nicméně se domníval, že na operaci jsem stále ještě příliš slabá, a tak rozhodl, aby sestry pokračovaly v čištění a ošetřování ran, dokud dostatečně nezesílím. Stále jsem ještě na kostech neměla téměř žádné svaly.

Asi týden poté, co mě přemístili z JIH jsem se začala cítit trochu silnější a podnikala jsem kratičké procházky po nemocničních chodbách. První test, na který jsem podle lékařů byla dost silná, byla biopsie kostní dřene. Je to velice bolestivý zákrok, kdy vám do spodní části páteře zavedou silnou jehlu a vytáhnou kousek kostní dřene.

U lymfomu v pokročilém stadiu je obvyklé, že metastázuje v kostní dřeni, a lékaři očekávali, že se jim podezření potvrdí ve výsledcích testu. Podle výsledků chtěli stanovit, jaké mi nasadí léky a kolik jich má být.

Vzpomínám si na den, kdy jsem výsledky dostala. Lékař přišel do mého pokoje s celým týmem nemocničních zaměstnanců a tvářil se ustaraně. „Máme tu vaše výsledky biopsie kostní dřene, ale je to poněkud znepokojivé," oznámil mi.

Poprvé za posledních několik dní jsem pocítila jistou úzkost. „Proč? V čem je problém?"

Členové mé rodiny tam byli se mnou a všichni se očividně polekali.

„Nemůžeme ve vzorku vaší kostní dřene najít žádnou rakovinu," odpověděl lékař.

„A proč je to problém?" zeptal se Danny. „Neznamená to snad jen to, že nemá rakovinu v kostní dřeni?"

„Ne, to není možné," odporoval lékař. „Rozhodně v těle rakovinu má - rakovina jednoduše nemůže takhle rychle zmizet. My ji zkrátka musíme najít a do doby než ji najdeme, máme problém, protože nemůžeme určit, jakou dávku léků je potřeba podávat."

Lékaři potom poslali vzorky mé kostní dřeně do jedné z nejmodernějších laboratoří v zemi. O čtyři dny později se výsledky testů vrátily jako negativní - po rakovině tam nebylo ani stopy. Když jsem tu novinu slyšela, zaplavil mě vítězný pocit.

Lékaři se odmítali vzdát; aby rakovinu našli, chtěli udělat biopsii lymfatických uzlin. Zpočátku mi mé nově nabyté vědomí sebe sama velelo vzdorovat: „Ne, *nebudeme* dělat žádné další testy protože tohle je mé tělo a já už vím, že *nic nenajdete!*"

Nadále však trvali na svém a připomínali mé rodině stav, ve kterém mě před pouhými několika dny přijímali. Nakonec jsem svolila, ačkoli jsem si byla naprosto jistá, že nic nenajdou. Také jsem si uvědomila, že když přetrumfnu všechny lékařské testy kterým mě podrobí, přinese mi to pocit vítězství.

„Dělejte, co potřebujete," ustoupila jsem, „ale chci, abyste věděli, že to děláte jen proto, abyste přesvědčili sami sebe, protože já už výsledky znám."

Dali mi několik dní, abych nabrala sílu na biopsii lymfatických uzlin, což je menší operace. Krátce před zákrokem mě poslali na oddělení radiologie. Radiolog měl najít největší uzlinu a označit místo na kůži, aby tam potom chirurg vedl řez.

Když jsem ležela na stole v radiologické laboratoři, všimla jsem si, že mé předchozí snímky ze dne, kdy mě přijali do nemocnice, jsou připnuté na světelné tabuli, aby bylo vidět, kde všude se nádory nacházejí. Na snímcích radiolog viděl krk plný nateklých uzlin a nádorů, a tak mi přiložil ultrazvukový snímač vzadu na krk, na spodní okraj lebky. Potom mi jím jezdil po stranách krku a nakonec nahoru a dolů po přední straně krku. Viděla jsem, jak se mu ve tváři objevuje zmatek a údiv.

Vrátil se ke světelné tabuli, znovu se zadíval na předchozí snímky a pak přešel opět ke stolu, na kterém jsem ležela. Zeptal se, jestli mi může prohlédnout podpaží. Svolila jsem, ale když přístrojem projel i tuto oblast, stále vypadal zmateně. Potom mi zkontroloval hrudník, záda a břicho.

„Je všechno v pořádku?" zeptala jsem se.

„Jsem z toho zmatený," odpověděl.

„Proč? Nějaký problém?" Měla jsem představu, co se asi tak může stát.

„Omluvte mě na minutku," požádal.

Pak přešel k nedalekému telefonu a já jsem slyšela, jak mluví s mým onkologem.

„Nerozumím tomu. Mám snímky, na kterých je patrné, že lymfatický systém pacientky byl přede dvěma týdny plný nádorů, ale teď v jejím těle nemůžu najít jedinou uzlinu natolik velkou, aby v ní rakovina vůbec mohla být."

Po tváři se mi rozlil úsměv, a když se radiolog vracel ke stolu, posadila jsem se a povídám: „Fajn, takže asi můžu jít."

„Ne tak rychle," zadržel mě. „Váš onkolog *trvá* na tom, abych našel uzlinu vhodnou pro biopsii, protože prostě není možné, že byste v těle žádnou rakovinu neměla. Rakovina takhle nemizí. Budu muset najít nějakou uzlinu, ke které je snadný přístup, například na krku."

Našel mi na krku uzlinu a označil ji, ačkoli nebyla zvětšená. Potom jsem šla na operaci, chirurg mi udělal malý řez na levé straně krku a vyndal mi jednu lymfatickou uzlinu.

Dělal to jen při lokálním umrtvení, a tak jsem byla plně při vědomí. Opravdu se mi nelíbil ten nepříjemný pocit na krku, když mi uzlinu vyřezával. Pořád si pamatuji pach pálicí se tkáně, když mi ránu kauterizoval. Říkala jsem si, že dovolit jim tento zákrok možná nakonec nebyl dobrý nápad.

Nicméně výsledky znovu ukázaly, že po rakovině není ani stopy.

V tu chvíli jsem skutečně začala protestovat proti dalším testům a lékům, protože v hloubi duše jsem věděla bez jakékoli pochybnosti, že jsem se uzdravila. Také už jsem měla dost toho, abych byla pořád jen zavřená v nemocnici. Chtěla jsem jít ven a začít znovu prozkoumávat svět, zvláště když jsem věděla, že se uzdravím. Lékaři odporovali a stále trvali na tom, že potřebuji další testy a další léky. Opakovaně mi připomínali, v jakém stavu mě přijímali do nemocnice.

„K čemu mi to je, jestliže v mém těle nemůžete najít po rakovině ani stopu?“ ptala jsem se.

„Rakovinu sice nemůžeme najít, ale to ještě neznamená, že tam není. Nezapomeňte, že když jsme vás před pouhými pár dny přijímali, byla jste na umření,“ odpovídali.

Nakonec mi udělali pozitronovou emisní tomografii celého těla (PET), a když výsledky ukázaly, že tam žádná rakovina není, léčbu ukončili.

K velkému překvapení lékařů nebylo potřeba ani domluveného zákroku s plastickým chirurgem, který mi měl uzavřít léze na krku, protože rány se zhojily samy od sebe.

Devátého března 2006, pět týdnů poté, co mě přijali do nemocnice, jsem byla propuštěna. Mohla jsem chodit bez pomoci, podporu jsem potřebovala jen při chůzi po schodech. Byla jsem v tak euforickém stavu, že lékaři na mou propouštěcí zprávu napsali velkým písmem: „Propuštěna do domácího ošetření. ŽÁDNÉ NAKUPOVÁNÍ ANI VEČÍRKY PO NÁSLEDUJÍCÍCH MINIMÁLNĚ ŠEST TÝDNŮ!“

Ale já jsem neposlechla. O pouhý týden později, šestnáctého března, jsem šla na večeři do své oblíbené restaurace Jimmy's Kitchen oslavit se svými nejbližšími nový život. A o další týden později jsem byla na svatbě své kamarádky. Přátelé, kteří věděli, čím jsem si právě prošla, byli v šoku, když mě viděli tančit a s chutí popíjet šampaňské. Věděla jsem lépe než kdykoli předtím, že život se má žít radostně a bezstarostně.

11. KAPITOLA

„Madam, ať se na to dívám jakkoli, vy byste měla být mrtvá!“

Když mi oznámili, že rakovina je pryč, celé týdny jsem se pak pokoušela zpracovat všechno, co se stalo, a nějak tomu porozumět. Už jsem si zvykla, jak šokované se tvářili moji známí při našem prvním setkání po propuštění z nemocnice.

Ačkoli mi to nikdo nikdy přímo neřekl, věděla jsem, že většina z nich si myslela, že zemřu. Většinou už nečekali, že mě ještě někdy uvidí. Někteří se snažili zakrýt překvapení nad tím, jak dobře po tak krátké době vypadám, ale jiným se to moc nedařilo.

„Panebože, jsi to ty?“ vykřikla moje učitelka jógy a údivem málem zapomněla zavřít ústa, když jsem po šesti měsících vkročila do jejího studia. „Vypadáš úžasně! Slyšela jsem, že je ti lip, ale nikdy by mě nenapadlo, že ti je takhle dobře!“

K Amíře jsem chodila na jógu s přestávkami několik let. Je to příjemná žena a z jejího krásného studia je výhled na viktoriánskou zástavbu části hongkongské obchodní čtvrti. Amíra věděla o mé nemoci, a jak jsem byla čím dál slabší a nemohla jsem cvičit některé pozice, jemně se mnou pracovala nebo mě jen nechala ležet v šavásaně (pozice hluboké relaxace vleže, jako při spánku). I když jsem pak již nebyla schopna dělat nic jiného než ležet v šavásaně, pořád jsem na lekce chodila, protože jsem ráda přijímala pozitivní energii těch hodin.

Do jejího studia jsem přestala chodit, až když jsem musela přestat vycházet, protože jsem byla připoutaná na invalidní vozík, připojená ke kyslíkové bombě a celodenně o mě pečovala zdravotní sestra.

Hned jak jsem byla opět schopna sama vyjít z domu, chtěla jsem přijít na kurz a překvapit ji - což se mi rozhodně povedlo. Amíra mě pak představila účastníkům kurzu, protože ne všichni mě znali. Ale ti, kdo si mě pamatovali, byli také v šoku. Jedné dámě, která si pamatovala, jak špatně jsem na tom byla při našem posledním setkání, skoro vylezly oči z důlků. Myslela si, že už mě víckrát neuvidí. Vypravila ze sebe jen to, že prý je to snad zázrak.

Všichni, s nimiž jsem se setkala, byli zvědaví a chtěli vědět, co se stalo. Jak jsem to dokázala, že jsem se tak rychle uzdravila? Jenže já jsem zjistila, že vysvětlit to je strašně složité, a navíc tomu sama úplně nerozumím. Nedařilo se mi najít způsob, jak bych vysvětlila, čím jsem prošla, který by ostatní pochopili. Zdálo se, že pro takovou zkušenost neexistují slova.

Potom mi jednoho dne Anúp poslal mailem odkaz na webovou stránku zabývající se NDE, zážitky blízké smrti. Hledal, jestli někde někdo zažil něco podobného jako já, a našel stránky Nadace pro výzkum zážitků blízké smrti (*Near Death Experience Research Foundantion*, NDERF), www.nderf.org.

Ve zprávě mi napsal, že mé zážitky se podobají tomu, co popisují lidé na těchto stránkách, a doporučil mi, abych se na to podívala.

O zážitcích blízké smrti jsem toho mnoho nevěděla. Slyšela jsem o nich, v televizi jsem viděla pár dokumentů, ale neznala jsem nikoho, kdo by tím prošel - a rozhodně jsem neočekávala, že bych to mohla kdy prožít já sama.

Při pročítání informací na doporučených stránkách jsem objevila příběhy, které byly tomu mému velice podobné. Cítila jsem, jak mi naskakuje husí kůže. V žádném se neobjevila taková nemoc jako u mne, ale některé věci, které lidé zažili na onom světě, byly velice podobné. Někteří mluvili o pocitu rozšíření, jasnosti a jednoty - jako bychom byli všichni spojení. Psali o nesouzení a o tom, jak je zaplavila bezpodmínečná láska. Mluvili o setkání s milovanými zesnulými a s dalšími bytostmi, které o ně pečovaly, o všeobecném pochopení a porozumění.

Překvapovalo mě a rozrušovalo, že i jiní zažili podobný pocit přijetí a jednoty, vědomí, že jsme všichni milováni. Mnozí se zmiňovali, že po svém NDE cítili, že mají určité poslání, a přesně to jsem pociťovala i já.

Když jsem si přečetla několik z těch popisů, povšimla jsem si po straně záložky, kde stálo: „Prošli jste zážitkem blízké smrti? Chcete se o něj podělit? Klikněte zde!“ A tak jsem klikla. Vyběhl na mě dlouhý podrobný formulář a já ho začala vyplňovat. Do té doby jsem svou zkušenost nikam nezapisovala, jen jsem se o ní pokoušela mluvit s blízkými přáteli a členy rodiny, takže takto podrobně jsem ji analyzovala teď poprvé.

Jelikož jsem své zážitky zapisovala pro někoho, kdo neznal moji situaci, snažila jsem se formulovat všechno naprosto jasně. Otázky ve formuláři mě také přiměly zamyslet se nad věcmi, o kterých jsem předtím vůbec neuvažovala. Uvedla jsem tam všechny podrobnosti o své nemoci, o všem, co jsem zažila, když jsem přešla na druhou stranu a zase se vrátila, a nakonec i o tom, jak se potom rakovina rychle vytratila. Vyplnila jsem všechna políčka v dotazníku, doplnila další detaily do poskytnutého volného pole a klikla jsem na „odeslat“. Vyskočila na mě automaticky generovaná odpověď: „Děkujeme za zaslání vašeho svědectví. Do tří týdnů vás budeme kontaktovat a sdělíme vám, jestli vaši zprávu na našich stránkách zveřejníme.“

Bylo už pozdě v noci a já si šla lehnout s tím, že o nich asi nějaký čas neuslyším. Ráno hned po probuzení jsem s překvapením zjistila, že mám ve schránce e-mail od JeffFreyho Longa.

Doktor Long mi psal, že je onkolog a majitel webových stránek NDERF, kam jsem zaslala popis svého zážitku, a že můj zážitek považuje za velice mimořádný. Chtěl mi položit několik otázek ohledně mého zdravotního stavu, protože ho zaujalo zejména mé rychlé vyléčení. Popsala jsem prý své zážitky výjimečně dobře a on by se rád dozvěděl víc o mém onemocnění, třeba kdy jsem byla diagnostikována, jak dlouho nemoc trvala a za jak dlouho po NDE jsem se z rakoviny vyléčila.

Zodpověděla jsem mu všechny otázky, jak nejlépe jsem uměla. Odpověď přišla opět téměř vzápětí a bylo v ní zřetelně znát opravdovou radost. Mé odpovědi ho nadchly a děkoval mi, že jsem dovolila své zážitky zveřejnit. Prý to bude inspirující pro desetitisíce lidí po celém světě. Potom vystavil mou zprávu na stránkách NDERF s přímým vstupem z hlavní stránky a uveřejnil tam i mé odpovědi na následné otázky. Všechno se dodnes nachází v originální úpravě v jejich archivu.

Můj přítel Peter Lloyd, který vydává publikaci *Holistický Hongkong*,

byl tak ohromený tím, co se mi stalo, že mě zhruba v tutéž dobu požádal o povolení můj příběh zveřejnit. Poslala jsem mu kopii toho, co už měli na NDERF, a on to zahrnul do příštího vydání.

O několik týdnů později, v létě 2006, mě kontaktoval onkolog z USA. Jmenoval se Peter Ko a říkal, že se zabývá studiem spontánních remisí. V rozmezí tří týdnů mu několik lidí poslalo odkaz na popis mých zážitků, které jsem zveřejnila na NDERF a v *Holistickém Hongkongu*. Příběh ho zaujal natolik, že kontaktoval Petera Lloyda s dotazem, jestli by se nemohl se mnou nějak spojit, protože na webových stránkách nebylo uvedeno celé mé jméno; materiál byl označen jen jako „Anitin NDE“. Doktor Ko od něj získal mou e-mailovou adresu a vzápětí mi napsal, jestli mi smí zavolat, protože má spoustu otázek.

Mluvili jsme spolu po telefonu několik hodin a já mu vyprávěla podrobně o svých zážitcích a především o svém zdravotním stavu. Pak jsem mu odfaxovala některé relevantní stránky svých lékařských záznamů včetně zprávy z druhého února, čili ze dne, kdy mě přijímali do nemocnice, kde je popsán můj stav a prognóza s diagnózou „lymfom, stadium 4B“.

Když si ty stránky prohlédl, jeho první slova byla: „Madam, ať se na to dívám jakkoli, vy byste měla být mrtvá!“

Doktora Ko můj příběh zaujal natolik, že si zařídil pracovní cestu do Hongkongu, aby mohl navštívit nemocnici, kde jsem se léčila, a prostudovat si tam mé lékařské záznamy.

V půli října jsem se s ním setkala v nemocnici, kde jsem prožila blízkost smrti. Chvíli jsme seděli v hale, povídali si a seznamovali se. Vyptával se mě na mé zážitky a na nemoc a chtěl všechno znát z mé perspektivy. Potom jsme šli do kanceláře a požádali o mé záznamy. Přinesli nám obrovskou, asi deset centimetrů tlustou složku. Odesli jsme si ji do jídelny a doktor Ko ji začal pozorně probírat stránku po stránce. Nejzajímavější stránky dával stranou k okopírování.

Cítila jsem se velmi poctěna, že se o můj případ tolik zajímají dva onkologové - napřed doktor Long a teď doktor Ko. Potvrzovala se tím má domněnka, že jsem se na tento svět vrátila kvůli něčemu důležitému, totiž kvůli pomoci dalším lidem. Byla jsem vděčná a potěšená, že to, čím jsem si prošla, snad může pomoci někomu dalšímu.

Doktor Ko se mě zeptal, jestli bych byla ochotna promluvit o svých zážitcích na veřejnosti. On sám je prý velký skeptik, ale tím, co si přečetl v mých záznamech, je naprosto nadšen a chtěl by výzkum mého případu okamžitě využít k dobré věci. Má v plánu ještě tady v Hongkongu uspořádat konferenci, na které by seznámil odbornou veřejnost se svými nejnovějšími poznatky, a byl by rád, kdybych tam promluvila. Sdělil mi, že o mém případě mluvil s několika místními lékaři a pověděl jim něco o pozadí mého příběhu i o mé neochotě podstoupit konvenční léčbu.

Doktor Ko se domníval, že je důležité, aby zdravotnická veřejnost slyšela o mém případě z mé perspektivy. Prý se ještě nikdy nesetkal s případem úplné remise z tak pokročilého stadia rakoviny, nemluvě o rychlosti uzdravení. Věřil, že je důležité, aby o tom lidé věděli. Souhlasila jsem tedy, že na konferenci promluví. Byla jsem nadšená, že se mě na to budou účastníci ptát, a těšila jsem se, až se s nimi o svůj příběh podělím.

Spojila jsem doktora Ko také s naším rodinným lékařem, doktorem Brianem Walkerem, který potvrdil, že ho moje uzdravení ohromilo. I on připustil, že tak rychlou remisí z tak pokročilého stadia rakoviny nikdy neviděl. Doktor Ko s ním probíral jeho pozorování progresu mého onemocnění v

průběhu několika let. Potom se spojil s místními novinami a zařídil, aby byl na konferenci přítomen novinář, který pro ně o mém příběhu napíše článek.

Následující řádky jsou výňatkem z resumé, které doktor Ko napsal, poté co prozkoumal veškeré mé lékařské zprávy. Tuto zprávu, kterou tu s jeho svolením reprodukuji, zadeslal e-mailem tisku a odborné veřejnosti v souvislosti s plánovanou konferencí. Jsou v ní popsány podrobnosti mého příběhu z pohledu onkologa, které potvrzují mou osobní zkušenost.

Doufám, že pro vás bude Anitin příběh tak podmanivý a přesvědčivý jako pro mě... Ukazuje se, že toto setkání mi opravdu otevřelo oči! Když jsem před měsícem přijel do Hongkongu, měl jsem v úmyslu podrobně prozkoumat její lékařské záznamy a potvrdit nebo vyvrátit její tvrzení. Poté co jsem se seznámil s podrobnými fakty, začal mě stále více zajímat její fantastický zážitek... a zvláště poselství, s nímž se vrátila. Klinické detaily sice mohou být pro běžného čtenáře poněkud nudné a únavné, ale já vám je zde chci záměrně poskytnout, abyste pochopili, jak těžce byla Anita nemocná a jak dramatické bylo její uzdravení. Doufám, že vám to spolu s několika osobními pozorováními poskytne pevný základ Anitina příběhu:

I. Chronologický záznam Anitiny nemoci...

Na jaře 2002 si všimla tvrdé bulky nad levou klíční kostí. To bylo pochopitelně pro jejího lékaře alarmující znamení. Biopsie v březnu téhož roku potvrdila Hodgkinův lymfom. Stadium nemoci bylo označeno jako 2A (časná až střední/asymptomatická). Zdráhala se podstoupit konvenční terapii, hledala nejrůznější alternativní postupy. Nemoc v následujících dvou a půl letech pomalu postupovala. V roce 2005 se její zdravotní stav začal zhoršovat. Rakovina postihovala stále více lymfatických uzlin a ty se zvětšovaly. Vyvinuly se u ní také takzvané „B symptomy“..noční pocení, horečky, svědění kůže a podobně, což všechno ukazovalo na progresi nemoci. Také se jí na obou stranách hrudníku tvořil pleurální výpotek (nahromadění tekutin) a v průběhu roku 2005 bylo několikrát potřeba tekutinu odstranit, protože jí to bránilo v dýchání. O Vánocích roku 2005 se postup nemoci zrychlil a Anitin stav se výrazně zhoršil... Choroba se z oblasti krku a hrudníku rozšířila i do kůže a výsledkem byly velké zanícené a nehojící se vředy. Nebyla schopna přijímat potravu a vstřebávat živiny, ztrácela na váze, byla výrazně unavená, atrofovaly jí svaly... a zhoršila se funkce ledvin.

Ráno 2. února již nebyla schopna vstát z postele. Celý obličej, krk a levou ruku měla nateklou jako balon. Oči byly tak napuchlé, že je nemohla otevřít... Důvodem byly masivně zduřelé lymfatické uzliny, které bránily žilní drenáži hlavy a krku. V důsledku masivního oboustranného pleurálního výpotku lapala po dechu, ačkoli měla k dispozici kyslíkovou masku. Anitin manžel a její maminka se cítili zcela bezmocní, zavolali na pomoc rodinného lékaře a ten jim nařídil okamžitý převoz do nemocnice. Tam přivolali onkologa a toho Anitin stav šokoval. Vzhledem k závažnosti situace povolali ještě jednoho onkologa a několik dalších specialistů, kteří se věnovali různým orgánovým systémům, jež vypovídaly funkci. Všichni se shodli, že bez intervence Anita nepřežije. Vzhledem k rozsáhlému selhání orgánů se chemoterapie jevila jako velice toxická, ale byla to jediná možnost. Te noci Anita podstoupila opakované vyšetření na MRI a CT, z hrudi jí byly odstraněny dva litry tekutiny, dostala tři ze sedmi chemoterapeutických léků* a byla umístěna na JIP. Tehdy Anita usnula a dostala se do stavu, který popisuje jako NDE.

* Chemoterapeutický režim vyžadoval osm cyklů sedmi léků; každý cyklus měl trvat tři týdny.

II. Anitino dramatické uzdravení, poté co se vrátila z NDE...

Večer 3. února se Anita probudila, posadila se a oznámila příbuzným, že bude v pořádku. Konverzovala s onkologem, kterého zmátl už samotný fakt, že ho poznala.

4. února se Anita dožadovala, aby jí byla odstraněna nazogastrická hadička, a slíbila lékařům, že bude jíst to, co jí přinesou, aby přibrála na váze. Z domova si nechala přinést iPod.

5. února přivítala lékaře dotazem, jestli se nechtějí „připojit k oslavě; lékaři nakonec svolili, že ji 6. února

propustí z JIP

Tou dobou většina otoků na krku a na hlavě ustoupila, masivně zvětšené uzliny začaly měknout a Anita byla poprvé schopna otočit hlavu. První cyklus chemoterapie skončil v polovině února. Plastický chirurg byl požádán, aby

- a) udělal biopsii uzliny na krku,
- b) voperoval kožní štěp do rány na krku a v podpaží.

Chirurg při vyšetření nedokázal najít žádnou zvětšenou uzlinu, a tak před biopsií, při které chtěl operovat i kožní štěpy, poslal Anitu na ultrazvukové vyšetření. Ani tam se však nepodařilo žádné patologicky zvětšené uzliny objevit.

27. února chirurg nakonec vyoperoval jednu uzlinu z pacientčina krku... a nenašel v ní žádné stopy rakoviny. Kožní vředy se zhojily samy od sebe, takže operace kožních štěpů již nebyla potřeba.

Onkologové souhlasili s propuštěním 9. března, po ukončení druhého cyklu. Anita 16. března oslavovala narozeniny v restauraci Jimmy's Kitchen a 26. března šla na svatbu, kde tančila a popíjela šampaňské... Potom začala třetí cyklus. Všichni dospěli ke kompromisu, po šestém cyklu (26. června) udělali CT-PET snímkování, které ukázalo, že je pacientka zdravá, a tak od posledních dvou cyklů upustili.

Její uzdravení bylo rozhodně „pozoruhodné“. Na základě svých zkušeností a názorů několika kolegů nemohu připisovat její dramatické uzdravení chemoterapii. Podle toho, co víme o chování rakovinných buněk, uvažuji o tom, že něco (ne-fyzického... „informace“?) buď vypnulo zmutované geny, takže se přestaly projevovat, nebo jim dalo signál, aby naprogramovaly buněčnou smrt. Přesný mechanismus neznáme, ale je nepravděpodobné, že by to byl výsledek působení cytotoxických léků.

Setkání s Anitou mě vede k tomu, že se budu nadále zabývat tímto fenoménem a pravou podstatou nás samých.

Konference se zúčastnili zdravotničtí pracovníci, především profesori z onkologického oddělení místní fakultní nemocnice. Navíc tam byli lidé, které jsem pozvala já, doktor Ko nebo někteří profesori. Oba lékaři a já jsme byli následně pozváni k rozhovoru do rádia. (Článek z novin a rozhlasový rozhovor je momentálně k dispozici na mých webových stránkách: www.anitamoorjani.com.)

Jedním z výsledků konference a mého setkání s pracovníky lékařské fakulty v Hongkongu bylo mé pozvání jako konzultantky na oddělení behaviorálních studií, kde jsem měla přednášet profesorům a studentům fakulty o psychologii stavů, kdy člověk čelí rakovině a smrti. Přijala jsem to s velkým potěšením.

Doktor Ko sestavil lékařské nálezy z mé složky do zprávy, připojil k tomu své otázky a vše rozeslal do onkologických ústavů po celém světě. Do dnešního dne nikdo nebyl schopen na jeho otázky odpovědět a také nikdo neměl informaci o žádném pacientovi, u něhož by se situace tak dramaticky obrátila.

Doktor Ko se podělil se mnou o některé nevysvětlené jevy, které stále zůstávají tajemstvím:

- Lékařské zprávy ukazují, že mi orgány selhaly už ve chvíli, kdy jsem se dostala do nemocnice, ale cosi způsobilo, že začaly opět pracovat. Doktora Ko zajímá, co mohlo způsobit jejich zotavení. Povšiml si také poznámky onkologa, kde se píše: „Rodina pacientky byla informována.“ To doktor Ko interpretoval tak, že lékař informoval rodinu, že umírám.
- Zpráva potvrzuje, že jsem měla po celém těle, od spodní části lebky, kolem celého krku, v podpaží, na hrudníku a dolů až na břicho nádory velikosti citronu. O několik dní později byly nádory

minimálně o 70 procent menší. Zajímá ho, jak je možné, že miliardy buněk opustily tělo tak rychle, když mi selhávaly orgány.

- Měla jsem otevřené kožní léze a v mých zprávách je zaznamenáno, že jsem potřebovala rekonstrukční operaci, protože tělo nemělo dostatek výživy, aby se zvládlo zhojit samo; bylo zcela podvyživené a svaly jsem měla atrofované, už když mě přijímali do nemocnice. Z lékařské zprávy vyplývá, že termín rekonstrukční operace měl být stanoven, až zesílím. Rány se ale zacelily samy dlouho předtím, než byli lékaři připravení k operaci.

To vše ústí v hlavní otázku o spontánních remisích, které chtějí doktor Ko a další porozumět: *Co otáčí oním vypínačem a přepíná program těla z umírání do uzdravování?*

Pokud jde o mou situaci, odpověď znám... Ovšem není to nic, co by se dalo najít v medicíně.

12. KAPITOLA

Vidím život jinýma očima

Prvních pár měsíců po propuštění z nemocnice jsem se cítila báječně, jako u vytržení. Všechno mi připadalo nádherné a všichni úžasní a i v těch nejobyčejnějších věcech a událostech jsem spatřovala kouzlo a zázrak. Například nábytek v mém obývacím pokoji: měli jsme ho léta a nikdy mi nepřípadal nijak výjimečný. Po návratu z nemocnice jsem si uvědomovala krásu jeho zpracování, které jsem si předtím nikdy nevšimla; nyní jsem byla schopna cítit i práci za jeho vytvořením. Připadalo mi jako zázrak, že můžu zase řídit auto (posledních osm měsíců, kdy jsem měla rakovinu, jsem toho nebyla schopna). Cítila jsem posvátnou úctu, že při jízdě ulicemi dokážu koordinovat pohyby nohou, očí a rukou. Udivovalo mě lidské tělo a život sám.

Měsíce plynuly a já cítila, že se svým životem musím začít něco dělat. Když jsem ale přemýšlela o tom, co by to mělo být, byla jsem jakoby zahlcená. Nevěděla jsem, kde mám začít sbírat rozbité kousky. Tento svět nebyl stejný jako ten, který jsem opustila. Poslední čtyři roky jsem strávila tím, že jsem se zabývala svou nemocí. Celou dobu jsem se soustředila na rakovinu. Roky jsem jen četla, studovala a učila se všechno o rakovině. Smyslem mého života se stala moje nemoc a snaha vyléčit se z ní. Svým způsobem jsem se začínala ztotožňovat spíš s rakovinou než se životem. Teď byla nemoc pryč a zákonitě se vynořila otázka, co si počnu se zbytkem života.

Než jsem se dozvěděla diagnózu, byla jsem velice nezávislá. Potom, v době své nemoci, jsem byla naprosto závislá na Dannym a ostatních členech rodiny. Když jsem se uzdravila a znovu postavila na vlastní nohy, všichni opět zaujali své původní role. Danny se vrátil do práce, bratr odletěl zpátky domů a já jsem musela vymyslet, co budu dělat dál.

Nedokázala jsem si představit, že bych znovu nastoupila do předchozí práce. Zaměstnání jsem opustila krátce poté, co jsem zjistila, že mám rakovinu, a dokonce jsem přijímala svého nástupce. Když jsem teď přemýšlela o návratu do práce, uvědomila jsem si, že jsem se změnila.

Měla jsem pocit, že nedokážu navázat kontakt s lidmi kolem sebe a že oni nedokážou navázat kontakt se mnou. Myslela jsem na práci, ale nenapadalo mě, co bych chtěla dělat. Nic už mi nepřípadalo správné nebo v pořádku. Jako bych už nepatřila mezi lidi na této planetě s jejich hodnotami. Mé priority se změnily a já jsem zjistila, že práce v kanceláři mě už nezajímá, že nechci být nikomu podřízená ani vydělávat peníze jen pro peníze. Nechtěla jsem navazovat pracovní kontakty, chodit si odpočinout s kolegy po práci, vyrovnávat se s ranními a odpoledními dopravními špičkami a dojíždět do práce do města. Poprvé od svého NDE jsem se cítila ztracená... a osamělá.

Bylo pro mě čím dál těžší zapojovat se do hovorů o obyčejných každodenních záležitostech. Doba, po kterou jsem byla schopna se soustředit, se zkracovala a já jsem zjišťovala, že moje mysl odbíhá různými směry, dokonce i když si povídám s přáteli. Zcela jsem ztratila zájem o dění ve světě, o zprávy

a politiku a dokonce i o to, co dělají moji přátelé. Uchvacovalo mě, jak slunce zapadá za obzor, zatímco já sedím na pláži a pochutnávám si na zmrzlině, jako bych krásu tohoto světa zakoušela poprvé. Nádhera oranžové záře zapadajícího slunce, její odraz na mořské hladině a dotek mokrého písku pod nohama mě naplňovaly posvátnou úctou jako nikdy předtím. Smetanová zmrzlina s belgickou čokoládou chutnala tak úžasně, jako bych zmrzlinu jedla poprvé v životě.

Ve všem jsem viděla božskou podstatu - v každém zvířeti, v každém hmyzu. Přírodní svět mě začal zajímat mnohem víc než dřív. Nemohla jsem zabít ani komára, který kolem mě bzučel. Komár byl formou života a bylo třeba ho respektovat. Měl svůj smysl. Nevěděla jsem, jaký, jen jsem věděla, že stejně jako já nějaký má.

Každé ráno jsem se probouzela s touhou znovu objevovat svět. Každý den začínalo nové dobrodružství. Chtěla jsem se procházet, jezdit, zkoumat, sedět na kopci a na písku a prostě jen vnímat život. Hluboce mě zajímalo také město a znovu jsem se ho poznávala, jako by bylo úplně nové. Trávila jsem čas prozkoumáváním tržišť, užívala jsem si výhledy na město a krásná panoramata mrakodrapů ozářených neony obdivovala jsem spolehlivý systém veřejné dopravy a neuvěřitelné stavby mostů, které se rozpínají nad vodami a propojují ostrovy, ze kterých se Hongkong skládá. Všechno mě to naplňovalo posvátnou úctou.

Krása každého dne ve mně vzbuzovala pocit, jako bych se právě narodila. Jako bych do tohoto světa vstoupila už dospělá, jako bych se poprvé narodila třetího února 2006.

Zároveň jsem ovšem nebyla schopna plně se propojit se starými přáteli, se kterými jsem se setkávala u kávy či u oběda. Všichni chtěli vědět, co se se mnou dělo, ale většinou nechápali, jak hluboce a zásadně mě tato událost proměnila. Uvědomovala jsem si, že jsem ve společnosti neklidná a netrpělivá. Nemohla jsem vydržet delší dobu sedět v klidu nebo vést dlouhé hovory o běžných záležitostech.

Zdálo se mi, že lidé ztratili schopnost vidět kouzlo v životě. Nesdíleli se mnou údiv ani nadšení z okolí - a ze života samotného. Vypadalo to, že jsou spoutáni rutinou a myslí jen na to, co dalšího teď musí udělat. Byli na tom stejně jako já před svým NDE. Všichni byli natolik zaneprázdnění tím, jak pořád něco dělají, že zapomínali prostě jenom žít v přítomném okamžiku.

Především jsem ale cítila, že jsem se ocitla na pokraji něčeho úžasného, co se přede mnou každým okamžikem rozkryje. Cítila jsem, že všechno, čím jsem prošla, má nějaký hlubší smysl. Ale ani s tímto vnitřním rozrušením, s tímto pocitem, že jsem blízko nějakého fantastického dobrodružství, jsem si nemyslela, že bych měla něco *dělat* nebo se o něco *snažit*, aby se to stalo. *Musím jen být sama sebou, beze strachu!* Tak si dovolím být nástrojem lásky. Chápala jsem, že to je to nejlepší, co může kdokoliv z nás být nebo dělat pro nás samotné i pro planetu.

Jakmile jsem si to uvědomila, problémy už mi nepřipadaly tak obrovské. Viděla jsem, že lidé berou život a svoje problémy příliš vážně - stejně jako jsem to dřív dělala já. V minulosti jsem se nechala zatahovat do dramát jiných lidí i do svých vlastních. Po svém NDE jsem však brala jako požehnání již jen to, že jsem živá a že jsem dostala druhou šanci vyjádřit, kdo jsem. Už jsem nechtěla promrhat ani jedinou minutu z tohoto velkého dobrodružství. Chtěla jsem být natolik sama sebou, jak jen je možné, a vychutnat si každou minutu svého života.

Už jsem nechtěla zabřednout do všech těch malých všedních problémů a obav o budoucnost, peníze, práci či různé domácí záležitosti. Tohle všechno se zdálo určitým způsobem nepodstatné zvláště proto, že

jsem důvěřovala procesu, který se přede mnou rozvíjel.

Připadalo mi důležité bavit se a smát. Cítila jsem lehkost, jakou jsem předtím nepoznala, a snadno jsem se smála. Byla jsem ráda ve společnosti lidí, kteří chtěli dělat totéž.

Kdykoli došlo na rozhovor týkající se nemoci, politiky nebo smrti, měla jsem tak odlišné názory, že jsem se podobným tématům snažila vyhýbat. Začala jsem si uvědomovat, že má schopnost posuzovat a rozlišovat je „oslabená“. Už jsem nedokázala vést jednoznačnou hranici mezi tím, co je dobré a co špatné, co je správně a co ne, protože v průběhu svého NDE jsem sama nebyla posuzována vůbec nijak. Tam vládl jen soucit a bezpodmínečná láska. A tento pocit vůči sobě i všem okolo ve mně přetrvával.

I v případě všech kriminálních a teroristů na celém světě jsem cítila jen soucit s nimi a s jejich oběťmi. Jako nikdy předtím jsem teď chápala, že člověk, který mohl spáchat podobný čin, musí být sám plný zmatku, frustrace, bolesti a nenávisti k sobě. Seberealizovaný a šťastný člověk by *nikdy* takový čin nespáchal! Lidé, kteří si váží sami sebe, se o svou lásku dělí bez podmínek a je radost být jim nablízku. Aby někdo mohl spáchat zločin, musí být (emocionálně) nemocný - vlastně je to podobné, jako by měl emocionální rakovinu.

Všimla jsem si však, že lidé, co mají tento typ „mentální“ rakoviny, jsou společností vnímání s opovržením a mají jen mizivou naději, že se jim dostane praktické pomoci, což jejich situaci samozřejmě jen zhoršuje. Jestliže se k nim chováme tímto způsobem, dovolujeme této „rakovině“, aby se v naší společnosti rozrůstala. Zřejmě jsme vytvořili společnost, která nepodporuje fyzické ani mentální uzdravení.

Toto tedy způsobilo, že jsem už nebyla schopna nadále vnímat svět ve smyslu „my“ a „oni“ - to jest oběti a pachatelé. Není žádné „oni“, všichni jsme „my“. Všichni tvoříme jednotu, jsme produkty vlastního světa, svých myšlenek, činů a přesvědčení. Dokonce i pachatelé jsou oběťmi své vlastní bolesti a sebenávisti.

Ani smrt jsem už nevnímala stejně jako ostatní, takže pro mě bylo těžké se rmoutit nad něčí smrtí a oplakávat ho. Jistě, když mi zemřel někdo blízký, byla jsem smutná, protože mi chyběl. Ale už jsem netruchlila, protože jsem věděla, že se přenesl do jiné dimenze, a věděla jsem, že je šťastný. Tam nemůžete být smutní. Zároveň jsem věděla, že i smrt těchto lidí byla naprosto v pořádku a v tom větším obraze, v oné veliké tapiserii se všechno odvíjí tak, jak má.

Vzhledem k tomu, že se mé názory tak radikálně změnily začala jsem si dávat pozor na slova; nechtěla jsem, aby mi někdo špatně rozuměl. Bylo mi jasné, že pro ostatní je těžké pochopit, že když zemřeme, nikdo nás nebude soudit, i kdybychom byli ti nejhorší teroristé. Dokonce i v jejich případě jsem vnímala jen soucit, naprosté porozumění a pochopení toho, proč udělali to, co udělali. Na „světské“ každodenní úrovni jsem také věděla, že pokud se rozhodnu nenásledovat náboženské nebo kulturní dogma, které mi nepřipadá vhodné, žádné odsouzení mě v posmrtném životě nečeká.

Pomaloučku jsem začala trávit čím dál víc času jen sama se sebou, pokud jsem nebyla s Dannym. S ním jsem se cítila v bezpečí. Věděla jsem, že mě nebude soudit. Manžel se mnou byl po celou dobu a byl jedním z mála lidí, kteří mi rozuměli. Trpělivě naslouchal, když jsem mluvila o svých pocitech a myšlenkách, a pomohl mi ujasnit si všechny ty nové emoce.

Neustále jsem měla potřebu o své zkušenosti mluvit, snažila jsem se ji pochopit, rozluštit, a Danny

mě povzbuzoval, abych to všechno zaznamenala, abych své pocity vypsala na papír. Začala jsem tedy psát a dělám to dodnes. Psala jsem na různá fóra a blogy a jak jsem se v tomto novém světě posunovala kupředu, zjistila jsem, že to má velmi terapeutické účinky.

13. KAPITOLA

Nalézám svou cestu

Získala jsem nyní náhled na život, který se mnou sdílelo jen velmi málo lidí v mém okolí. Již jsem se ničeho nebála. Neměla jsem strach z nemoci, stárnutí, smrti, ztráty peněz, z ničeho. Když už ani smrt není hrozivá, nezbyvá mnoho, čeho by se člověk mohl bát, protože smrt se vždycky považuje za tu nejhorší možnost. A když vás neděsí to nejhorší, co ještě zbývá?

Také pro mě bylo těžké zařadit se zpátky do života, protože mi tento svět nepřípadal skutečný. Onen druhý svět mi připadal mnohem opravdovější. A jak jsem se už zmínila, potýkala jsem se s tím, jak všichni berou všechno strašně vážně - například jak se stresuji kvůli penězům, i když mají spoustu krásných věcí, které si mohou užívat a za které mohou být vděční. Také jsem nemohla pochopit, jak mohou lidé kvůli penězům tolik zanedbávat všechno ostatní včetně lásky, vztahů, talentu, tvořivosti, individuality a tak dále, a trávit tolik času v práci, kterou nemají rádi. Způsob, jakým nahlíží na život, mi připadal špatný. Jejich priority a hodnoty byly nesprávně nastavené a mně se zdálo, že to mají vzhůru nohama. Bylo mi jasné, že jsem asi dřív uvažovala stejně, ale teď jsem si nedovedla představit, že bych se k tomu mohla někdy vrátit.

Vím, že nikdy nepřijmu práci jenom kvůli penězům, říkala jsem si. Moje kritéria týkající se práce a činnosti vůbec jsou teď úplně jiná. Život a čas tady strávený mají už pro mě mnohem větší hodnotu.

To, co se mnou Danny prožil, když jsem byla nemocná a skoro jsem zemřela, bylo tak intenzivní, že se mnoho věcí změnilo i pro něj. Před mou nemocí pracoval v obchodním a marketingovém oddělení mezinárodní organizace a měl na starosti prodej v Asii. Po tom, čím si se mnou prošel, mu připadalo docházení do práce neinspirující a monotónní. Oba jsme dospěli, změnili se a hodně se toho naučili.

Danny vždycky snil o tom, že povede svůj vlastní podnik, a já mu teď navrhl, aby se do toho pustil. Nabádala jsem ho, aby žil svůj sen. Před NDE bych k tomu neměla dost odvahy a nepovzbuzovala bych ho, nejspíš bych si říkala, že je to příliš riskantní - co bychom dělali, kdyby neuspěl?

Mé názory se však změnilo a naplnění jeho snu mi teď připadalo mnohem důležitější, stejně jako mi připadalo důležité, abychom v životě pořád něčeho nelitovali. A tak jsem ho měla k tomu, aby si založil poradenskou firmu pro uchazeče o zaměstnání a jejich případné zaměstnavatele, kterou si vždycky přál mít.

Rozhodování, má-li pracovat pro sebe nebo pro někoho jiného, mu nakonec usnadnila skutečnost, že ho propustili; když se totiž o mě v mé nemoci staral, trávil v práci příliš málo času. V minulosti by to pro něj byla závažná a velice nepříjemná skutečnost, po mém NDE to však znamenalo jen další příležitost uvědomit si, jak s námi vesmír spolupracuje. Byla to příležitost začít dělat něco daleko zajímavějšího.

Abychom se do tohoto nového dobrodružství mohli vrhnout, museli jsme začít velmi šetřit. Přestěhovali jsme se do menšího domu a omezili jsme mnohé osobní výdaje. Skončili jsme ve velice

skromné oblasti poměrně daleko od rušného městského centra. Náš nový domov se nalézal v odlehle vesnici u čínských hranic, kde jsme byli izolovaní od své komunity, což nám poskytlo možnost najít si nové přátele a přehodnotit svůj život. Byla to zásadní změna proti tomu, na co jsme byli zvyklí, a my měli pocit, že začínáme znovu - že je to nový začátek.

* * *

Kdysi bych pohlížela na Dannyho ztrátu zaměstnání, nutnost uskromnění a stěhování se z města jako na něco dramatického, negativního a nepříznivého. Vyvolalo by to ve mně spousty strachu, protože by to ohrozilo moje bezpečí. Jenže v hlavě mi stále zněla slova *Vrať se a žij svůj život beze strachu*, a věděla jsem, že všechno bude v pořádku. Ze všech poselství, která jsem si ze svého NDE přinesla - všichni tvoříme jednotu, všichni jsme ve své podstatě láska, jsme úžasní - , bylo toto poselství nejsilnější a stále se mi připomínalo. Zdálo se, že přichází od mého otce a od mé nejlepší přítelkyně Soni, a tak kdykoli jsem tato slova v duchu zaslechla, podle situace jsem vždy slyšela hlas jednoho z nich. V tomto případě jsem události vnímala jako součást většího odvíjejícího se dobrodružství a měla jsem pocit, jako bych začínala žít nanovo, s čistým štítem.

Díky NDE jsem přešla od vnímání reality zvnějšku dovnitř k vnímání zevnitř ven. Kdysi jsem si myslela, že vnější svět je skutečný a já musím fungovat v jeho hranicích. Podobně to zřejmě vnímá většina lidí. S tímto názorem jsem svou sílu odevzdávala vnějšímu světu, vnější události měly schopnost mě celou ovládat - mé chování, mé nálady i mé myšlení. Emocionální reakce a pocity jsem nepovažovala za skutečné, protože nejsou hmatatelné. Brala jsem je pouze jako reakce na vnější události. V tomto modelu jsem byla obětí okolností, nikoli tvůrcem vlastního života. Dokonce i nemoc byla vnější záležitostí, která se mi „náhodou stala“.

Po NDE jsem se začala vnímat jako božskou a nedílnou součást většího celku. Ten zahrnuje všechno v celém vesmíru, všechno, co kdy existovalo a co kdy existovat bude. A všechno je propojené. Uvědomila jsem si, že se nacházím v centru tohoto vesmíru, a pochopila jsem, že všichni se vyjadřujeme navenek ze své vlastní perspektivy, protože jsme všichni ve středu této kosmické sítě.

Poté co jsme s Dannym společně vstoupili do nové fáze našeho života, začínala jsem tyto pravdy chápat konkrétněji. Ačkoli všichni existujeme v této navzájem pospojované síti a ke všemu máme přístup, můj svět je v každém okamžiku složitou tapiserií, stvořenou z mých myšlenek, pocitů, prožitků, vztahů, emocí a událostí, které jsem do této chvíle nashromáždila. Nic pro mě neexistuje, dokud se to nestane součástí mé tapiserie. A já ji mohu zvětšovat nebo omezovat tím, jak rozšiřuji nebo omezuji své zkušenosti a své uvědomění. Myslím, že si mohu do určité míry zvolit, co do svého zorného pole vpustím.

Jakmile se něco do mého zorného pole dostane, stane se to součástí mé tapiserie. Abych se vrátila ke své analogii skladiště, posvítila jsem si na to baterkou. A to znamená, že se to stane součástí mého systému přesvědčení - mou pravdou.

Pochopila jsem, že smyslem mého života je rozšířit tuto tapiserii a vpustit si do života více ještě úžasnějších zážitků. Uvědomila jsem si, že se pokouším posouvat hranice toho, co jsem považovala za možné ve všech oblastech, kde jsem vnímala omezení. Začala jsem zkoumat, co z toho, co považujeme za pravdu, je ve skutečnosti jen sociálně podmíněným přesvědčením. Prověřovala jsem všechno, co

jsem v minulosti posuzovala jako negativní nebo nemožné, zvláště pak přesvědčení, která ve mně vyvolávala pocity strachu nebo vlastní nedostatečnosti.

Proč tomu věřím? ptala jsem se sama sebe. *Je to pouhé kulturní a sociální podmínění? Možná to pro mě v určité chvíli platilo, ale platí to pořád? Je dobré, abych stále věřila v tolik věcí, ke kterým jsem byla vychována a kterým mě učili věřit?*

V některých situacích možná, ale v mnoha případech zněla rozhodná odpověď *ne*.

Byla jsem vychována v přesvědčení, že ženy by se měly podřizovat. Ženy, které byly příliš asertivní nebo průbojné a zastávaly vyšší pozice, byly vždy do určité míry odsuzovány, protože hlavním úkolem ženy je být pečující matkou a manželkou. Tuto představu jsem nikdy nesplňovala.

Celý život jsem strávila tím, že jsem se posuzovala a předem si vyčítala, že nesplňuji očekávání. Vždycky jsem se cítila nedostatečná. Až po NDE jsem pochopila, že to je všechno jen soubor sociálně podmíněných norem.

Dříve jsem se také domnívala, že nejsem dostatečně duchovní a že v tomto směru na sobě musím víc pracovat. Potom jsem si ale uvědomila, že jsme všichni duchovní bez ohledu na to, v co věříme a co děláme. Ani nemůžeme být nic jiného - jsme totiž duchovní bytosti. Jenom si to někdy neuvědomujeme.

Pochopila jsem, že opravdovou radost a štěstí můžeme najít, jen když milujeme sami sebe, když se obrátíme dovnitř, následujeme své srdce a děláme to, co nám přináší radost. Zjistila jsem, že pokud v životě ztratím směr a připadám si ztracená (což se mi pořád ještě běžně stává), doopravdy to znamená jen to, že jsem ztratila pocit sama sebe, přestala jsem se vnímat. Nejsem spojená s tím, kým opravdu jsem a kým jsem na tento svět přišla být. Většinou se mi to stávalo, jakmile jsem přestala naslouchat svému vnitřnímu hlasu a předala moc nad svým životem nějaké vnější síle, jako jsou televizní reklamy, noviny velké farmaceutické firmy, moji vrstevníci, kulturní a sociální normy a podobně.

Když jsem se dříve cítila ztracená, hledala jsem odpovědi *venku*. Hledala jsem knihy, učitele a guruy v naději, že mi poskytnou ono stále unikající řešení. A přesně to jsem udělala, když mi tehdy diagnostikovali rakovinu. V důsledku jsem se cítila ještě víc ztracená, protože jsem se znovu a znovu vzdávala své vlastní síly.

Zjistila jsem, že když pohlížím na svět ve směru *zvnitř - ven*, znamená to, že plně důvěřuji svému vnitřnímu vedení. Jako by to, co cítím, mělo dopad na celý vesmír. Jinými slovy, protože jsem v centru své vesmírné sítě, ovlivňuji Celek. Takže jsem-li šťastná já, je šťastný i vesmír. Když miluji sebe sama, milují mě i všichni ostatní. Když jsem v klidu, veškerá stvoření jsou také v klidu a tak dále.

Občas se mi zdálo, že některé věci jsou těžké, a já místo abych se je snažila fyzicky změnit (což jsem běžně dělala před NDE), začala jsem zkoumat svůj vnitřní svět. Pokud jsem vystresovaná, úzkostná, nešťastná nebo něco podobného, obvykle se nejprve obrátím do svého nitra. Posadím se někde o samotě, jdu na procházku do přírody nebo poslouchám hudbu, dokud se nedostanu opět do svého středu, kde jsem klidná a usebraná. Všimla jsem si, že jakmile to udělám, vnější svět se také změní a mnohé překážky prostě jen odpadnou, aniž se o to musím jakkoli přičinit.

Tím „dostat se do svého středu“, „vycentrovat se“, mám na mysli dostat se do středu své vesmírné sítě, *uvědomit si* svou pozici. Ve skutečnosti je to jediné místo, ve kterém všichni stále jsme, a je důležité ho *cítit*.

Jenže čas od času na své ústřední postavení ve vesmíru zapomenu. Zapletu se do všech těch dramát, rozporů, pocitů úzkosti a bolesti fyzického světa a nejsem schopna vidět se jako jednu z rozvinutých, úžasných, nekonečných bytostí, kterými všichni doopravdy jsme.

Naštěstí jsem si uvědomila, že ani v těchto situacích nejsme nikdy odpojení od svého středu. Jen ho dočasně ztratíme ze zřetele a přestaneme vnímat pocit klidu a radosti, který z něj vychází. Zapleteme se do iluze oddělenosti a nevidíme, že štěstí a smutek jdou ruku v ruce - jako světlo a tma nebo jin a jang. Náš pocit odpojení je jen součástí iluze duality, která nám znemožňuje vidět jednotu toho, co vnímáme jako oddělené. Avšak být ve svém středu znamená prohlédnout to, nedat se zmást, a znovu vnímat své věčné místo *ve středu všeho ... - ve středu jednoty.*

Instinktivně jsem si byla stále vnitřně vědoma jednoty s vesmírem, takže jsem věděla, že dokonce i když se nacházím ve fyzickém těle, pořád *jsem* ve středu velké kosmické sítě, což je vesmír, ať si to uvědomuji nebo ne. Je to stejné jako uvědomit si svou velikost a spojení s nekonečnem.

Měsíce přecházely v roky a já jsem toto vědomí stále víc přesouvala do praxe. Když jsem si někdy ve stresu udělala přestávku, abych se vycentrovala, dostalo se mi výtky, že plýtvám časem. Jenže já jsem věděla, že kdybych se snažila řešit věci čistě na fyzické úrovni, šlo by to jen velmi pomalu. Dodnes mívám v takové chvíli pocit, jako bych měla projít lepkavým sirupem; řešit věci jen tímto způsobem mě frustruje a stresuje ještě víc.

Zjistila jsem však, že pokud si udělám čas a vrátím se do svého středu bez ohledu na mínění lidí kolem, pokud obnovím své spojení s Celkem a cítím se šťastná a klidná, mnoho zásadních kamenů úrazu se samo odvalí z cesty. V těchto chvílích se mi mnohé projasní a jen tím, že zůstávám ve svém středu, se mnoho komplikací jednoduše vytratí. Připadá mi to jako mnohem efektivnější způsob řešení životních situací, než kdybych se jimi zabývala jen zvenku. Je to přímý důsledek mého NDE a vychází z vědomí, že jsem součástí oné velké vesmírné tapiserie, že jsem v jejím středu, a když se obrátím dovnitř, mohu se spojit s celým vesmírem.

Za ta léta od mého NDE se změnily i mé požadavky vůči vnějšímu světu. Zjistila jsem, že mám-li se cítit opravdu dobře, potřebuji být blíž přírodě, především moři. Také jsem zjistila, že když sedím u oceánu, pozoruji vlny a poslouchám jejich zvuk, dokážu se okamžitě spojit se svým stavem NDE a připomíná mi to první dny po propuštění z nemocnice, kdy jsem měla pocit zázraku.

S radostí jsem sledovala, jak se změnili i členové mé rodiny a blízcí přátelé. Může to znít divně, ale od doby, co jsem prožila NDE, se mi mnoho lidí světilo, že v mé blízkosti cítí změnu energie. Málokdy o tom mluvím na veřejnosti, protože jsem přesvědčená, že tyto věci přicházejí zevnitř. Nejspíš jen odrážím to, co byli oni sami připraveni zažít.

Díky své zkušenosti jsem si zcela jistá, že *všichni* máme schopnost vyléčit sami sebe a také zprostředkovat vyléčení ostatním. Jakmile se dostaneme do kontaktu s tím nekonečným místem v nás, kde jsme součástí Celku, žádná nemoc v těle nemůže zůstat. A protože jsme všichni propojení, není důvod, proč by stav blaženosti jednoho člověka nemohl ovlivnit jiného člověka, pozvednout ho a probudit v něm jeho vlastní schopnost uzdravení. A můžeme-li uzdravit ostatní, můžeme uzdravit i sebe a naši planetu. Neexistuje nic odděleného, to je pouze v naší mysli.

V mém životě přicházejí lepší a horší chvíle, někdy mám pocit, že se musím opravdu hodně snažit,

abych zůstala ve svém středu. Musím zvládat běžné záležitosti, jako jsou domácí práce a placení účtů, a od dob svého NDE mám problém se na tyto detaily soustředit. Přesto se nikdy nevzdaluji natolik, abych měla problém najít své místo ve vesmíru a znovu procítit ta slova ve své duši: *Vrat' se a žij svůj život beze strachu!*

Také jsem zjistila, že ačkoli jsem se spřátelila s novými lidmi - včetně jednoho člověka, který mi pomohl pochopit a zpracovat mé zážitky -, mám potíže znovu se hlouběji propojit se starými přáteli. Nejsem již tak společenská jako dřív a nebaví mě stejné věci. Mívala jsem hodně přátel, teď však vpouštím do svého soukromého života jen několik lidí, z nichž většinu jsem potkala v posledních několika letech na NDE skupině. Je zde pár lidí, kteří jsou mi velmi blízcí, a někteří z nich měli podobné zážitky jako já.

Jsem oddaná také blízkým členům rodiny - manželovi, mamince a bratrovi. Byli se mnou při mé krizi a v hodinách nejtěžších, kdy jsem je potřebovala, a cítím k nim pevné pouto. Je pro mě ale těžké cítit se tak blízko i ostatním.

Nesnažím se žít samotářsky. Pořád se pokouším komunikovat a opravdu mě baví pomáhat lidem dosáhnout většího pochopení, což dělám jednak psaním a jednak svou současnou prací kulturní konzultantky. A jak uvidíte v následující kapitole, skutečnost, že jsem si dovolila být sama sebou, na mě měla v tomto skvělém velkém dobrodružství obrovský dopad.

14. KAPITOLA

Uzdravení je pouhý začátek

Knih, kterou držíte v ruce, je důkazem toho, co se stalo, když jsem se přestala snažit a dovolila všemu volně plynout. Chci se s vámi podělit o sérii synchronicit, které se musely uskutečnit, aby tato kniha vznikla.

Hned poté, co jsem prožila NDE a uzdravila se, byla jsem plná nadšení a chtěla jsem všechno vykřičet do světa. Přála jsem si, aby ostatní věděli, co se mi přihodilo, a aby cítili, co jsem cítila já. Jenže zároveň mě znervózňovalo, že bych o tom měla otevřeně promluvit, jednoznačně se zasadit o zveřejnění svého příběhu a vyvolat zájem o svou osobu. Prostě jsem nebyla připravená vyrovnat se se vši pozorností a zkoumáním, které se na mě měly upnout.

Jenže v životě se jin vždycky pojí s jangem, a tak jsem brzy zjistila, že mám sice trochu obavy, jak bude můj příběh přijímán, ale zároveň mě něco neustále nabádá, abych se o něj podělila s mnohem širším okruhem lidí. Zažívala jsem obojí, touhu mluvit o tom i potřebu stáhnout se do ústraní. Věděla jsem, že až nastane čas a já budu připravená, způsob jak získat více pozornosti se přede mnou vyjeví s lehkostí, kterou jsem pocítila v průběhu NDE.

Zatím jsem se řídila tím, co jsem pochopila ze svého zážitku, jak jsem to popsala v předešlé kapitole. Snažila jsem se být k sobě upřímná a žila jsem tak, abych byla co nejšťastnější. Byla jsem si jistá, že lidé, kteří jsou připraveni nebo potřebují slyšet to, co jim mohu sdělit, si mě najdou. Pokud jde o šíření mého poslání, zůstávala jsem neustále otevřená všem možnostem. V podstatě jsem v této věci vždycky byla ve stavu „dovolení“, „umožnění“, a přesto mě nic nepřipravilo na to, co se na mě chystalo...

V březnu 2011 jsem byla ve Spojených arabských emirátech navštívit Sunitu, blízkou přítelkyni z dětství, která si tam otevřela holistické výcvikové středisko. Pozvala mě, abych přijela a podělila se s posluchači v Dubaji o svůj příběh. Cítila jsem se skvěle a všechno šlo jako na drátkách. Nebyla jsem si jistá jejich přijetím, ale příjemně mě překvapilo. Dokonce ve mně tato návštěva vyvolala vnitřní posun, který se projevil pocitem, že jsem konečně připravená podělit se o svůj příběh veřejně.

Poprvé od svého NDE jsem v sále, kde jsem mluvila, cítila transformaci - ten posun se ve skutečnosti udál ve mně, i když to ovlivnilo všechny přítomné. Upřímně mě ohromilo léčení, které přede mnou probíhalo. Lidé z mé zkušenosti získávali, co potřebovali, a všichni velice silně cítili, že se něco děje.

Opět jsem si uvědomila, že lidé potřebují vědět, co jsem prožila. Došlo mi, že jsem znovu začala ztrácet kontakt a nenechala jsem plynout *své opravdové já*. Zase jsem své pravé já potlačovala, protože jsem se bála. A tady v Dubaji jsem znovu pocítila, jaké to je, být ve spojení se svým úžasným rozšířeným já. Byla jsem připravená přijmout cokoli, co mi osud přichystá. V tom sále jsem zahodila všechny zábrany, a ačkoli jsem nevěděla, jak mě ti lidé přijmou, dělila jsem se s nimi otevřeně o všechny své zkušenosti. Byla jsem odhodlaná čelit neznámému a důvěřovat nejasnému.

Do té doby jsem se domnívala, že můj NDE je jen můj, a ačkoli jsem se vrátila s poselstvím pro

všechny že uzdravení se týkalo především mě. To byl jeden z důvodů, proč jsem se zdráhala svůj příběh vyprávět - nebyla jsem si docela jistá, jak by ostatním mohly mé zážitky posloužit. V tom sále se však něco změnilo. Když jsem sledovala reakce posluchačů a transformaci, která tam probíhala, najednou jsem si uvědomila, že moje rakovina i to, jak jsem se z ní uzdravila, ve skutečnosti sloužily *celé planetě*. Jestliže všichni tvoříme jednotu, pak co se stane mně, stane se všem. A co se stane *pro mě*, to se také stane *pro celý vesmír*. Pochopila jsem, že důvodem, proč jsem onemocněla a potom se rozhodla vrátit se do života, bylo posloužit jako nástroj léčení, které se může uskutečnit v ostatních - nejen fyzické léčení, ale především léčení emocionální, protože naši fyzickou skutečnost ovládají právě emoce.

Dříve jsem se také domnívala, že mé uzdravení z rakoviny bylo vyvrcholením mé cesty - zdálo se mi, že je to vrcholná fáze všeho, co se událo v mém životě, a připadalo mi to jako konec mého příběhu. V Dubaji jsem ale pochopila, že mé vyléčení znamenalo jen začátek. Otevřelo novou kapitolu dalšího odhalování a já jsem měla pouze vykročit do neznáma.

Opět jsem věděla, že nemusím nic dělat, všechno se vyvine samo, pokud to *dovolím*. A v tu chvíli jsem si řekla: *Sem s tím! Ať už je pro mě přichystáno cokoli, jsem tomu otevřená. Ted' tomu rozumím!* Ráno šestnáctého března - byla jsem v Dubaji už týden - jsem se probudila a začala si prohlížet e-maily. Očekávala jsem přání k narozeninám od přátel a rodiny. K mému údivu tam byl vzkaz od pomocného redaktora z Hay House: „Wayne Dyer se stal Vaším velkým fanouškem, poté co četl o Vašem zážitku blízké smrti. Pokud byste o svých zkušenostech chtěla napsat knihu, měli bychom velký zájem s Vámi spolupracovat na její přípravě a vydání.”

Četla jsem ta slova a nemohla se ubránit slzám. Bylo to neuvěřitelné narozeninové překvapení. A zároveň potvrzení mých pocitů z předchozího dne.

Knihu jsem už psát začala a trochu jsem uvažovala o tom, kde by mohla vyjít, ale pomyšlení na celou záležitost mě znepokojovalo a měla jsem pocit, že je to nad mé síly. A kromě toho jsem až do předchozího dne opravdu nebyla připravená vyjít se svým svědectvím před širší publikum.

Přesto se mě v předchozím měsíci několik lidí zeptalo, jestli o svých zážitcích blízké smrti nehodlám napsat knihu. Když jsem odpověděla kladně, ptali se, jestli už mám nakladatele, na což jsem odpovídala záporně.

Většina z nich k tomu potom poznamenala: „Tvůj příběh je sice úžasný, ale v dnešní době je těžké přimět nakladatele už jen k tomu, aby si přečetl rukopis. Dnes se vydává tolik podobných duchovních věcí, že je to nejspíš nebude zajímat. Připrav se, že tě budou znovu a znovu odmítat.”

Také jsem slyšela: „Abys svůj rukopis dostala k nějakému redaktorovi na stůl, budeš potřebovat literárního agenta. S někým, koho nedoporučí literární agent, se vůbec nebudou bavit,” a „Radši si to vydej vlastním nákladem, to je mnohem jednodušší.”

Všem těmto lidem jsem odpovídala: „Vůbec nemám v úmyslu bušit nakladatelům na dveře nebo žadonit, aby si někdo moji knihu koupil. Můj příběh se bude šířit takovou rychlostí, jakou se šířit má, a jestli má oslovit masu, vesmír to zařídí.”

Několika přátelům jsem se také svěčila, že ze všech možností by mi bylo nejmilejší, kdyby mou knihu jednoho dne vydalo nakladatelství Hay House, protože si myslím, že jsou ve svém oboru nejlepší, a já miluji všechny jejich autory. Podívala jsem se na jejich stránky a zjistila, že nepřijímají rukopisy, které neprošly přes literárního agenta. Nevěděla jsem ani, kde takového agenta hledat, a tak jsem to

nechala plavat.

Jak jsem již vysvětlovala dříve, po svém NDE jsem měla pocit, že se děje něco velkého. Cítila jsem, že jsem vedena a směřována, a to dokonce i ve chvílích, kdy to vypadalo, že se můj život neubírá žádným zvláštním směrem. Stále jsem věřila tomu, co jsem během svého zážitku pocítila: Všechno je v pořádku a tak, jak má být. E-mail z Hay House mi potvrdil, že jsem to celou dobu cítila naprosto správně.

Samozřejmě jsem jim nadšeně odpověděla: „*Ano, ano, ano!*”

Dokonce jsem pomocnému redaktorovi napsala, že mám narozeniny a že to byl od nich překrásný dárek.

* * *

O několik dní později, to už jsem byla doma v Hongkongu, jsem obdržela dopis od své staré kamarádky Veroniky Leeové. Psala mi, že poslouchala rozhlasový pořad, kde Wayne Dyer mluvil o mně a o mém NDE. Prý o mně ve svém pořadu mluví již několik týdnů. Otevřela jsem tedy webové stránky Hay House Rádio, našla si archiv a poslouchala jsem. A ejhle, Wayne tu mluvil o mých zážitcích opravdu každý týden! Byla jsem přirozeně nadšená, že o tom vypráví tak širokému publiku.

Nedlouho potom jsem chtěla Wayneho překvapit a zatelefonovala jsem do živého vysílání jeho pořadu, kde přijímal telefonáty a odpovídal na dotazy. Kvůli časovému posunu se jeho pořad vysílal v Hongkongu ve čtyři hodiny ráno, a tak jsem si nastavila budík na půl čtvrtou, vstala jsem, naladila přijímač a začala vytáčet telefonní číslo. Při několika prvních pokusech byla linka obsazená, ale nakonec se mi k mé radosti podařilo se dovolat - a nebyly ještě ani čtyři hodiny.

Muž, který telefon zvedl, se mě zeptal na jméno a chtěl vědět, odkud telefonuji. Potom jsem musela čekat. Když pořad po všech nutných úvodech konečně začal, řekla Wayneho produkční Dianě Rayové: „Podívejme, tady někdo telefonuje z Hongkongu, pojďme si tedy promluvit s ním.” Když jsem ji uslyšela, srdce mi poskočilo. (Později jsem se dozvěděla, že je opravdu těžké se do Wayneho programu dostat.)

A ještě než nás spojili, Wayne pronesl: „Bože můj, já asi vím, kdo to je! Je to ten, koho mám na mysli?”

„Dobrý den, tady Anita,” řekla jsem.

„Panebože, to je ta Anita, která měla ten NDE! Jsem tak nadšený, že vás mám ve svém pořadu!” vykřikl. „Dianě, můžete zrušit všechny další hovory? Zůstanu celý pořad u tohoto!” Potom mě požádal, abych vyprávěla svůj příběh do rádia.

Když pořad skončil, Wayne mě poprosil, abych nezavěšovala. Povídali jsme si a Wayne mi řekl, že by mu bylo ctí napsat k mé knize předmluvu, kdybych mu to dovolila.

Říkala jsem si: *Kdybych mu to dovolila? Dělá si legraci? Byla bych nadšená!*

Dále mi Wayne prozradil, že si vytiskl z internetu celý můj příběh o NDE, což je dohromady asi dvacet jedna stran. Vyrobil prý asi čtyřicet kopií a rozdává to každému, koho zná. Podělal se o něj i se svou matkou, které tím poskytl velkou útěchu. Také se zmínil, že mě několikrát citoval ve své nejnovější knize *Splněná přání*.

V tu chvíli mi probíhalo hlavou jedině: *Je to vůbec možné? Je to pravda? Wayne Dyer citoval ve své*

poslední knize mě?

Potom jsme si vyměnili kontakty a Wayne mě ujistil, že mu můžu kdykoli zavolat.

Měla jsem ohromnou radost! Několik následujících dní jsem se vznášela v oblacích, téměř jsem nemohla jít ani spát a v hrudi jsem měla neustálé chvění. Cítila jsem, že jsem na pokraji něčeho opravdu velikého, a bylo mi jasné, že to bude zároveň náročný test mé schopnosti pevně se držet a nedělat nic jiného než být sama sebou.

V příštích několika měsících jsem měla mnoho příležitostí opět s Waynem po telefonu mluvit, protože jsme se dohadovali, jak by asi má kniha měla vypadat, a Wayne mi přečetl krásný úvod, který k ní napsal, což mě opět rozplakalo. Bývám z těchto věcí trošku naměkko - zvlášť když vidím, jak se přede mnou odvíjí vize, která se mi objevila při NDE.

Při jednou našem rozhovoru se mi Wayne svěřil, že když si poprvé přečetl o mých zážitcích, neprosil Hay House, aby mě našli. Řekl jim, že mě *musejí* najít, a jestli píšu knihu, oni ji *musejí* vydat.

Dokážete si asi představit, že jsem byla jeho přiznáním nadšená; zeptala jsem se ho, jak se o mé zkušenosti vůbec dozvěděl. Pověděla mu o mně žena jménem Mira Kelleyová, která žije v New Yorku. Potom nás pomocí e-mailů kontaktoval. Mira a já jsme si začaly psát a telefonovat a Mira mi začala vyprávět o všech těch neuvěřitelných maličkostech, které se musely přihodit přesně v určitou dobu, aby se Wayne dostal k mému NDE. Wayne nebrouzdá po internetu ani netráví příliš času tím, že by na počítači čet! dlouhé popisy různých událostí, takže náhodou by na můj příběh určitě nenarazil.

Nechám Miru, aby vám celý ten řetěz událostí popsala vlastními slovy:

Jedenáctého ledna 2011 jsem mluvila s přítelkyní, která mi sdělila, že Wayne Dyer vede skupinu lidí na cestě po Evropě nazvané „Zažijte zázrak“. Moje intuice se zachytila na slově zázrak. Věděla jsem, že Wayne má leukemii, a když jsem uslyšela toto slovo, pochopila jsem, že je připraven na zázrak.

Pocit, že musím Wayneho kontaktovat, jsem si napřed rozmluvila, jenže nutkání přetrvávalo a bylo čím dál naléhavější. Ujistila jsem sama sebe, že pokud mám být nástrojem v rukou Božích, musím událostem dovolit, aby se odvíjely tak, jak potřebují. O několik dní později jsem mu napsala dopis.

Když mi za měsíc telefonoval, už jsem celou záležitost pustila z hlavy. Krátce jsme spolu pohovořili a chystali se už zavěsit, jenže já jsem jeho loučení ještě přerušila. Samotnou mě překvapila má slova, že bych mu ráda poslala něco, co by si měl přečíst. Bez zaváhání mi nadiktoval faxové číslo.

To „něco“ byl Anitin příběh o NDE, který jsem obdržela právě den předtím od lidí, kteří si preposílají různé zajímavé e-maily s duchovními tématy. Člověk, který to preposílal, zdůrazňoval část příběhu, kde se píše o tom, že všechno existuje zároveň, což mě zaujalo, protože pracuji jako regresní terapeutka, a když jsem Anitinu zprávu četla, zmocnil se mě kouzelný pocit, že to zapadá přímo do vibrací mého ducha.

Ve chvíli, kdy jsme zavěsili, vynořila se opět otázka *Proč? Proč jsem měla takovou potřebu přitáhnout Wayneho pozornost k Anitinu příběhu?*

Tenkrát mě napadlo jediné vysvětlení - že tak dokonale popisuje to, v co já sama věřím a co mohu nabídnout. Tím, že jsem mu poslala Anitin příběh, jsem vyjadřovala: „Vím, že můžete být okamžitě vyléčen. Ta možnost existuje, a jestliže se rozhodnete poznat sebe sama v dokonalém zdraví, mohu vám s tím pomoci.“ Trvalo by mnohem déle, kdybych se mu v rozhovoru pokoušela vysvětlit to, co Anita tak jednoduše a výmluvně převedla do slov.

Ted' vidím ještě jeden důvod. Chápu, že jsem součástí procesu, jehož cílem je zprostředkovat Anitin inspirativní příběh celému světu. Bylo to dokonale načasované. Kdybych ten e-mail dostala někdy dřív, asi bych si na něj v tu chvíli nevzpomněla a Waynemu bych ho nepreposlala. Kdyby přišel později, asi bych ho v tu chvíli

tolik neocenila. Synchronicita obou dějů nám kouzelně připomíná, že všechno se děje naráz, v bezčasém okamžiku, přesně tak, jak to Anita poznala při svém NDE.

Wayne souhlasil, že spolu projdeme regresí, a já jsem za ním odletěla na Maui. Když jsem se patnáctého března objevila u něj doma, Wayne zrovna telefonoval. Poté co zavěsil, prozradil mi, že volal do nakladatelství Hay House, kde budou vydávat Anitinu knihu. Jeho nadšení prozrazovalo, že i on sám je připraven zažít zázrak. Sezení bylo velice silné a oba jsme sdíleli názor, že se z leukemie vyléčí.

Vrátila jsem se k e-mailu, který mě upozornil na Anitin příběh; přišel od někoho, koho neznám - jmenuje se Ozgian Zulchevil a je to inženýr žijící v rumunské Konstanci. Když jsem se s ním podělila o to, jak se stal součástí úžasné synchronicity, s radostí mi poděkoval, že jsem nelitovala času a napsala mu, ačkoli si bohužel nepamatuje, kde vlastně Anitin příběh objevil. Potvrdilo se mu jeho přesvědčení, že se navzájem neustále ovlivňujeme tím, co říkáme a děláme, dokonce i když si to neuvědomujeme. Takže dospěl k závěru, že „je důležité mít opravdu dobrý, pozitivní přístup v každém okamžiku života, i když k tomu zpočátku nevidíme důvod.“ Musela jsem se smát.

Před pár dny jsem obdržela e-mail s doporučením, abych se podívala na příběh ženy jménem Anita Moorjani, která se zázračně uzdravila z rakoviny, poté co prožila NDE. Projela mnou vlna vzrušení, když jsem si vzpomněla, jak jsme se s Waynem shodli, že naše setkání umožnilo, aby Anitina slova lásky ovlivnila a povzbudila miliony lidí. Přijetím tohoto mailu se kruh uzavřel. Anitina slova současně napomohla k Wayneho uzdravení.

Když jsem dovolila duchu, aby se mým prostřednictvím projevoval, stala jsem se nástrojem v rukou Božích takovým způsobem, jaký bych si ani neuměla představit.

Příběh Míry jen znovu potvrzuje, že všichni, každý z nás, jsme jedinečnými nepostradatelnými fazetami nekonečného vesmíru. Každý z nás je nedílnou součástí větší, postupně se vyjevující tapiserie, která neustále působí na uzdravení naší planety. Naší jedinou povinností je být sami k sobě upřímní a *dovolit*.

Když se ohlížím na svůj život, je naprosto zřejmé, že každý krok na mé cestě - před i po mém NDE, každý, který jsem vnímala jako pozitivní, i každý, který jsem vnímala jako negativní - posloužil nakonec mému prospěchu a nasměroval mě tam, kde jsem teď. Je mi také zcela jasné, že vesmír mi dává *jen* to, na co jsem připravená, a jen tehdy, *když* jsem na to připravená. Mé obavy z publicity proces zbrzdily, ale sotva zmizely, okamžitě jsem z vesmíru dostala potvrzení prostřednictvím e-mailu z nakladatelství Hay House. *Já sama řídím, kolik čeho si pustím do života... nebo nepustím!*

Kniha, kterou čtete, je toho z mého pohledu posledním potvrzením. Kdyby nebylo prostředí, kde jsem vyrůstala, způsobu, jak jsem na sebe nahlížela a jak jsem reagovala, když jsem zakoušela všechno, co se mi v životě naskytlo, asi bych rakovinu nedostala. Bez rakoviny by nebylo NDE, a to znamená, že bych neměla žádné zvláštní vize, o které bych se mohla podělit se světem. Kdyby některé kroky chyběly, výsledek by byl pravděpodobně zcela jiný. Ačkoli jsem jednoznačně přesvědčená, že se člověk nepotřebuje dostat do tak krajního stavu, jako je NDE, aby se uzdravil nebo získal jasný smysl života, vidím zřetelně, že mě moje osobní cesta dovedla až do tohoto bodu. Všechno se děje, když jsme na to připravení.

Plně jsem pochopila, že když se vycentruji - když si uvědomím své místo v srdci vesmíru a *procítím* svou velkolepost a propojenost se vším, co je -, čas a vzdálenost přestanou být důležité. Jestli se vám někdy stalo, že jste byli v hlubokém spánku ponoření do spletitého snu, který skončil zazvoněním telefonu nebo zvonku u dveří, a vtom jste se probudili a zjistili, že telefon nebo zvonek *opravdu* zvoní,

potom jste zažili bezčasí. Ačkoli telefon nebo zvonek začal zvonit jen několik vteřin předtím, než jste se probudili, připadá vám, jako by se celé drama vašeho snu točilo kolem tohoto jediného závěrečného okamžiku.

Takovým se život stane, když si opravdu uvědomíte, že *tvoríme jednotu se vším*. Čas a prostor ztratí význam. Já jsem například dostala e-mail z nakladatelství Hay House přesně ve chvíli, kdy to pro mě bylo nanejvýš vhodné, ale na straně Wayneho Dyera se odvíjelo celé drama, které vrcholilo tím, že já jsem obdržela zprávu.

Také bych chtěla zdůraznit, že po mém NDE se věci značně zjednodušily. Přestala jsem se bát smrti, rakoviny, nehod a spousty dalších věcí, které mě dřív znepokojovaly... Stačí se rozvinout do širšího světa. Naučila jsem se důvěřovat moudrosti svého nekonečného já. Vím, že jsem mocná, úžasná, bezpodmínečně milovaná a milující síla - stejně jako všichni ostatní.

Tato energie mnou protéká, obklopuje mě a je ode mě neodlišitelná. Je vlastně tím, kým a čím opravdu jsem. Když jí důvěřuji, důvěřuji sobě. Stačí pouze být sama sebou, a tím dovolit, aby mě moje síla vedla, chránila, aby mi poskytla všechno, co potřebuji ke štěstí. Potřebuji jen být tou skvělou láskou, kterou jsem, a dovolit událostem a okolnostem ve svém životě zařídit věci takovým způsobem, o kterém vím, že je z dlouhodobého hlediska vždycky v mém nejvyšším zájmu.

Nelpím na žádných předem vymyšlených výsledcích a věřím, že všechno je v pořádku. Když jsem sama sebou, dovoluji své úžasné velkoleposti, aby mne vedla směrem, který je nejvhodnější pro mě i pro ostatní. To je opravdu jediná věc, kterou musím dělat. A takto do mého života přichází všechno, co mi opravdu patří, a to bez námahy, těmi nejkouzelnějšími, nejméně představitelnými a nejméně očekávanými cestami. Každodenně se mi ukazuje láska a síla, kterou doopravdy jsem.

ČÁST TŘETÍ

CO JSEM
POCHOPILA

15. KAPITOLA

Proč jsem onemocněla... a uzdravila se

Při NDE jsem zažila takové prozření, že otázka, kterou mi lidé nejčastěji pokládají, když se s nimi podělím o svůj příběh, zní: *A co vám tedy způsobilo rakovinu?* Je celkem pochopitelné, že většinu lidí odpověď opravdu zajímá.

Než o tom začnu hovořit, chtěla bych upozornit na nebezpečí skryté v tomto tématu. Existuje určité riziko, že na základě toho, co řeknu, se může někdo domnívat, že lidé, kteří se neuzdraví nebo kteří pořád ještě mají rakovinu či jinou nemoc, jsou v určitém smyslu horší než ti, kdo se uzdravili. *To ale není vůbec pravda!*

Jestliže trpíte nemocí vy nebo někdo vám blízký, možná vám má slova mohou znít příliš zjednodušeně a frustrovat vás. To je první problém s jazykem - slova někdy mohou způsobit více bolesti než radosti. Chci zdůraznit, že i ten, kdo má rakovinu nebo kdo se neuzdravil, je naprosto úžasný člověk. Důvod nemoci se týká osobní cesty člověka a pravděpodobně má vztah k účelu jeho života. Já teď vidím, že má nemoc byla součástí mé zdejší existence, a kdybych se rozhodla zemřít, neznamená to, že bych byla méně úžasná.

Určitě se najdou lidé, kteří nebudou souhlasit s tím, co o léčení a uzdravení říkám, a to je zcela v pořádku. Vyjadřuji jen to, co jsem já sama v danou chvíli cítila, a doufám, že má slova třeba pomohou někomu dalšímu.

* * *

Jak už jsem se zmínila, nejčastěji se lidé ptají, proč si myslím, že jsem dostala rakovinu. Svou odpověď mohu shrnout do jediného slova: *strach*.

A čeho jsem se bála? Vlastně skoro všeho, například neúspěchu, že mě ostatní nebudou mít rádi, že někoho zklamau, že nejsem dost dobrá. Také jsem měla strach z nemocí, především z rakoviny, stejně jako z léčby rakoviny. Bála jsem se žít a děsila jsem se umírání.

Strach je velmi nenápadný, dokáže se postupně přikrást, aniž si toho člověk vůbec všimne. Při zpětném pohledu si uvědomuji, že většina z nás se učí bát od malička, ale nevěřím, že se takoví rodíme.

Věřím tomu, že již jsme tím, *čeho se po celý život snažíme dosáhnout*, jen si to neuvědomujeme. Když přicházíme na tento svět, jsme si své velkoleposti vědomi. Nevím proč, ale jak rosteme, toto vědomí se rozpadá.

Zprvu to začíná nenápadně, drobnými úzkostmi, třeba že nás nebudou mít ostatní rádi nebo že nejsme dost dobří, možná proto, že vypadáme jinak než naši vrstevníci - možná jsme jiné rasy, příliš

vyšší, příliš malí, příliš tlustí nebo příliš hubení. Tolik chceme zapadnout! Nepamatuji se, že by mě někdy někdo nabádal, abych byla tím, čím doopravdy jsem, ani mě nikdy nikdo neujist'oval, že je v pořádku být jiná. Jediné, co si pamatuji, je ten otravný hlas nesouhlasu, který mi neustále zněl vzadu v hlavě.

Neustále jsem se snažila někoho potěšit a obávala jsem se nesouhlasu bez ohledu na jeho zdroj. Dělal jsem všechno možné, abych se vyhnula možnosti, že o mně někdo bude špatně smýšlet, a časem jsem se v tom sama ztratila. Byla jsem zcela odpojená od toho, kdo jsem a co chci, protože jsem dělala všechno pro to, aby se mi dostalo souhlasu a schválení - od každého, jenom ne ode mě samé. Došlo to tak daleko, že kdyby se mě v době před mým onemocněním rakovinou někdo zeptal, co od života chci, musela bych mu odpovědět, že vlastně nevím. Tolik jsem se snažila splňovat očekávání druhých, že jsem opravdu nevěděla, co je důležité *pro mě*.

Když pak rakovinou onemocněli moje nejbližší kamarádka Soni a Dannyho švagr, vyvinul se ve mně obrovský strach z této nemoci. Měla jsem pocit, že když to mohlo postihnout je, může to postihnout kohokoli, a tak jsem začala dělat všechno možné, abych nebyla nemocná. Nicméně čím víc jsem si toho přečetla o prevenci, tím víc jsem cítila, že mám důvod se obávat. Zdálo se mi, že rakovinu může způsobit snad úplně všechno. Dočetla jsem se, že patogeny v prostředí a v jídle jsou karcinogenní. Mikrovlnné trouby, plastové nádoby na jídlo, cokoli s konzervačními přípravky, používání mobilních telefonů - zdálo se, že to všechno způsobuje rakovinu. Seznam se stále rozrůstal.

Bála jsem se nejen nemoci samotné, bála jsem se i jejího léčení - chemoterapie. Jak jsem se již zmínila, Soni zemřela, když byla na chemoterapii, což mou úzkost jen vystupňovalo.

Pomaloučku jsem se začínala děsit umírání i žití. Jako by mě mé strachy uvěznily v kleci. Mé životní zkušenosti byly čím dál omezenější, protože svět pro mě začal představovat hrozbu. A potom mi diagnostikovali rakovinu.

I když se zdálo, že s nemocí bojuji, byla jsem přesvědčená, že rakovina je rozsudek smrti. Dělal jsem všechno, co jsem mohla, ale někde hluboko v nitru jsem nevěřila, že to přežiju. A smrti jsem se velice, velice bála.

Skutečnost, že vědci opakovaně tvrdili, že se „snaží najít lék na rakovinu“, pro mě znamenala, že řešení neexistuje. Zřejmě to všichni přijímali jako fakt, přinejmenším v konvenčním lékařském světě. Tvrzení, že konvenční medicína představuje jedinou možnost, ačkoli vědci připouštěli, že rakovinu vyléčit neumí, stačilo k tomu, aby mi hrůza pronikla až do srdce. Už při samotném slově se mě zmocňoval strach, a jelikož jsem věděla o vědeckých neúspěších, mé přesvědčení, že zemřu, se tím jen posilovalo.

Zkoušela jsem dělat všechno možné, ale nemoc postupovala a zhoršovala se. Ačkoli mě od toho většinou lidé odrazovali, zvolila jsem si alternativní způsoby léčby, protože v případě konvenční medicíny jsem měla od počátku pocit, že jsem odsouzena. Místo toho jsem podstoupila všemožné jiné metody léčby, a jak jsem se již zmínila dříve, dala jsem v práci výpověď a procesu léčení jsem věnovala čtyři roky.

Vyzkoušela jsem léčení vírou, modlitbu, meditace i energetické léčení. Přečetla jsem všechny knihy o rakovině, ke kterým jsem se dostala, a zkoumala jsem všechny významy, které se této nemoci

přisuzují. Pracovala jsem s terapií odpuštění a odpustila jsem všem lidem, které jsem znala - a potom jsem jim odpustila znovu. Cestovala jsem po Indii a Číně, setkávala se s buddhistickými mnichy, indickými jogíny a osvícenými mistry a doufala jsem, že mi pomohou nalézt odpověď, která povede k uzdravení. Zkusila jsem se stát vegankou, meditovat na horských vrcholcích, zkoušela jsem jógu, ájurvédu, harmonizování čakr, čínskou bylinnou medicínu, pránické léčení a čchi-kung.

Přes to všechno rakovina stále postupovala. V hlavě jsem měla naprostý zmatek a stále více jsem se ztrácela v různých léčebných technikách, protože jsem zkoušela všechno, jen abych zůstala naživu, zatímco mé zdraví se postupně zhoršovalo. Jak jsem popsala již dříve, mé tělo v určitou chvíli přestalo vstřebávat živiny a svaly mi atrofovaly tak, že jsem nemohla už ani chodit. Pohybovat jsem se mohla nadále jen na invalidním vozíku. Hlava mi visela na krku jako veliká bowlingová koule a bez přenosné kyslíkové bomby jsem nemohla ani dýchat, takže jsem ji musela mít stále u sebe. Manžel byl celé noci vzhůru a hlídal mě, jestli ve spánku dýchám. Maminka o mě rovněž pečovala, já jsem se sama o sebe postarat nedokázala. Bylo to pro nás všechny hodně těžké; já jsem kromě své bolesti vnímala i tu jejich.

Nejsem schopna popsat intenzitu hrůzy, kterou jsem prožívala den za dnem, kdy mi tělo postupně a nezadržitelně chátralo. Držela jsem se života zuby nehty. Docházela jsem na skupiny duchovního léčení, a bylo mi dokonce řečeno, že jsem si tu nemoc vybrala. Také jsem slyšela, že svět je iluze.

Byla jsem stále více frustrovaná a vyděšená, říkala jsem si: *Proč bych si něco takového vybírala? Jak si mohu vybrat něco jiného? Jestli je tohle iluze, proč mám pocit, že je to zcela reálné? Jestliže Bůh vyslyší všechny modlitby, proč nevyslyší tu mou?* Tak tvrdě a ze všech sil jsem přece pracovala na všem tom odpuštění, čištění, léčení a modlení. Nemohla jsem pochopit, proč se to děje zrovna mně.

Jenže když už nakonec bylo příliš těžké udržet se při životě, pustila jsem se. Došlo k dokonalému vnitřnímu uvolnění. Rakovina mi čtyři roky ničila tělo a já jsem byla prostě příliš zesláblá, než abych to mohla dál snášet... A tak jsem se vzdala. Byla jsem unavená. Věděla jsem, že teď bude následovat smrt, ale nakonec jsem dospěla do bodu, kde jsem ji vítala. Cokoli bude lepší než současný stav.

Upadla jsem do kómatu a začaly mi selhávat orgány. Věděla jsem, že nemůže existovat nic už horšího než to, čím jsem procházela já a moje rodina. A tak jsem se začala propadat do smrti.

To, co jsem zakusila, když mé tělo přestalo fungovat, mi umožnilo zahlédnout mou vlastní velkolepost nepokřivenou strachem. Uvědomila jsem si onu vyšší sílu, ke které mám přístup.

Poté co jsem přestala lpět na fyzickém životě, jsem měla pocit, že nemusím dělat něco konkrétního, abych se do onoho světa dostala, nemusím se modlit, zpívat, odříkávat mantry, někomu něco odpuštět a podobně. Pohybovat se kupředu bylo spíš jako nedělat vůbec *nic*. Říkala jsem si jen tak pro sebe: „Fajn, už nemám co dát. Vzdávám se. Vezměte si mě. Dělejte si se mnou, co chcete. Ať je po vašem.“

Když jsem se ocitla ve stavu prozření v onom jiném světě, instinktivně jsem chápala, že umírám kvůli svým strachům. Nevyjadřovala jsem své opravdové já, protože mi v tom bránily obavy. Pochopila jsem, že rakovina není žádný trest ani nic podobného. Byla to jen má vlastní energie, která se projevovala jako rakovina, protože mi strach nedovoloval vyjadřovat ji jako velkolepou sílu, kterou jsem měla být.

V tomto stavu otevřenosti jsem si uvědomila, jak hrubě jsem se k sobě chovala a jak tvrdě jsem se v životě soudila. Nikdo mě netrestal. Konečně jsem pochopila, že jsem odpustila všem ostatním, ale

neodpustila jsem sama sobě. Že jsem to byla *já*, kdo mě soudil, koho jsem opustila a koho jsem dostatečně nemilovala. S nikým jiným to nemělo nic společného. Viděla jsem sama sebe jako překrásné dítě vesmíru. Tu bezpodmínečnou lásku si zasloužím už jen tím, že existuji. Pochopila jsem, že nemusím *dělat* vůbec nic, abych si to zasloužila - nemusím se ani modlit, ani prosit, ani nic jiného. Viděla jsem, že jsem sama sebe nikdy nemilovala, sama sebe jsem si nevážila, ani jsem neviděla krásu své vlastní duše. Ona bezpodmínečná velkolepost tu pro mě vždycky byla, ale já měla pocit, jako by ji fyzický život nějak odfiltroval, nebo dokonce úplně odplavil.

A v tu chvíli jsem si uvědomila, že už se nemám čeho bát. Pochopila jsem, k čemu mám - k čemu všichni máme - přístup. Učinila jsem tedy důležité rozhodnutí: Vrátím se. Tato volba učiněná v onom probuzeném stavu byla nejsilnějším impulzem mého návratu. Když jsem se opět probudila ve svém těle, věděla jsem, že na mé rozhodnutí vrátit se zareaguje každá jednotlivá buňka, a proto jsem také věděla, že budu zdravá.

Jakmile jsem se vrátila v nemocnici do svého fyzického já, chápala jsem, že všechno - všechny testy, biopsie a léky - se dělo pro uspokojení lidí kolem mě. Ačkoli mnohé zákroky byly velice bolestivé, věděla jsem, že budu v pořádku. Mé velkolepé nekonečné já se rozhodlo žít dál a vyjadřovat se prostřednictvím tohoto těla; a nic na tomto světě nemohlo jeho rozhodnutí ovlivnit. Chtěla bych ujasnit, že k mému uzdravení nedošlo kvůli posunu ve stavu mé mysli nebo v mém přesvědčení, ale díky tomu, že jsem konečně dovolila svému pravému duchu zazářit. Mnozí se ptají, jestli mé uzdravení způsobilo něco jako pozitivní myšlení, a moje odpověď zní *ne*. Můj stav během NDE byl daleko mimo mysl a já jsem se uzdravila, protože mi nestály v cestě myšlenky, které by mě poškozovaly. Nebyl to stav mysli, nýbrž stav *bytí*. Bylo to čiré vědomí — tomu říkám nádhera a velkolepost! Tento stav Jednoty překonává dualitu. Byla jsem schopna spojit se s tím, kým opravdu jsem, s tou částí sebe samé, která je věčná, nekonečná a obsahuje Celek. Rozhodně to nebylo nějaké vítězství mysli nad hmotou.

Netvrdím, že když budeme určitým způsobem „věřit“, pak se vyhneme všem nemocem nebo si vytvoříme ideální život. To by bylo příliš zjednodušené. Zaměřuji se spíše na uvědomění si sebe sama, to je rozdíl. Pokud se ocitneme ve vleku přesvědčení, které už nám neslouží k dobru, můžeme uvíznout v dualitě a dostáváme se do stavu, kdy všechno neustále posuzujeme. To, co schvalujeme, považujeme za „dobré“ nebo „pozitivní“, a čemu nevěříme, to nikoli.

Tím se také dostáváme do postavení, kdy máme potřebu svá přesvědčení obhajovat, když s námi ostatní nesouhlasí. A pokud věnujeme příliš mnoho energie obraně určitých představ, nechceme se jich potom vzdát, ačkoli nám třeba už neslouží k dobru. Naše přesvědčení začne vlastnit nás, místo aby tomu bylo naopak.

Uvědomění oproti tomu znamená být si vědom toho, co existuje a co je možné - bez posuzování. Uvědomění žádnou obhajobu nepotřebuje. S růstem se rozšiřuje, může zahrnovat vše a přivádět nás do stavu Jednoty. A tady se stávají zázraky. Přesvědčení nám totiž dovoluje jen to, co považujeme za možné, všechno ostatní jde stranou.

Mě tedy neuzdravilo přesvědčení. NDE byl stav čirého vědomí, to znamená stav naprostého oprostění se od všech dříve zastávaných dogmat a přesvědčení. To umožnilo mému tělu, aby se restartovalo. Jinými slovy - mé uzdravení vyžadovalo absenci jakéhokoli přesvědčení.

Ve chvíli, kdy jsem se vzdala úpěnlivého přání zůstat naživu, prožila jsem smrt. A jak jsem umírala,

uvědomila jsem si, že ještě nenastal můj čas. Jakmile jsem byla ochotna vzdát se toho, co jsem chtěla, dostala jsem to, co je opravdu mé. A pochopila jsem, že to druhé je vždycky větší dar.

Od chvíle, kdy jsem zažila NDE, chápu, že silná kréda ve skutečnosti pracují proti mně. Potřeba vycházet z určitých přesvědčení omezuje mé zážitky, protože se pohybuji pouze v oblasti, kterou znám - a mé znalosti mají své hranice. A pokud se omezím jen na to, co jsem schopna pojmout, potlačuji svůj potenciál i to, co si pouštím do života. Když jsem však schopna přijmout skutečnost, že mé znalosti jsou neúplné, a zároveň se cítit dobře i v této nejistotě, otevírám se světu neomezených možností.

Zjistila jsem, že po NDE jsem nejsilnější, když jsem schopna se ode všeho oprostít, odložit víru i nevíru a otevřít se *všem* možnostem. V takový okamžik také zažívám nejvíce vnitřního jasu a nejvíce synchronicity. Cítím, že samotná potřeba jistoty je překážkou prožitku vyšší úrovně uvědomění. Naproti tomu proces, kdy všemu dovoluji plynout a oprostuji se od veškerého připoutání k jakémukoli přesvědčení nebo výsledku, je očišťující a léčivý. Dichotomie je v tom, že k opravdovému vyléčení se člověk musí vzdát potřeby uzdravení a jen důvěřovat a užívat si jízdu, které se říká život.

Pro mě bylo důležité uvědomit si, že jsem mnohem víc než jen tělo, že jsem něco nekonečně většího. A znovu bych chtěla zopakovat, že nemoc není naše chyba! Takový názor může být pro nemocného velmi frustrující. Tvrdím ale, že naše tělo reaguje na naše vědomí podobně jako naše děti, zvířata i okolí. Svým vědomím můžeme změnit situaci celé planety daleko silněji, než si uvědomujeme, protože jsme všichni propojení - to je třeba si stále opakovat.

Pochopit, co měla příroda v úmyslu, pro mě představuje první krok k vědomě pozornosti. Tedy uvědomit si své tělo a okolí a umět ho respektovat, aniž máme potřebu cokoli měnit - to se týká i nás samých. Musíme pochopit velkolepost toho, jaké nás vesmír *chtěl* mít, a nemít potřebu se měnit. Nemusím se v životě snažit splňovat očekávání druhých, že budu dokonalá, a když neuspěji, cítit se hrozně.

Největší sílu mám tehdy, když jsem tím, čím mě život chce mít - proto došlo k mému uzdravení až tehdy, když jsem o něj přestala vědomě usilovat a ke slovu se dostala samotná síla života. Jinými slovy, největší sílu mám tehdy, když pracuji *se* životem, nikoli *proti* němu.

Je snadné mluvit o uzdravení, poté co jsem si ho prožila, a hovořit o tom, že je třeba všechno nechat plynout a jen důvěřovat a dovolit proudu života, aby vás vedl; jenže když procházíte opravdu těžkým obdobím, je to horší - člověk ani neví, jak začít. Podle mě je ale odpověď jednodušší, než se zdá, a je to jedno z nejlépe střežených tajemství naší doby: důležitost *sebelásky*. Možná se nad tím pomyšlením zamračíte nebo ušklíbnete, ale nemohu dostatečně zdůraznit, jak velice je důležité pěstovat si láskyplný vztah k sobě.

Nevzpomínám si, že by mě někdy někdo nabádal, abych milovala samu sebe - vlastně by mě ani nenapadlo někdy něco podobného dělat. Lidé na to obvykle nahlíží jako na sobectví, ale NDE mi umožnilo uvědomit si, že v tom spočívá klíč k uzdravení.

V tapiserii života jsme všichni propojení. Každý z nás je darem pro ostatní, pomáháme si navzájem být tím, čím jsme, a tkáme dohromady dokonalý obraz. Když jsem byla ve stavu NDE, bylo mi to všechno úplně jasné, protože jsem pochopila, že *být sama sebou* znamená *být láskou*. To je lekce, která mi zachránila život.

Mnozí z nás se domnívají, že musíme usilovat, abychom byli milující, ale to znamená žít v dualitě, protože je zde dárce a příjemce. Když si uvědomíme, že *jsme* láska, překonáme to. Znamená to pochopit, že mezi mnou a vámi není žádné oddělení, a jestliže vím, že jsem láska, pak také vím, že i vy jste láska. A miluji-li sama sebe, pak také automaticky miluji vás.

Ve stavu NDE jsem si uvědomila, že celý vesmír je složený z bezpodmínečné lásky a já jsem toho vyjádřením. Každý atom, molekula, kvark i tetrakvark jsou stvořené z lásky. Já nemůžu být nic jiného, protože to je moje esence a podstata celého vesmíru. Dokonce i věci, které se zdají negativní, jsou součástí nekonečného, bezpodmínečného spektra lásky. Vesmírná energie životní síly je láska a já jsem stvořená z vesmírné energie. Jakmile jsem si to uvědomila, pochopila jsem, že se nemusím snažit být někým jiným, abych měla nějakou hodnotu. Již jsem tím, čím bych se kdy mohla pokoušet být.

Stejně tak platí: Jestliže víme, že jsme láska, nemusíme se snažit být milující vůči ostatním. Stačí, když jsme sami sebou; tak se staneme nástrojem láskyplné energie, která se dotkne každého, s kým se dostaneme do kontaktu.

Být láskou také znamená uvědomit si, jak je důležité pečovat o vlastní duši, starat se o své potřeby a neodsouvat sám sebe až na poslední místo. To mi umožňuje být za všech okolností sama sebou a chovat se k sobě laskavě a s úctou. Také mi to dovoluje pohlížet na to, co může být vnímáno jako nedokonalost či chyba, bez posuzování a vidět pouze příležitosti s bezpodmínečnou láskou něco zažít a něco se naučit.

Lidé se mě ptají, jestli nemůže být sebeláska příliš. Kde je ona hranice, kdy už je to egoismus a sobectví? Pro mě taková možnost neexistuje. Žádná hranice neexistuje. Sobectví pochází z *nedostatku* sebelásky. Naše planeta tím trpí stejně jako my lidé a i ona trpí nejistotou, posuzováním, podmiňováním. Abych mohla mít někoho doopravdy bezpodmínečně ráda, musím mít ráda především sama sebe. Nemohu dávat něco, co nemám.

Když *jsem láskou*, nic mě nevyčerpává, a abych se cítila milovaná a dělila se s lidmi o svou velkolepost, nepotřebuji, aby se chovali určitým způsobem. Mou lásku dostávají zcela samozřejmě v důsledku toho, že jsem sama sebou. A pokud nesoudím samu sebe, nesoudím ani ostatní.

V tomto světle jsem pochopila, že je potřeba nebýt na sebe tak tvrdá. Problém většinou není v příčině zřejmého konfliktu. Problém je v tom, že se soudím. Když přestanu být svým nejhorším nepřítelem a začnu se mít víc ráda, automaticky bude docházet ke stále menším a menším třenicím mezi mnou a mým okolím. Budu tolerantnější a více přijímající.

Jestliže si všichni budeme uvědomovat svou velkolepost, nebudeme cítit potřebu ostatní ovládat a také nikomu nedovolíme, aby ovládal nás. Když jsem se probudila do svého nekonečného já, byla jsem ohromená poznáním, že se můj život může úplně změnit pouhým uvědoměním, že *jsem láska* a vždycky jsem byla láska. Nemusím dělat nic, abych si ji zasloužila. Pokud to chápu, jsem v souladu se svou životní energií, ale když předstírám, že jsem milující bytost, pracuji proti ní.

To, že jsem pochopila, že jsem láska, byla nejdůležitější lekce, jakou jsem se naučila. Umožnilo mi to zbavit se veškerého strachu: a to byl klíč k záchraně mého života.

16. KAPITOLA

Nekonečné já a vesmírná energie

Při zážitku blízké smrti jsem se cítila propojená s celým vesmírem a se vším, co je v něm obsaženo. Zdálo se, že vesmír je živý, dynamický a vědomý. Zjistila jsem, že každá myšlenka, emoce a každý čin, jimiž jsem se vyjadřovala prostřednictvím fyzického těla, ovlivnily Celek. Dokonce bych řekla, že v tomto světě Jednoty jako by vesmír byl mou součástí. To uvědomění pochopitelně zásadně změnilo způsob, jak dnes věci vnímám. Všichni dohromady spolutvoříme tento svět a naše životy v něm pomocí emocí, myšlenek a činů.

Jazyk není vhodným nástrojem k vyjádření něčeho, co nemůžeme vnímat pěti smysly, takže je těžké najít správná slova k vyjádření toho, co se při mém zážitku dělo. Přesto se v této kapitole pokusím co nejlépe vystihnout své pocity vůči tomuto světu, jak se v něm pohybujeme a jak se mění k lepšímu.

Zprvé je důležité si uvědomit, že NDE je něco zcela odlišného než všechny mé dřívější zážitky. Neměl jasný začátek ani konec. Připomínal spíš bránu, která se jednou otevře a už se nikdy nezavře. Započal tím pokračující, postupující, prohlubující se proces pochopení a otvírání stále nových a nových možností.

Slova jsou naprosto nedostatečným nástrojem k vyjádření jevů tohoto druhu, takže vše, co zde píši, ve vás má jen vzbudit příslušné emoce. Já se s vámi teď o něco podělím, ale mé pochopení se bude dále vyvíjet a rozšiřovat. Slova, která bereme doslova nebo jako konečnou pravdu, nás mohou udržovat ve stagnaci a strnulosti, mohou nás svazovat se starými představami. Já už vím, že vše, co potřebuji, je ve mně již obsaženo a je mi to volně přístupné, jestliže si dovolím otevřít se tomu, co cítím jako pravdivé... A totéž platí i pro vás.

Před NDE jsem se zřejmě kvůli své víře domnívala, že cílem života je dosáhnout nirvány - to jest vyvinout se tak, že se vymaníme z reinkarnačního koloběhu života a smrti a už nikdy se nebudeme muset vrátit do fyzického života. Kdybych vyrůstala zcela pohroužená do západní kultury, možná bych se byla pokoušela dostat do nebe. To je ve skutečnosti poměrně častý cíl, bez ohledu na víru - žít tak, abychom si zajistili bezpečný život po smrti.

Jenže po NDE to cítím jinak. Víím, že budu žít i poté, co opustím tuto rovinu existence, a smrti už se nebojím. Ztratila jsem touhu být někde jinde, než kde právě jsem. Je to zajímavé, ale stojím teď nohama více na zemi a více se zaměřuji na to, abych viděla dokonalost života v tomto okamžiku a nesoustředila se na onen svět.

Je to především proto, že mé prožitky při NDE neodpovídají pojetí reinkarnace podle tradičních představ, tedy jako sledu jednotlivých životů probíhajících jeden po druhém. Uvědomila jsem si, že když nepoužíváme filtr svých fyzických těl a myslí, čas neprobíhá lineárně. Jakmile nejsme omezení svými pozemskými smysly, všechny okamžiky existují zároveň. Dospěla jsem k názoru, že pojetí reinkarnace je ve skutečnosti pouze naše interpretace, způsob, jakým se náš intelekt pokouší vypořádat s

tím, že vše existuje současně.

Uvažujeme ve smyslu „plynutí času“, ale při NDE jsem cítila, že čas prostě jen *je* a my se jím pohybujeme. Veškeré body v čase tedy nejenže existují zároveň, ale my se v onom jiném světě můžeme pohybovat rychleji, pomaleji, nebo také zpátky či dokonce do stran.

Ve fyzickém světě nás ale fyzické smysly omezují. Oči pojmou to, co vidí v daném okamžiku. Uši slyší stejným způsobem. Mysl může existovat pouze v jednom okamžiku a potom tyto okamžiky pospojuje k sobě a vytvoří lineární posloupnost. Když se ale vymaníme z těla, překročíme veškerý čas a prostor svým vědomím — nikoli zrakem, sluchem, čichem, chutí či dotykem. Jsme čirým vědomím.

Toto jsem zakoušela ve stavu NDE. Uvědomovala jsem si, že můj bratr sedí v letadle a letí za mnou, a uvědomovala jsem si rozhovory, které vedli lékaři na nemocniční chodbě daleko od mého pokoje. Porozuměla jsem mnoha aspektům svého budoucího života, které se budou objevovat, stejně jako tomu, co by se stalo, kdybych se nevrátila a nežila dál. Ukázalo mi to, že čas, prostor a pevná hmota neexistují vždycky tak, jak o nich normálně uvažujeme. Při NDE jsem cítila, že se můžu zaměřit na kterýkoli bod v čase, ke kterému potřebuji získat přístup.

Proto také dnes věřím, že když někdo zahlédne něco, co se dříve interpretovalo jako „minulé životy“, dostal se ve skutečnosti do *paralelní* nebo *simultánní* existence, protože veškerý čas existuje najednou. A protože jsme všichni propojení, je možné dosáhnout stavu vědomí, kdy záblesky reality druhých proniknou do našeho přítomného okamžiku a vstupují do našeho vědomí, jako kdyby to byly vzpomínky.

Má nová perspektiva mě přiměla zamyslet se nad našimi cíli a smyslem života. Jestliže reinkarnace a čas samy neexistují tak, jak nás učili, jak to vlastně je? Co když je to se všemi našimi cíli naopak? Co když ráj a nirvána jsou ve skutečnosti *tady*, v našem fyzickém vyjádření, a ne *tam*, v posmrtném životě?

Vnímám to tak, že se rozhodujeme inkarnovat se do svého fyzického těla, abychom mohli vyjádřit lásku, vášeň a celou škálu dalších lidských emocí, které nemůžeme zažívat ve stavu čirého vědomí a Jednoty. Co když je život na této planetě ta hlavní show, ve které se všechno děje a kde chceme být?

Tato skutečnost je prostorem pro naše vyjádření. Vypadá to, že tu nejsme proto, abychom se učili a shromažďovali zkušenosti k životu po životě. Zřejmě by to nemělo moc velký smysl, protože nic z toho tam nepotřebujeme. Spíš jsme zde proto, abychom zakoušeli a rozvíjeli tento fyzický vesmír, a tím i své fyzické životy v něm. Já jsem se rozhodla pro návrat, poté co jsem si uvědomila, že život zde je v tuto chvíli pro mě tím nejvhodnějším, nejlepším a nejvíce žádoucím stavem. Abychom zakusili nirvánu, nemusíme čekat, až zemřeme. *Naše opravdová velkolepost existuje právě teď!*

Ve vztahu k tomuto tématu jsme tak zranitelní a tak plní strachu proto, že si představy o bozích a posmrtném životě vytváříme ze svého lidského hlediska a v lidských pojmech. Připisujeme pak těmto konceptům stejné fyzické vlastnosti a chyby, jaké máme my sami a k jakým jsme sami náchylní - jako je strach, odplata, souzení a trestání. Veškerou svou sílu a moc potom projektujeme do toho, co tvoříme.

Jestliže však veškerý čas a prožitek existují právě teď a my se jimi prostě pohybujeme tak, jak ve fyzickém světě projevujeme svou velkolepost, pak se nemáme čeho obávat. Nemusíme žít v úzkosti z toho, co přijde příště. Můžeme rozpoznat energii, jejíž jsme součástí, a můžeme *být láskou* ve všech aspektech svého života.

Je neštěstí hledat odpovědi neustále vně sebe samých — v náboženství, medicíně, vědeckých studiích, knihách a v jiných lidech. Myslíme si, že pravda je někde tam, jenom nám stále uniká. Jenže tím, že ji hledáme ve vnějším světě, jsme jen čím dál ztracenější a zdá se, že se jen stále více vzdalujeme sami sobě. Celý vesmír je v nás. Mé odpovědi jsou v mém nitru a vaše odpovědi leží ve vašem nitru. Všechno, co se zdánlivě odehrává venku, se objevuje proto, aby to spustilo něco v nás, rozšířilo naše vnímání a dovedlo nás zpět k tomu, čím doopravdy jsme.

Často používám výraz *nekonečné já* namísto výrazů jako *vyšší já*, *duch* nebo *duše*. Snažím se vyjadřovat trochu jasněji, chci tím říct, že mám na mysli tu část sebe samé, která si při NDE uvědomovala, že nejsem jen tělo; tu část, která cítila, že je součástí každé jednotlivé věci, že tvoříme jednotu. Spojovala jsem se s čistým vědomím jako nekonečná, úžasná bytost a bylo mi v tu chvíli naprosto jasné, proč jsem právě teď v tomto těle a v této životní situaci. Tato moje část chápe, že iluzi oddělenosti vytváří příliš silná identifikace s vnějším světem.

Věřím, že až opustíme svá fyzická těla, všechna naše nekonečná já budou propojena. Ve stavu čirého vědomí tvoříme všichni jednotu. Mnoho lidí zakusilo tento pocit při hlubokých duchovních zážitcích nebo někde v přírodě. Když pracujeme se zvířaty nebo máme doma zvířecího mazlíčka, také to cítíme. Jako důsledek prožitku jednoty se vším stvořeným zažíváme někdy synchronicitu nebo dokonce mimosmyslové vnímání a další podobné jevy, ale protože si to většina lidí neuvědomuje, neděje se to tak často, jak by mohlo.

Ve skutečnosti nejsem svým tělem, nejsem svou rasou, svým náboženstvím ani jiným přesvědčením, a není tím ani nikdo jiný. Opravdové já je nekonečné a mnohem mocnější - je to úplná a ucelená entita, která není žádným způsobem porušená ani poškozená. Mé nekonečné já již v sobě obsahuje veškeré zdroje, které potřebuji k plavbě životem, protože jsem součástí vesmírné energie. Nebo spíš - já *jsem* vesmírnou energií.

Při NDE neexistovalo nic mimo mé rozšířené vědomí, protože jsem byla součástí celku vesmírné energie. Jako bych v sobě obsahovala naprosto vše. V tomto stavu bylo všechno jasné a všechno známé. Zdálo se mi, že jsem se stala vším a existuji ve všem.

Schopnost nahlédnout vlastní velkolepost a uvědomit si, že vesmír a já jsme jedno a totéž, způsobila mé uzdravení. Uvědomila jsem si, že nic vnějšího neexistuje, protože slovo *vnější* znamená oddělení a dualitu. Žít s tímto vědomím mi umožňuje pokračovat v interakci s fyzickým světem s láskou, odvahou a silou.

Podívejme se na to ještě z jiné perspektivy. Použila jsem slova *vesmírná energie*, ale stejně tak bych mohla použít slova jako *čchi*, *prána* nebo *ki*. To jsou slova pocházející z mandarínské čínštiny, hindštiny a japonštiny a znamenají „energii životní síly“. Je to ono *čchi* ve slově čchi-kung a ono *ki* v reiki. Stručně řečeno, je to Zdroj života a proudí vším živým; naplňuje celý vesmír a je od nás neoddělitelný.

Čchi neposuzuje a nevybírá si. Prochází námi, ať jsme osvícený guru nebo mořský sumýš. Je užitečné mít to na mysli, protože když pro tuto energii použijeme jiný název, jako třeba Zdroj, Kršna, Buddha nebo něco jiného, někteří z nás s tím mohou mít potíže. Tato jména znamenají pro různé lidi různé věci a často vnucují nekonečnu určitou formu. K těmto nálepkám se také často vážou různá

očekávání a mnohá z nich nás udržují uzamčené v dualitě, takže pak vnímáme tuto energii jako něco, co je od nás oddělené. Jenže vesmírná energie musí stejně jako naše čiré vědomí zůstat neomezená a bez formy, aby s námi mohla tvořit jednotu a způsobovat uzdravení, kouzla a zázraky.

Při NDE jsem velice silně cítila, že jsme s touto vesmírnou energií všichni propojení a všichni jsme její součástí. Všem nám proudí tato úžasná, kouzelná životní síla každou buňkou těla. Není to jakási vnější entita, je to spíš stav bytí — vnitřní jev. Nachází se uvnitř, vně a všude kolem. Nezáleží na tom, ke které rase, kterému náboženství, systému přesvědčení nebo kultuře náležíme. Jsme s ní spojení již tím, že jsme živí - *my jsme* tento vesmírný proud.

Nemusíme nic dělat, ničím být ani se o nic snažit, abychom ho mohli využívat. Všichni jsme úžasné, mocné bytosti a máme k němu přístup, protože jsme jedno a totéž.

Jediné, co mi může bránit v uvědomování si této energie, je má mysl - tedy mé myšlenky, především mé sebeomezující představy o sobě samé. To již zmíněné hluboké uvolnění, které mě dovedlo k NDE, byl ve skutečnosti můj intelekt; zcela se vzdal, všechno pustil a dovolil, vzal s sebou i mé omezující představy a umožnil vesmírné energii, aby se projevila. Když mysl ustoupila z cesty, stavidla se otevřela. Místo abych ve snaze uzdravit se bojovala s podstatou vesmíru, dovolila jsem *čchi*, aby plynula, jak sama chce.

Zpočátku může být těžké poznat, co nás motivuje. Rozdíl je v tom, že mysl chce především *konat*, kdežto duše chce především *být*. Nekonečné já je naší esencí. Je to naše pravá podstata, jak jsem popsala v minulé kapitole, kde jsem zmiňovala, že je důležité být láskou. Intelekt je jen nástrojem k navigaci tímto životem. Vymýšlí, jak vydělat dostatek peněz, abychom měli co jíst a mohli zaplatit nájem, zatímco duše chce projevit sama sebe.

Nekonečné já, to jsou naše instinkty a naše intuice. Když kupujeme dům, rozum zúží naše možnosti výběrem určité lokality, stanovením rozpočtu a podobně. Konečné rozhodnutí o konkrétním místě k životu však může nakonec vycházet z vnitřního pocitu. Z nějakého místa máme prostě dobrý pocit, který nejsme schopni nijak logicky vysvětlit. To je nekonečné já.

Naše komplikované životy někdy způsobí, že zapomeneme na své spojení s vesmírnou energií a na své přirozené schopnosti. Přestaneme naslouchat sami sobě a začneme se vzdávat své síly, přenecháváme ji vnějším silám, jako jsou nadřizení, učitelé nebo přátelé. Když blokuje své pocity, ztrácíme i vědomí vlastní velikoleposti, protože emoce jsou bránou k duši. Jenže my jsme komplexní bytosti a často se pokoušíme své emoce kontrolovat.

Pokud žijeme nějakou dobu pouze ve své mysli, ztratíme spojení se svým nekonečným já a začneme se sami cítit ztracení. K tomu dochází, jestliže jsme většinu času v modu *dělání* místo v modu *bytí*. To druhé znamená žít z duše a být ve stavu dovolení. To jest dovolit si být tím, čím a kým jsme, aniž to jakkoli posuzujeme. *Bytí* ale neznamená nicnedělání. Rozdíl je v tom, že zůstáváme v přítomnosti a naše činy pramení z následování našich emocí a pocitů. *Dělání* je oproti tomu zaměřené na budoucnost, kdy nás mysl vede od jednoho úkolu ke druhému s cílem dosáhnout určitého výsledku bez ohledu na náš současný emoční stav.

Zjistila jsem, že k poznání, jestli mé činy vycházejí z „dělání“ nebo z „bytí“, stačí podívat se na emoce za každodenními rozhodnutími. Je to strach či nadšení? Když všechno, co každý den dělám, pohání nadšení a chuť do života, potom je to „bytí“, ale když jsou činy výsledkem strachu, pak jsem v

modu „dělání“.

Když se cítíme vykojení a jsme přesvědčení, že je s námi něco špatně - musíme něco udělat nebo něco získat, abychom se napravili -, hledáme to vně. Chodíme za ostatními a doufáme, že nás vylepší. Možná se pak chvíli cítíme lépe, ale většinou nám to vydrží opravdu jen chvíli, a nakonec se cítíme dokonce ještě hůř. Když se však zaměříme na to, kým život chce, abychom byli - a naladíme se na své emoce, které nás motivují -, spojíme se s duší své velkoleposti. Jakmile si toto spojení dovolíme a vezmeme si zpět svoji moc, máme najednou jasno a život začne fungovat.

Vycházíme-li z tohoto prostoru *bytí tím, kým jsme*, pak se můžeme rozhodnout učit se od guruů, učitelů, z knih nebo duchovních filozofií. Začneme si uvědomovat vlastní vnitřní velkolepost a pravdu a přestaneme věřit, že ostatní mají moc, kterou my nemáme. Když si uvědomíme svou velkolepost a budeme žít ve své pravé podstatě, kterou je láska, pak si dokonce v rámci synchronicity přitáhneme ve správnou chvíli správného učitele, knihu nebo duchovní filozofii.

Pokud si však nejsme vědomi své velkoleposti, může to bohužel mít daleko horší důsledky než jen to, že se cítíme ztraceni, ačkoli podstata je vždycky stejná. Při NDE jsem cítila, že veškeré odsuzování, nenávisť, závist i strach pramení z toho, že si lidé neuvědomují svou skvělost. Chybějící uvědomění vlastní dokonalosti nás udržuje v pocitech malosti a nedůležitosti, což je v *protikladu* k přirozenému toku energie životní síly - té, již opravdu jsme. Jdeme sami proti sobě.

Chápu to tak, že kdyby se nám dostalo povzbuzení, abychom vyjadřovali, kým opravdu jsme, byli bychom všichni nesmírně milujícími bytostmi a každý by tomuto světu přinášel svou jedinečnost. Problémy a spory vznikají jako důsledek toho, že *nevíme, kdo jsme*, a nejsme schopni vyjevovat svoji vnitřní krásu. Vytvořili jsme spousty kritérií „dokonalosti“, a to vedlo k pochybnostem a soutěživosti. Jelikož trpíme pocitem, že nejsme dost dobří, chodíme po světě a předstíráme. Jsem přesvědčená, že kdyby si každý z nás uvědomil svou velkolepost a měl ze sebe dobrý pocit, pak bychom se mohli dělit s ostatními pouze o svou jedinečnou podstatu, která se navenek vyjadřuje láskyplným chováním odrážejícím naši lásku k sobě samým.

Z toho vyplývá, že problémy, které vidíme ve světě, nepocházejí z odsuzování *ostatních* a nenávisť vůči nim, nýbrž z toho, že odsuzujeme a nenávidíme *sami sebe*. Stejně jako byla klíčem k mému vyléčení bezpodmínečná láska k sobě samé, která odstranila veškerý strach, je klíčem k lepšímu světu láska ostatních k sobě samým a uvědomování si vlastní opravdové hodnoty. Když přestaneme posuzovat sebe, budeme mít automaticky stále menší potřebu soudit ostatní. Začneme si uvědomovat jejich opravdovou dokonalost. Vesmír je obsažený v našem nitru a to, co zažíváme vně, je pouhý jeho odraz.

Věřím, že v jádru není nikdo opravdu špatný - zlo je jen produktem našich strachů, stejně jako moje rakovina. Z té nejvyšší perspektivy jsou dokonce i zločinci obětmi svých vlastních omezení, strachů a bolestí. Kdyby si správně uvědomovali sami sebe, nikdy by nezpůsobili bolest nikomu druhému. Jiné nastavení mysli - například stav naprosté důvěry místo hrůzy a zděšení - může zcela změnit i toho nejzvrácenějšího člověka, stejně jako jsem já zcela změnila průběh svého onemocnění rakovinou.

Většina lidí nežije v jasu sebeuvědomění, a tak potřebujeme zákon, právo, soudy a tresty, které odrazují lidi od toho, aby si navzájem ubližovali. Kdyby si každý z nás uvědomoval svou velkolepost, neřídil by nás strach. Nepotřebovali bychom zákony, vězení... ani nemocnice.

Kdyby si každý člověk na zemi najednou uvědomil svou skutečnou dokonalost a velkolepost - dejme tomu, že by všichni lidé najednou prošli jakýmsi transformativním zážitkem - , náš projevený svět by se změnil a odrážel by tento dokonalý stav. Lidé by byli silní, mnohem méně vystrašení a soutěživí, a proto i tolerantnější k sobě navzájem. Počty kriminálních činů by závratně klesly. Náš imunitní systém by byl silnější, protože by méně trpěl stresem, a bylo by tedy i méně nemocí. Změnily by se naše priority protože už by nás nepoháněla chamtivost, která je jen jinou stránkou strachu. Děti by vyrůstaly v lásce - byly by silnější, zdravější a důvěřivější. Žily by na planetě, která by tento způsob života přirozeně podporovala, místo aby k němu byla nepřívětivá.

Navzdory této vizi však necítím potřebu nikoho jiného měnit a vůbec už necítím potřebu měnit svět. Kdybych se snažila věci měnit, znamenalo by to, že je soudím, považuji za špatné, a proto je potřebuji napravit tak, aby odpovídaly mé vizi, mým představám. Všechno je, jak má v tuto chvíli být. Vím, že mým jediným úkolem je *být*. Moje práce tady je být sama sebou - vyjádřením lásky, kterou jsem -, a dokud žiju dál v této fyzické rovině, vidět dokonalost v sobě, v ostatních a ve světě kolem nás. To je vše, čím kdokoli z nás potřebuje být.

Chápu roli, kterou hrají v mém životě členové mojí rodiny a lidé v mém okolí, i tu, kterou hrají já v jejich životech. Když nejsem sama k sobě upřímná, pak ani ostatní lidé kolem mě nemohou být sami sebou. Jen pokud jsem svým jedinečným já, umožňuji ostatním setkávat se se mnou na úrovni našich nekonečných já.

Dokud si toto uvědomuji, cítím se v jednotě s vesmírnou energií plynoucí mým životem, můj život se vyvíjí v synchronicitě a je plný zázraků. Místo abych byla vyčerpaná, mám mnoho energie - povznesená *bytím*, nikoli srážená *děláním*; v *souladu* s vesmírnou energií, nikoli *proti* ní. Když tímto způsobem pokračuji, můj život získává cosi jako zenovou kvalitu, a to v tom, že jsem natolik přítomna, že mi všechno připadá až surreálné, a jako by mě cosi nebo kdosi vedl. Není to vždycky jednoduché, ale určitě je takto život zábavnější. Rozhodně se mám stále hodně co učit, ale vlastně všechno, co musím dělat, je prostě být láskou, být tím, čím opravdu jsem. Můj vnější vesmír se podle toho srovná a totéž platí i ve velkém měřítku.

Stejně jako každý z nás okamžik za okamžikem svými myšlenkami a emocemi tvoří svůj vlastní život, tak se také kolektivně rozhodujeme, co je v lidských silách a co v nich není. Podobně se domníváme, že naše morální zásady a naše hodnoty jsou absolutní, ve skutečnosti je to však jen snůška myšlenek a přesvědčení, které jsme na cestě životem přijali za své a o kterých věříme, že jsou pravdivé. Jsou to výtvořiny naší mysli a produkty našich kultur, podobně jako veškerá genderová očekávání, která utvářela mé myšlení v mých mladých letech. Tato přesvědčení mě hodně ovlivnila, protože jsem věřila, že jsou absolutně pravdivá. Realita, kterou jsme vytvořili, toto neuvědomění odráží. Kdyby myšlenky a přesvědčení všech lidí byly jiné, vytvořili bychom jinou planetu.

Připadá mi, že tento svět je kulminací všech našich kolektivních myšlenek a přesvědčení. Rosteme jen tak rychle, jak jsme schopni v danou dobu zvládnout, individuálně i kolektivně. Přesně tímhle způsobem stále soudíme pachatele kriminálních činů - jako zločince, kteří si zaslouží odsouzení nejen v tomto životě, ale i v tom posmrtném. Nejsme schopni hledět na ně jako na oběti strachu, na výtvořiny reality, kterou jsme všichni společně vybudovali.

Až se každý z nás bude schopen podívat do očí svého nejhoršího nepřítele a spatřit v nich své vlastní

oči, potom zažijeme opravdovou transformaci celé lidské rasy. Každý se může soustředit na vytváření vlastní reality založené na své vlastní pravdě, místo abychom se slepě řídili tím, co nám do života nastavily naše kolektivní myšlenky a kolektivní přesvědčení. Pokud budeme rozšiřovat své vědomí na individuální úrovni, bude to mít vliv na změnu vědomí na úrovni univerzální.

Každý z nás je jako jedno vlákno ve velikánské tapiserii, vetkané do složitého barevného vzoru. Možná jsme jen jediná nitka, ale všichni jsme nepostradatelnou součástí konečného obrazu. Životy ostatních ovlivňujeme tím, že se rozhodujeme, zda budeme nebo nebudeme sami sebou. Naší jedinou povinností vůči ostatním, jediným naším cílem zde je vyjádřit svou jedinečnost a dovolit ostatním, aby učinili totéž.

Pokud si uvědomíme, že Světlo, ona úžasná vesmírná energie, je v nás a že jí jsme, pak se jako jedinci změníme, protože budeme otevření a připravení. Tímto způsobem může ve světě pozvolna dojít k hlubší proměně. V další kapitole se budu podrobněji věnovat tomu, co jsem pochopila o životě na této planetě.

17. KAPITOLA

Být sám sebou

Vím, že už jsem se o tom zmínila, ale stojí to za zopakování: Žiju teď svůj život z radosti místo ze strachu. To je jeden velice prostý rozdíl mezi tím, kým jsem byla před NDE a kým jsem dnes.

Aniž jsem si to uvědomovala, všechno, co jsem dělala předtím, jsem dělala proto, abych se vyhnula bolesti nebo potěšila jiné lidi. Byla jsem uvězněná v dělání, snažení se, hledání a dosahování a byla jsem tím posledním člověkem, kterého jsem přitom brala v úvahu. Můj život řídil strach - že někoho popudím nebo vzbudím jeho nelibost, že neuspěji, že budu sobecká nebo že nebudu dost dobrá. Ve svých očích jsem sama totiž nikdy nebyla dost dobrá.

Poté co jsem prošla NDE, už nemám pocit, že jsem tady, abych něco *dokázala*. Vrátila jsem se, jenom abych *byla*. Díky tomu teď vše, co dělám, vychází z lásky. Už se nestarám o to, jestli něco udělám dobře nebo jestli vyhovím nějakým pravidlům a doktrínám. Prostě se řídím svým srdcem a vím, že takto se nemůžu dopustit žádné chyby. Je ironií, že tímto způsobem nakonec potěším více lidí, než jsem jich kdy potěšila ve své dřívější podobě, a to všechno proto, že já sama jsem mnohem šťastnější a uvolněnější.

Má to také velký vliv na mé zdraví. Vidím se teď jako nekonečnou bytost, a má fyzická stránka se tedy o sebe stará sama, protože je ve skutečnosti jen odrazem toho, co se děje v mé duši. Bezpodmínečná sebeláska ohromně zvyšuje mou úroveň energie a vesmír odpovídá laskavostí.

Vnější svět odráží to, co cítíme sami k sobě. Jestliže se vzdáme všeho negativního sebehodnocení, dovolíme svému světu, aby se transformoval, a jak k tomu dochází, jsme schopni cítit stále větší důvěru. Čím více jsme schopni důvěřovat, tím více jsme schopni vzdát se potřeby kontrolovat výsledek. Když se přestaneme dogmaticky přimykát k doktrínám jiných lidí nebo ke svým starým přesvědčením, která už nám nejsou ku prospěchu, a začneme plynout s proudem, budeme přesněji odrážet, čím a kým opravdu jsme.

Jak jsem již popisovala, před NDE jsem vždycky hledala vedení zvenku, ať již to bylo přijetí mými vrstevníky nebo nadřízenými nebo prostě očekávání odpovědí od ostatních. Řídila jsem se názory, radami, učením a pravidly, které stanovili jiní lidé, bez ohledu na to, jestli jsem z nich měla dobrý pocit nebo ne. Často jsem se držela rituálů a učení ze strachu - co kdyby měli náhodou pravdu a také třeba informace, které já nemám?

Při NDE jsem pochopila, že při naslouchání všem těmto vnějším hlasům jsem ztratila samu sebe. Dělat věci „pro všechny případy“ znamená dělat je ze strachu. Takže dnes se neřídím žádnou ustanovenou metodologií, řádem, dogmatem, rituálem ani doktrínou. Jedno z mých nejdůležitějších pravidel dokonce zní, že by nikdy neměla existovat žádná pevně stanovená pravidla. Vždycky se soustředím především na to, z čeho mám v tu chvíli dobrý život je pro mě duchovní zkušenost a já se

neustále vyvíjím a měním.

Jestliže jsme energetické bytosti neoddělitelné od vesmírné životní síly, nepotřebujeme žádný vnější systém, aby za nás rozhodoval nebo nám radil, jak si můžeme zvýšit nebo snížit energii. Všichni jsme jedineční, takže nikdo nemůže vytvořit univerzální pravidlo o tom, co je pro nás správné. Nicméně mnoho organizovaných duchovních systémů a náboženství se o to očividně snaží. Když se jednou ustanoví nějaká struktura, pak se očekává, že všichni se budou řídit stejnými zásadami. Kdo se rozhodne tak nečinit, je posuzován negativně, a proto organizovaná náboženství lidi rozdělují a vytvářejí spory a sváry, místo aby vytvářela jednotu, kterou se těmito pravidly ve skutečnosti snaží nastolit. Jestliže se vydáme cestou náboženství, rozhodně to neznamená, že se automaticky zbavíme strachu a přestaneme odsuzovat nebo diskriminovat ostatní. Avšak vydat se na *osobní* duchovní cestu znamená následovat pobídky vlastního nitra a naladit se na nekonečné já, kterým v jádru všichni jsme.

Že jsou organizované systémy omylné a chybné, spatříme na první pohled, když přejdeme od jednoho k jinému. Indický a čínský duchovní a léčitelství si navzájem naprosto odporují. Hinduisté věří, že jíst maso zvířat je hřích, zatímco Číňané věří, že nejíst maso je nezdravé. Podobné je to s indickým systémem zvaným *vástu*, který má stejný účel jako čínské *feng-šuej*, ale je s jeho pravidly v příkrém rozporu. Cítila jsem se tak ztracená, když každá autorita prosazovala něco, co bylo v rozporu se všemi ostatními! Jestliže nevíte, které pravidlo použít, může to ve vás vyvolat spoustu strachu - nebo přinejmenším úzkost, že uděláte něco špatně.

Takže nakonec mě zkušenost NDE přivedla zpátky k sobě samé. Myslím, že tohle je ta nejsilnější myšlenka, platná pro každého z nás: uvědomit si, že jsme tady, abychom objevili a ocenili *svou vlastní individuální cestu*. Je jedno, jestli se zřekneme materiálního světa a budeme dvacet let meditovat na vrcholku hory, nebo vybudujeme bohatou mezinárodní společnost, která zaměstná a užívá tisíce lidí. Můžeme chodit do chrámu nebo do kostela, můžeme sedět na pláži, popíjet margaritu a spolu s milovaným člověkem sledovat západ slunce, nebo se procházet parkem a pochutnávat si na zmrzlině. Kteroukoli cestu si zvolíme, bude pro nás ta pravá a žádná z možností není více nebo méně duchovní než ty ostatní.

Neříkám, že jsem proti organizovanému náboženství, jsem však skeptická vůči každému poselství, které vede k vydělování, sporům a zabíjení, k nimž v tomto světě dochází ve jménu náboženství, zatímco ve skutečnosti všichni tvoříme jednotu - všichni jsme jen fazety jednoho a téhož Celku. Lidské bytosti jsou tak rozdílné, že někomu se daří lépe v organizovaném náboženství nebo na organizované duchovní cestě a jinému nikoli. Když prostě žijeme způsobem, který nám vyhovuje, umožňuje nám vyjádřit svou kreativitu a dovolí nám vidět vlastní velkolepost, potom je to to nejlepší, co můžeme dělat. Obhajovat jakoukoli možnost nebo doktrínu jako jedinou pravdivou by sloužilo jen k omezení toho, kdo jsme a proč jsme tady.

Abychom zůstali ve spojení se svou velkolepostí, opravdu nemusíme na ničem „pracovat“ - nemusíme se řídit žádným dogmatem nebo podstupovat určité rituály. Pokud chceme a těší nás to, pak to dělat můžeme, ale není to nutné. Když se budeme řídit tím, co nám napovídá naše nitro, najdeme to, co je pro nás správné, včetně metodologie, kterou máme při hledání použít. Zda jsme na správné cestě, poznáme podle pocitu, že jsme v centru své lásky, aniž soudíme sebe nebo kohokoli jiného, a svou opravdovou velkolepost rozpoznáme v rámci nekonečného Celku.

Například modlitba může některým lidem v těžkých chvílích přinést velkou útěchu a sebepoznání. Může mít na jejich blaho veliký vliv, protože při modlitbě se vzdávají chtění a zbavují se svých břemen. Lidé, kteří se modlí, se pak mohou z tohoto důvodu cítit lehčeji a povzneseněji, což prospívá nejen jejich pocitu pohody, ale i ostatním lidem, protože všichni jsme propojení. Každou pozitivitu, kterou přinášíte sami sobě, přinášíte také Celku.

Nicméně se nedomnívám, že kdo se modlí, je v tomto spojem více či méně než ten, který to nedělá. Každý máme vlastní způsob, jaký klíč použít k onomu nekonečnému prostoru ve svém nitru, a pro někoho to může být modlitba. Pro jiného je to třeba hudba, umění, pobyt v přírodě, nebo dokonce technologie či získávání vědomostí - cokoli, co v nás vyvolává nadšení, jakousi zenovou kvalitu, co dává našemu životu smysl a přináší pocit jednoty.

Já sama nemám potřebu modlit se k nějakému vnějšímu bohu, který je ode mě oddělený, protože vím, že po celý čas vždy tvořím jednotu s celým vesmírem. Cítím tedy, že můj život je jedna velká modlitba. Velice užitečnou shledávám meditaci, protože ta zklidňuje mysl a pomáhá mi zaměřit se na onen centrální bod vědomí, kde pociťuji spojení se vším, co je obsaženo v Celku. Meditace nemusí tento povznášející stav vyvolávat v každém, a to je v pořádku. Je důležité dělat to, co v člověku rezonuje na osobní úrovni.

Když máte dojem, že můžete snadno následovat nějaký systém, nebo když vás to baví, je to skvělé. Ale ve chvíli, kdy to začne být dřina nebo způsob jak kontrolovat emoce nebo myšlenky pak to ve vašem případě asi moc dobře fungovat nebude. Zdá se, že místem, kde dochází k největším pozitivním změnám, je stav *čirého dovolení*. Dovolte si být sami sebou, ať už jste kdokoli, a přijměte a uvítejte všechno, co způsobuje, že se cítíte plní života.

Ačkoli jsem zcela přesvědčená, že nejlepší, co můžu udělat pro sebe i pro ostatní, je vědomě se udržovat v dobré náladě a dělat to, co mě činí šťastnou, možná vás překvapí, že nejsem zastáncem „pozitivního myšlení“ jako receptu na všechno. Protože jsme všichni spojení, má moje povznesená nálada samozřejmě velký vliv na ostatní a přispívám tím Celku.

Když si však povšimnu, že se mi do mysli vkrádá negativní myšlenka, je zřejmě nejlepší ji přijmout a bez posuzování ji nechat projít. Jakmile se jí snažím potlačit nebo se nutím do změny pocitu, pak čím víc ji odstrkuji, tím víc se dere zpátky. Prostě všemu dovolím, aby to mnou proplouvalo, a nijak to nehodnotím; po chvíli zjišťuji, že myšlenky i emoce prostě odcházejí. Vzápětí se přede mnou otevře naprosto přirozeně a samovolně správná cesta, která mi umožňuje být opravdu sama sebou.

Šablonovitá tvrzení jako třeba „negativní myšlenky přitahují do života negativní věci“ nejsou nezbytně pravdivá a lidé, kteří procházejí těžkým obdobím, se kvůli nim mohou cítit ještě hůře. Může to v nich vyvolávat i strach, že si svým myšlením přitahují do života ještě více negativity. Pokud tyto lidé tuto představu používají nekriticky, mohou posléze získat dojem, že oni *sami jsou špatní*, protože přitahují negativní události, a to prostě není pravda. Když si začneme myslet, že naše negativní myšlenky přitahují nepříjemné situace, budeme za chvíli paranoidní z toho, co si myslíme. Ve skutečnosti to s našimi myšlenkami moc společného nemá, mnohem důležitější jsou naše emoce a zvláště důležité je, *jaký pocit máme sami ze sebe*.

Také není pravda, že k tomu, abychom přitahovali dobré věci, stačí být optimističtí. Nemohu to snad

ani dostatečně zdůraznit, ale nejdůležitějším barometrem stavu našeho života je, *jaký pocit máme sami ze sebe, jak se cítíme*. Jinými slovy: Být sami k sobě upřímní je důležitější než snažit se být pozitivní.

Sama si dovoluji cítit se negativně ohledně věcí, které mi nejsou příjemné, protože je mnohem lepší opravdové emoce prožít než je držet pod pokličkou. Opět se to týká toho *dovolit si* cítit to, co opravdu cítím, a ne s tím bojovat. Samotný akt *dovolení si bez posuzování* je činem sebelásky. A tato laskavost vůči sobě samému přispěje k vytváření radostného života mnohem více než falešné předstírání optimismu.

Někdy vidíme člověka, který je velice optimistický, veselý a laskavý, ale přitom se mu život bortí pod rukama. Potom si můžeme říct: *Vidíš? Tohle "být pozitivní" nefunguje*. Jenže je v tom háček: My mu do hlavy nevidíme. Neznáme jeho vnitřní dialog. Nevíme, co si ostatní lidé dnem i nocí říkají a jestli jsou emocionálně šťastní. A hlavně nevíme, jestli milují sami sebe a vnímají vlastní hodnotu.

Díky tomu, co jsem si při NDE uvědomila, cítím, jak moc je důležité neposuzovat se a nebát se. Když mě můj vnitřní dialog ubezpečuje, že jsem v bezpečí, bezpodmínečně milovaná a přijímaná, pak vyzařuji tuto energii i navenek a měním podle toho svůj vnější svět. Můj vnější život je ve skutečnosti jen odrazem vnitřního stavu.

Není důležité, jestli mám špatný den nebo týden. Mnohem důležitější je, *jaký mám sama ze sebe pocit*, když tomuto dnu nebo týdnů čelím. Jde o to, důvěřovat onomu procesu i tehdy, když nastanou těžké chvíle, nebát se cítit úzkost, smutek či strach a ne- potlačovat je v sobě v naději, že pominou. Je potřeba dovolit si být k sobě upřímný, potom se budou nepříjemné pocity vytrácet rychleji a objevovat se čím dál méně.

Před NDE jsem nepříjemné pocity hodně potlačovala, protože jsem se obávala, že mi budou do života přitahovat negativitu. Navíc jsem tím nechtěla zatěžovat ostatní, a tak jsem se snažila kontrolovat myšlenky a pokoušela jsem se být neustále pozitivní. Teď ale chápu, že nejdůležitější je respektovat, kdo opravdu jsme, a dovolit si žít ve své vlastní pravdě.

Každý časový segment je naprosto jedinečný, a když uplyne, nemůže se v tomto fyzickém světě již nikdy zopakovat. Naučila jsem se v tom být šťastná a žít přítomným okamžikem. Snažím se, jak jen to jde, nepřenašet si z jednoho okamžiku do dalšího žádnou emoční zátěž. Naopak, zkouším vidět každý okamžik jako čistý list papíru nabízející nové možnosti. A tak dělám to, co mě těší, co mi v tu chvíli přináší do života nejvíce radosti a štěstí - a to může být meditace stejně dobře jako nakupování nebo chroupání čokolády; pokud na ni mám zrovna chuť.

Žít více v harmonii sami se sebou neznamená nutit se pořád dokola opakovat pozitivní myšlenky. Znamená to dělat věci, které nás činí šťastnými, vyvolávají v nás nadšení a probouzejí v nás to nejlepší, věci, díky kterým se cítíme dobře - a to také znamená bezpodmínečně se milovat. Když takto plyneme životem a cítíme se lehcí a plní energie, pak jsme ve spojení se svou velkolepostí. Jestliže to v sobě dokážeme najít, život začne být opravdu vzrušující a uvidíme kolem sebe spoustu synchronicity.

Synchronicitě a zákonu přitažlivosti se poslední dobou věnuje hodně pozornosti. Představa, že věci zapadají na místo bez námahy, protože si je přitahujeme, je svůdná, ale mně se víc líbí výraz *dovolit než přitahovat*.

Jak už jsem řekla, jsme součástí vesmíru, tvoříme s ním jednotu, naším cílem je být svým

velkolepým já a vnější svět je pouze odrazem našeho nitra. Ke zhroucení v mém životě došlo proto, že jsem se soustředila navenek a neustále něco porovnávala, což vedlo k soupeření. Mívala jsem pocit, že na světě není dostatek zdrojů pro všechny a že to způsobuje chamtivost a rivalitu. Mívala jsem potřebu přesvědčovat lidi, že mají myslet jako já a věřit tomu, čemu věřím já, místo abychom všichni přijali a vítali svoji rozdílnost a jedinečnost.

Všechny tyto pocity vycházely z představy, že vesmír je omezený a limitovaný, zatímco ve skutečnosti je nekonečný. Je schopen růst a obsáhnout toho tolik co my. Je na nás, abychom se rozvinuli a vpustili dovnitř tolik, kolik chceme, ale musíme to udělat zevnitř ven, nikoli naopak.

Když jsem pochopila, že vně mého nekonečného já nic neexistuje, mohla jsem se začít soustředit, abych viděla samu sebe jako neustálou práci na zdokonalování - ovšem dynamickým, nikoli statickým způsobem. Jako kaleidoskop, který se mění z jednoho překrásného obrázku v jiný a jehož dokonalost je v neustálém pohybu. Pro mě to znamená vidět krásu na životní cestě i ve zjevných chybách, které mě posunují na další úroveň porozumění. Mým cílem je cítit se sama v sobě tak dobře, že se dostanu do stavu důvěry a v tomto stavu přestanu lpět na výsledku. Když jsem začala pozorovat vlastní bezchybnost, všimla jsem si, že vnější svět ji opravdu odráží. Přitahovala jsem si to, co je pro mě nejlepší, což je zároveň to nejlepší, co můžu udělat pro vesmír. Snažit se změnit věci ve vnějším světě, to se mi nedařilo, jak jsem se již zmínila. Posiluje to jen stále tutéž energii posuzování, která celý problém vlastně způsobuje, protože to vychází z názoru, že něco je špatně a je potřeba to změnit. Když jsem místo toho přestala lpět na nutnosti myslet nebo věřit určitým způsobem, začala jsem cítit, jak se rozvíjím a stávám se průhlednou a prostupnou, takže mnou energie vesmíru může volně proudit. Ve stavu dovolení se mi v životě děje mnohem více pozitivních náhod.

Vždycky přitahujeme ty nejlepší výsledky a podobné přitahuje podobné. Takže čím jsem k sobě laskavější, tím více vnějších událostí to bude odrážet. Čím tvrdší jsem sama k sobě a čím více se odsuzuji, tím více tomu bude odpovídat i má vnější situace. Vesmír mi vždycky dokáže, že v tom, co si o sobě myslím, se rozhodně nemýlím.

Dříve jsem *usilovala*, domnívala jsem se, že musím něco dělat, něco získat, něčeho dosáhnout. Avšak samotný akt snažení se o něco vychází ze strachu - bojíme se, že nebudeme mít to, co opravdu chceme. Udržuje nás to uvězněné v dualitě, protože se soustřeďujeme na onu neodmyslitelnou oddělenost mezi lovcem a jeho kořistí. Teď už se nehoním za ničím, jen *dovoluji*.

Když například cítím obrovskou touhu, aby se můj život ubíral určitým směrem, vím, že kdybych se o to usilovně snažila, budu jen bojovat s vesmírnou energií. Čím více energie musím vložit do toho, abych něco získala, tím je mi jasnější, že dělám něco špatně. Dovolení, na druhou stranu, nevyžaduje vůbec žádnou snahu. Je to spíš něco jako uvolnění, protože to znamená uvědomit si, že tvoří-li všechno jednotu, pak to, co toužím získat, již mé je.

Proces dovolení probíhá tak, že napřed důvěřuji a potom jsem opravdu tím, čím jsem. Pak přitáhnu jen to, co je opravdu moje, a přitáhnu to takovou rychlostí, jaká je mi příjemná. Můžu se soustředit na své starosti, nebo na to, co mi zdánlivě chybí, ale pak se můj život nebude ubírat směrem k tomu, co bych chtěla zažít. Zůstane, jaký je teď, protože věnuji pozornost strachu a svému trápení a pocitu nenaplněnosti, místo abych rozšířila své vědomí a vpustila do svého života nové zážitky. Mohu tedy nechat své představy materializovat pomaleji nebo rychleji, podle toho, jak rychle se dokážu oprostít od

svých strachů a úzkostí a uvolnit se. Čím více jsem připoutaná k určitému způsobu uvažování a k určitým výsledkům, tím více se bojím nových dobrodružství; a tím pomalejší bude vývoj, protože nejsem procesu vývoje otevřená. Neumožňuji vesmírné energii, aby mnou volně proudila.

Nechci tím říct, že sedím doma a zvažuji každou možnost a každé rozhodnutí. Dělán jen to, že vědomě *žiju* každý okamžik v tomto prostoru, který je dán vnitřně, nikoli zevně. Venku není o co usilovat a co přitahovat. A protože vesmír je v nitru, pak vše, co zažij u sama v sobě, ovlivní i Celek.

Vzhledem k tomu, že celá tapiserie všech dob již byla utkána, pak vše, co chci, aby se v mém životě stalo, již existuje v nekonečné, nefyzické rovině. Mým jediným úkolem je rozvinout své pozemské já natolik, abych dosáhla i do této sféry. Jestliže tedy po něčem toužím, nemám jít a získat to, ale měla bych rozšířit své vědomí a umožnit vesmírné energii, aby mi to vnesla do mé zdejší skutečnosti.

Snaha získat to, po čem toužím, jen posiluje oddělenost, zatímco *dovolení* znamená uvědomit si, že vzhledem k tomu, že tvoříme všichni jednotu, tak to, po čem toužím, již mé je.

18. KAPITOLA

Otázky a odpovědi

V měsících a letech, které následovaly po mém NDE, jsem měla mnoho příležitostí mluvit o svých zkušenostech v nejrůznějších skupinách lidí po celém světě. Opakovaly se při tom mnohé otázky, z nichž některé, i s mými odpověďmi, najdete zde.

Otázka : Jak definujete „bezpodmínečnou lásku“, kterou jste na onom světě zažila, a jak se liší od lásky, kterou zakoušíme ve fyzické realitě?

Odpověď : Lásky na onom světě je úplně odlišná a liší se hlavně tím, že je ve své podstatě čistá. Nemá žádný program a žádná očekávání, nestojí na emocích a nechová se pokaždé jinak podle toho, jak se chová nebo jak se zrovna cítí ten druhý. Prostě jenom je.

Otázka : Domníváte se, že je možné prožít stav bezpodmínečné lásky ve fyzickém světě?

Odpověď : Každý z nás *jsme* v jádru čistá a bezpodmínečná láska. Když ji však vyjadřujeme zde ve fyzickém světě, filtrujeme ji svou myslí a ona se potom projevuje jako lidská emoce.

Nejlepší přirovnání, které mě v této souvislosti napadá, je světlo, které prochází hranolem. Bezpodmínečná láska je jako čisté bílé světlo. Když jím posvítíte do hranolu, láme se do nejrůznějších barev duhy. Ty představují naše emoce - radost, lásku, úzkost, závist, soucit, nenávisť, empatii a tak dále.

Každý z nás je jako hranol, ve kterém se světlo (čistá láska) láme do různých barev duhy. Všechny barevné odstíny (emoce) jsou pro celek stejně důležité. Málokdo, pokud vůbec někdo, by soudil barvy z morálního hlediska. Neřekli bychom: „Ach! Tahle barva je zlá!“ nebo: „Tahle barva je hříšná.“ Ale v případě lidí to děláme a hodnotíme i jejich emoce, kdy některé vidíme jako dobré a jiné jako špatné.

Jestliže některé své emoce hodnotíme jako negativní a snažíme se je popírat, potlačujeme část sebe samých. Tím si v sobě vytváříme bloky a bráníme sami sobě vyjádřit svou velkolepost v celé šíři. Jako bychom z barevného spektra odstranili na základě morálního hodnocení některé barvy, změnili tím jeho kvalitu a udělali z něj něco, čím není.

Nemusíme na základě každé emoce hned reagovat; jen bychom ji měli přijmout jako součást toho, kým jsme. Zapírat ji, to je jako zakazovat určité barvě, aby procházela hranolem. S nejčistší esencí bezpodmínečné lásky, která sídlí v našem nitru, se můžeme spojit, jen pokud přijmeme a uvítáme celé spektrum svých pocitů, aniž je hodnotíme.

Otázka : Souhlasíte s názorem, že ještě než na sebe vezmeme fyzickou podobu, jsme již úžasné duchovní bytosti, které si plně uvědomují, kým jsou? Pokud ano, jak je možné, že když vstoupíme do tohoto života, naše velkolepost se tak naruší a naše vědomí sebe sama tolik poškodí?

Odpověď : Řeknu vám, co cítím, ale obávám se, že tím vyvolám jen další otázky. Mně se zdá, že nemáme zapomenout, kým jsme, a že život nemá být tak těžký. Měla jsem pocit, že si to *sami* komplikujeme mylnými představami a přesvědčeními.

Vnitřní pochopení, kterého se mi dostalo na onom světě, přišlo jako jakýsi „vtisk“, ale kdybych se to pokusila vtělit do slov, říkala bych v tom stavu asi toto: *Ahááá, takže život nemá být boj - jsme tu, abychom si ho užívali a bavili se! Kéž bych to věděla dřív! Aha, takže moje tělo vytvořilo rakovinu kvůli všem těm hloupým myšlenkám, kvůli tomu, jak jsem se neustále odsuzovala, kvůli omezujícím přesvědčením a tomu všemu, z čeho jsem v sobě měla takový zmatek. Bože, kdybych to tak bývala věděla, že jsme sem prostě měli přijít a cítit se dobře - jen vyjádřit sami sebe a užívat si to!*

Následující část se špatně vysvětluje, ale zkusím to. Vystala ve mně otázka, která zněla asi takto: *Proč se mi něco tak závažného, jako je poslední stadium rakoviny, přihodilo jen proto, že jsem si neuvědomovala svou vlastní velkolepost?*

Současně jsem to pochopila: *Ach, už chápu - nestalo se to mně, protože ve skutečnosti nikdy nejsem obět'. Rakovina je jen moje navyjádřená síla a energie! Místo ven se obrátila dovnitř, proti mému tělu.*

Věděla jsem, že to není trest nebo něco takového. Byla to jen má vlastní životní síla, která se projevovala jako rakovina, protože jsem jí neumožnila, aby se projevila jako velkolepá a mocná síla Anity Moorjani. Uvědomovala jsem si, že mám na výběr, jestli se chci vrátit do svého těla, nebo pokračovat dále do smrti. Rakovina by tam už nebyla, protože moje energie by se již tímto způsobem nevyjadřovala, ale byla by přítomna jako mé nekonečné já.

Vrátila jsem se s pochopením, že ráj opravdu není místo, ale stav, a zjistila jsem, že mě požehnání provází i tady na Zemi. Víím, že to zní opravdu divně, ale já dokonce cítím, že náš „opravdový domov“ je také jen způsob bytí, a nikoli lokalita. Právě teď cítím, že jsem doma. Netoužím být někde jinde. Teď už je mi jedno, jestli jsem zde nebo na onom světě, nevidím v tom žádný rozdíl. Jsou to všechno jen různé části zkušenosti našeho většího, rozšířeného, nekonečného, velkolepého já. Náš skutečný domov je v nás a jde s námi, kamkoli se vydáme.

Otázka : **Když jsem sám NDE nezažil, můžu si nějakým způsobem vybudovat a udržet důvěru v tu neuvěřitelnou životní sílu, o které mluvíte?**

Odpověď : Rozhodně ano. Není nutně prožít NDE, abychom si uvědomili svou velkolepost.

Zkušenost mě naučila, že nejlépe se buduje a udržuje důvěra a pocit spojení s vesmírnou životní silou, když se to provádí zevnitř. Začíná to tím, že si budu důvěřovat a budu se milovat. Čím víc jsem toho schopna, tím více vycentrovaná se cítím ve vesmírné tapiserii. Čím více propojení se cítíme, tím více jsme schopni se druhých dotýkat a tím více umožňujeme jim, aby dělali totéž.

Otázka : **Jakou roli ve vašem uzdravení hrála víra a systém vašeho přesvědčení a jak se vaše víra od té doby změnila?**

Odpověď : K mému uzdravení nebyla potřeba vůbec žádná víra. Spíše bych řekla, že naopak odhození

všech dřívějších přesvědčení, doktrín a dogmat mému tělu umožnilo, aby se samo vyléčilo.

V mém případě působil NDE jako katalyzátor.

Podle mého názoru se hluboce zakořeněné představy obracely spíše proti mně. Když máte konkrétní představy, omezuje to vaši životní zkušenost, protože vás to udržuje v mezích známého a vaše znalost tohoto světa je omezena fyzickými smysly. Když se ale naopak cítíte dobře i v nejistotě, otevíráte se všem možnostem. Nejasnost či víceznačnost je doširoka otevřená nekonečnému potenciálu.

Potřeba jistoty snižuje potenciál neočekávaného. Pocit *nevím* nebo *nechme se překvapit a uvidíme, co bude dál*, umožňuje rozvinutému já, aby mi poskytlo odpovědi, které mohou být zcela nečekané a nepochopitelně synchronické. Největší moc a sílu mám tehdy, když vstoupím do říše nejednoznačnosti. Jestliže se oprostím od své víry, svých přesvědčení, dogmat a doktrín, mám k dispozici celý nekonečný vesmír, který pracuje na tom, aby mi poskytl pro život nejlepší možný výsledek. Tak získávám největší vnitřní jasnost. Tam se dějí kouzla.

Když se vzdám všeho, na čem jsem až dosud lpěla, znamená to, že přijímám svobodu a důvěřuji své vlastní božské podstatě a velkoleposti. To je rovněž forma léčení. Jestliže se vzdám potřeby vyléčit se fyzicky, život se stane svobodnějším, celistvějším a radostnějším.

Otázka : Myslíte si, že víra ve Zdroj byla při vašem uzdravení důležitá?

Odpověď : Během svého prožitku *jsem se stala* Zdrojem a všechno bylo naprosto jasné. Vně mého rozšířeného vědomí žádný zdroj nebyl. Cítila jsem se, jako bych obsáhla úplně všechno. Již jsem se zmínila, že k mému uzdravení nebyla potřeba žádná víra, protože v tomto stavu je vše jasné; cítila jsem, že vše je známo. Přesvědčení a víra ustoupily „vědění“. Připadalo mi to, jako bych se stala vším - existovala jsem ve všem a všechno existovalo ve mně. Byla jsem věčná a nekonečná.

Probudila jsem se do stavu, kdy je všechno jasné, prostě jsem rozuměla. Věděla jsem, že když se rozhodnu pro návrat, mé tělo se vyléčí. Díky podstatě svého zážitku cítím, že všichni tvoříme jednotu. Všichni jsme přišli z Jednoty do Oddělenosti. Domnívám se, že jsem při NDE zažila záblesk této Jednoty. Mohu tomu říkat *Bůh* nebo *Zdroj* nebo *Brahma* nebo *Vše, co je*, ale myslím, že různí lidé mají různé představy o tom, co to znamená. Nevnímám Boha jako entitu, která je oddělená ode mě nebo od kohokoli jiného. Spíše než oddělená bytost je to pro mě stav bytí. Přesahuje dualitu, takže jsem s ním neustále vnitřně spojena a jsem od něj neoddělitelná. Mé fyzické vyjádření je jen fazetou tohoto Celku.

Otázka : Existuje místo, kde se naše osobní vůle a vůle Celku spojují a kde máme volný přístup k tomuto místu uzdravení a síly?

Odpověď : Myslím, že je možné, aby každý měl volný přístup k tomuto zdroji léčivé síly. Brání nám v tom naše kolektivní mytologie — příběhy, které si po generace vyprávíme. Podle mě tahle akumulace přesvědčení způsobuje oddělení a nesoulad, které vnímáme ve světě a ve vlastních tělech. Nosíme v sobě neviditelné memy, které nás udržují v odloučení od pravdy a nutí nás věřit, že jsme oddělení od vesmírné energie. Uvázli jsme v dualitě, mimo svůj kreativní střed. My jsme tou silou, která vytváří a uchovává tyto mýty. A jak se mění naše příběhy, odráží se to ve změně naší reality.

Máme-li být svědky podobných léčení častěji, je třeba, aby se vyvinula naše mytologie a memy se transformovaly tak, abychom si mohli uvědomit, že tvoříme jednotu s vesmírnou energií. Potom budeme kdykoli schopni cítit spojení se svým tvořivým středem a s pozitivní energií kolem sebe.

K uzdravení dochází ve chvíli, kdy se náš osobní tvořivý záměr vědomě spojí s vesmírnou životní silou a splyne s ní.

Otázka : Cítíte se od svého NDE pocit svobody; a pokud ano, jak byste ho popsala?

Odpověď : Cítím se osvobozená. Vnímám, že NDE mě nejen osvobodil od ideologií, přesvědčení a konceptů, které jsem zastávala, ale také od potřeby hledat nějaké nové.

Připadá mi, že vyhledáváme doktríny a držíme se jich, protože nám v těžkých časech dodávají pocit jistoty. Máme však tendenci stávat se na nich závislími; potřebujeme, aby byly pravdivé, protože jinak bychom ztratili útěchu jistoty. Mám dojem, že čím hlubší jsou naše přesvědčení o omezující realitě, tím více je opakujeme.

Díky svému zážitku jsem nahlédla, jaké to je, když se člověk osvobodí od potřeby fyzické i psychologické jistoty. Jinými slovy, mohla jsem cítit dokonalost dokonce i uprostřed nejistoty. Opravdová svoboda pro mě znamená udržovat si takovouto úroveň mentálního osvobození.

Otázka : Myslíte, že byste se rozhodla vrátit se do tohoto světa, kdybyste věděla, že budete i nadále nemocná?

Odpověď : Vzhledem ke stavu jasnosti, v němž jsem se ocitla, se domnívám, že bych se vrátila s pochopením, proč cítím potřebu vrátit se a vyjadřovat se pomocí nemocného těla. Doufala bych, že pokud toto vědomí nevyлéčí mou chorobu, pak odstraní nebo alespoň zmenší mé vnitřní utrpení. Měla bych pocit, že žít v nemocném těle má nějaký smysl. Jsem přesvědčená, že život každého člověka má svůj smysl, bez ohledu na jeho tělesnou kondici.

Otázka : Vaše poselství, že bychom měli být tím, kým jsme, je jasné a hlasité, ale co zločinci a vrazi? Měli by i oni být tím, kým jsou? Také jste řekla, že na druhé straně neexistuje žádné souzení. To znamená, že nám projde i vražda!

Odpověď : Na onom světě není absolutně žádné odsouzení, protože tam není co odsuzovat - všichni jsme čiré vědomí.

Mnoho lidí nerado slyší, že až zemřeme, nikdo nás nebude soudit. Uspokojuje je totiž představa, že lidé budou za své zlé činy hnáni k zodpovědnosti. Jenže tresty, odměny, souzení, odsuzování a podobné věci probíhají tady, nikoli tam. Proto máme zákony, pravidla a řády.

Na druhé straně je naprosto jasné, proč jsme takoví, jací jsme, a proč jsme udělali to, co jsme udělali, ať už to na tomto světě vypadá jakkoli nemorálně. Jsem přesvědčená, že lidé, kteří ubližují ostatním, to dělají jen kvůli vlastní bolesti a kvůli vlastnímu pocitu omezení a oddělení. Pachatelé takových činů, jako je znásilnění nebo vražda, nemají ani ponětí o své vlastní velkoleposti. Myslím, že musejí být

neuvěřitelně nešťastní, když mohou ostatním působit tolik bolesti, a proto právě oni potřebují nejvíce soucitu - nikoli odsuzování a další utrpení po smrti.

Také se nedomnívám, že zločinci a vrazi jsou pouze tím, kým jsou. Jsem přesvědčená, že k destrukci se obracíme až tehdy, když jsme ztratili cestu a hodně jsme se vzdálili tomu, kým opravdu jsme. Zločinci ztratili svůj střed a to, co způsobují ostatním, je ve skutečnosti jen odrazem toho, jak se cítí uvnitř. Obvykle přemýšlíme o zločincích a obětech v termínech „oni“ a „my“, ale žádné „oni“ neexistuje, všichni jsme „my“.

Hromadný vrah je nemocný asi jako člověk s rakovinou, a jestliže je dnes na světě více vrahů, znamená to, že máme nemocnou společnost. Někam je zavítat přinese krátkodobou výhodu, asi jako když léčíme příznaky rakoviny. Jestliže však nezměníme základní problémy ve společnosti, tento problém poroste a bude vyžadovat, abychom budovali další vězení a rozšiřovali přetížený soudní systém. Pachatelé nejsou jen obětmi vlastních okolností. Jsou fyzickými symptomy základních problémů nás všech jako celku.

Nepromítám jim jejich skutky, pouze se snažím vysvětlit, že poznání vlastní velkoleposti mě změnilo. Myslím, že kdyby se každému podařilo dostat se do kontaktu s vlastní pravdou a poznat svou velikost a svůj význam, nikdo by se nerozhodl ostatním ubližovat. Šťastný a milovaný člověk, který se cítí součástí Jednoty, ví, že ubližovat někomu je stejné jako ubližovat sobě.

Otázka : Tvrdíte tedy; že zločinec - třeba vrah - se dostane na stejné místo a nebude nijak souzen, stejně jako světec?

Odpověď : Ano, přesně to tvrdím.

tomto stavu chápeme, že všechno, co jsme kdy udělali - jakkoli se to zdá negativní -, ve skutečnosti vycházelo ze strachu, bolesti a omezené perspektivy. Hodně věcí děláme a cítíme, protože to jinak neumíme. Jakmile se však ocitneme v onom druhém světě, začneme svá fyzická omezení vnímat zcela zřetelně, takže chápeme, proč jsme to všechno dělali, a necítíme nic než soucit.

Vnímala jsem, že ti, které nazýváme pachatelé, jsou také obětmi svých omezení, bolestí a strachů. Když si tohle uvědomíme, pocítíme jen spojení se všemi a se vším. Pochopila jsem, že na onom světě tvoříme všichni jednotu. Všichni jsme stejní.

Kdyby to věděli všichni, nepotřebovali bychom zákony a vězení. Jenže my tomu tady nerozumíme, přemýšlíme v termínech „oni“ a „my“, a tak se necháváme pohánět strachem. Proto posuzujeme, ustanovujeme zákony; budujeme vězení a vymýšlíme tresty. V tomto světě je v tuto dobu potřebujeme ke své ochraně, ale v onom druhém světě nic takového jako trest neexistuje, jakmile se tam totiž jednou ocitneme, uvědomíme si, že jsme všichni propojení.

Otázka : Jestliže si tvoříme svou skutečnost sami, domníváte se, že lidé budou potrestáni za to, co dělají, prostřednictvím karmy?

Odpověď : Jak jsem se již zmínila, ve stavu NDE neexistuje žádný trest. Vnímám karmu spíš jako koncept rovnováhy než jako systém příčiny a následku. Nikdy bych například nepoužila termín *špatná karma*, protože nevěřím, že něco takového vůbec existuje. Věřím, že všechny aspekty života jsou

potřebné k vytvoření celku.

Stejně tak již nevěřím, že žijeme své životy v lineárním čase, což je rámeček, ve kterém si lidé koncept karmy představují. I já jsem tak byla vychována.

Ve stavu NDE jsem si však uvědomila, že každý okamžik všech našich životů - minulost, současnost, budoucnost, známé, neznámé i nepoznatelné - existuje simultánně, jakoby mimo to, co známe jako čas. Uvědomila jsem si, že již jsem vším, čeho se snažím dosáhnout, a věřím, že to platí pro každého. Všechny věci, které vnímáme jako pozitivní, negativní, dobré nebo špatné, jsou prostě součástí dokonalého, vyváženého Celku.

Otázka : Slyším lidi mluvit o důležitosti odpuštění. Musela jste na onom světě hodně odpouštět?

Odpověď : Ve stavu NDE je jasnost všeho tak pronikavá, že celé pojetí odpuštění získává úplně jiný význam. Uvědomila jsem si, že jsem především neodpustila *sama sobě*. Nebylo tam žádné negativní posuzování toho, co jsem udělala zdánlivě špatné - cítila jsem jen pochopení, proč jsem to všechno dělala.

Také jsem si uvědomila, že v té nekonečné říši, kde se nic nehodnotí, vlastně není potřeba odpouštět ani sobě, ani nikomu jinému. Všichni jsme dokonalé, nádherné děti vesmíru a existujeme z čisté lásky. Naším vrozeným právem je bezpodmínečná láska, nikoli posuzování a odsouzení, a abychom si ji zasloužili, nemusíme dělat vůbec nic. Tak to prostě je.

Potřeba odpouštět vzniká z rozlišování věcí na dobré a špatné, ale když nesoudíme, nemáme co odpouštět. Tvoříme v rámci kosmické tapiserie a pro vytvoření nekonečného a velkolepého Celku jsou zapotřebí všechny myšlenky, slova i činy. Stejně jako barevné spektrum, o kterém jsem mluvila, se neobejde bez všech odstínů. Kdo by měl komu co odpouštět?

V tu chvíli jsem vyměnila odpuštění za empatii, bezpodmínečnou lásku a soucit - k sobě i k ostatním. Místo abych posuzovala a vytvářela tak potřebu odpuštění, cítím teď pouze lásku a úctu k mnohostranným rolím, které všichni hrajeme v Celku stvoření.

Otázka : Nebudou lidé, kteří příliš milují sami sebe, sobečtí a egoističtí?

Odpověď : Jakmile pochopíme, že každý z nás spočívá v srdci nekonečného vesmíru, pochopíme také, že to je ze všeho nejdůležitější, a pak budeme schopni vidět i to, jak moc důležité je milovat sami sebe. Nemůžeme dávat něco, co sami nemáme.

Doma mě učili, že mi má záležet především na ostatních a až potom na mně, nebo také, že mi na mně nemá záležet vůbec. Neučili mě vážit si sama sebe a ocenit, kdo a co jsem. Výsledkem bylo, že jsem ostatním neměla moc co nabídnout. Teprve když naplníme svou vlastní nádobu, budeme mít na rozdávání. Teprve když sami sebe milujeme bezpodmínečně a přijímáme se s velikým soucitem a s úctou jako úžasné bytosti, máme naději, že budeme schopni poskytovat totéž i někomu jinému. Napřed musíme milovat sami sebe, pak se láska k ostatním dostaví jako nevyhnutelný důsledek.

Sobeckost pochází z nedostatku sebelásky, nikoli z přebytku, protože si tím její nedostatek kompenzujeme. Neexistuje nic takového jako příliš mnoho sebelásky, stejně jako nemůžete příliš milovat jiné. Náš svět trpí tím, že sami sebe milujeme příliš málo, ale zato se přespříliš posuzujeme,

jsme nejistí, nedůvěřiví a žijeme ve strachu. Kdybychom sami sebe měli více rádi, většina těchto neblahých věcí by sama zmizela.

Říci „miluji tě“, když nemiluji ani sám sebe, znamená hrát divadlo. Není to skutečné. Láska k sobě a k ostatním je jedno a totéž. Všichni tvoříme jednotu — jsme navzájem propojení. Jestliže si uvědomíme svou božskou podstatu, pomůže nám to zahlédnout, jak jsme úžasní a že si zasloužíme být milováni bez jakýchkoli podmínek. Když tohle pochopíme, bude pro nás mnohem jednodušší nabízet totéž i ostatním.

Otázka : Většina lidí, kteří se vydali na duchovní cestu, věří, že ego brání duchovnímu růstu a že se ho máme zbavit. Proč tento názor nezastáváte i vy?

Odpověď : Protože když ego potlačíte, vzepře se proti vám ještě silněji. Čím více něco popíráte, tím více to bojuje za své přežití. Když ale své ego milujete zcela bezpodmínečně a přijmete ho jako součást sebevyjádření v tomto světě, přestanete s ním mít problém. Nebude brzdit váš vývoj - naopak, bude pro vás znamenat výhodu. Všichni se rodíme s egem - je to přirozená součást toho, čím tu jsme. Zcela bez ega jsme jen ve smrti. Jestliže proti němu za života bojujeme, přispíváme jen k dalšímu sebezposuzování. A navíc jen tehdy, když jsme schopni přijmout bezpodmínečně své ego, jsme schopni přijímat i ostatní. Potom to přestane být problém a zazáří naše pokora a velkolepost.

Otázka : Jaký je váš názor na službu a sloužení druhým?

Odpověď : Jestliže služba vychází ze samého středu naší bytosti, je to nejvyšší forma sebelásky. Poznáme to podle toho, že nám přináší radost. Je to dokonce snadné a zábavné! Povznáší to jak nás, tak příjemce naší služby, a mimoto pomáhá příjemci pozdvihnout jeho vědomí vlastní hodnoty.

Když však sloužíme z nutnosti a povinnosti, je to těžké a nás to vyčerpává. V takovém případě se vůbec necítíme dobře a pro příjemce to také není nic moc skvělého - zvláště když vnímá, že to děláme z nutnosti. Potom si může dokonce připadat nevýznamný a bezcenný.

Jestliže něco vychází ze středu naší bytosti, nelze již vlastně mluvit o činu - stává se to tím, čím jsme. Nemusíme o tom přemýšlet a pracovat na tom. Staneme se nástrojem služby, která se projevuje v tomto světě. V tom je rozdíl mezi „sloužit“ a „vykonávat službu“.

Tato propojená úroveň přichází s vědomím, že mezi já a vesmírem není žádné oddělení. Je to vědomí, že co dělám pro Celek, dělám pro sebe a naopak - a to je opravdu radostný a příjemný stav.

Otázka : Když se dívám kolem sebe, připadá mi, že mnoho zloby; hádek a dokonce nenávisti pochází z toho, že každý trvá na tom, že jeho skutečnost nebo jeho názor je jediný správný. Jenže zkušenost vaše a mnoha dalších, kteří prošli NDE, ukazuje, že to, co považujeme za skutečnost, není o nic víc či míň skutečné než sen. Takže lidé se v podstatě hádají o to, či iluze má větší platnost. Můžete nám k tomu něco říct?

Odpověď : Mohu jen vylíčit svou zkušenost. Když jsem „zemřela“, jako bych se probudila ze sna. Neměla jsem pocit, že jsem někam odešla, ale jako bych se probudila a měla mnohem vnímavější smysly - zorný úhel tři sta šedesáti stupňů a simultánní smyslové vnímání. Viděla jsem, slyšela, cítila a věděla *všechno* co se mě týkalo. Žila jsem svou minulost, přítomnost i budoucnost zároveň. Také jsem

věděla, co se děje za zdmi a na jiných místech, pokud se to ke mně nějak vztahovalo - vnímala jsem třeba rozhovory lékařů, svého bratra v letadle a podobně.

Dalo by se to trochu přirovnat k situaci, kdy slepý člověk poprvé prohlédne. Ten člověk nikam nešel, ale najednou je schopen vidět tak jasně, jak svět vypadá (ve srovnání s tím, jak si ho představoval), že je zcela uchvácen. Zčistajasna pochopí, co jsou barvy a odstíny, a to je něco, co se až doposud vymykalo jeho chápání.

V tomto smyslu se mi náhle otevřelo neuvěřitelné poznání, jak jsme všichni propojení a jak to, co cítím, ovlivňuje celý vesmír, protože Celek sám je v mém nitru. Pokud mě se týká, jsem-li šťastná, vesmír je rovněž šťastný. Jestliže miluji sama sebe, budou mě milovat i všichni ostatní a tak dále.

Když jsem se vrátila, ztratila jsem zbystřené smysly, které jsem měla při NDE, ale zůstalo mi pochopení, srozumitelnost a pocity lásky. Jednotlivé body se propojily a já už nemohu myslet jako dřív. Představte si, že slepý, který prozřel, znovu oslepne. Pokaždé, když se vydá do světa, už ví, jak to v něm vypadá, i když zase nevidí. Podobně to teď cítím já.

A co se týče skutečnosti tohoto světa - mám pocit, jako bychom si každý stvořili svou vlastní, založenou na své představě o tom, jaký tento svět je. V probuzeném stavu jsem cítila, jako by tato třídimenzionální existence byla jen vyvrcholením mých myšlenek. Ve chvíli, kdy jsem se dostala na onen svět, probudila jsem se do skutečnosti, která je skutečnější než tato... Podobně se člověk cítí, když se probudí ze sna do každodenní reality.

Otázka : Co si myslíte o náboženství? Všiml jsem si, že se o něm málokdy zmiňujete, když popisujete své zážitky.

Odpověď : To proto, že smrt jakékoli náboženství přesahuje. Náboženství jsme si vytvořili, aby nám pomohlo žít, případně pochopit smrt. Od chvíle, kdy jsem zakusila onen svět, vím, že se to do žádného náboženství - je jedno, kterého - prostě nevejde.

O náboženství nerada mluvím i proto, že může lidi rozdělovat, a to není mým záměrem, já mnohem raději lidi spojuji. Zakusila jsem, že všichni tvoříme jednotu, a vím, že až zemřeme, dostaneme se všichni na jedno a totéž místo. Pro mě opravdu není důležité, jestli věříte v Ježíše, Buddhu, Šivu, Alláha nebo v nikoho z nich, je to úplně jedno. Důležité je, jaký máte pocit sami ze sebe právě tady a teď, protože to určuje, jaký život tu vedete. Kromě přítomného okamžiku žádný jiný čas neexistuje, takže je důležité být sám sebou a žít život ve vlastní pravdě. Nadšení vědci, kteří žijí svou velkolepost, jsou pro lidstvo stejně cenní jako Matka Tereza.

Otázka : Z jednoho z vašich prohlášení o tom, co jste při svém zážitku pochopila, vyplývají důsledky; které mají mnoho aspektů a dalekosáhlý dopad. Mám na mysli tvrzení, že můžeme změnit svou minulost svými okamžitými rozhodnutími, zatímco se náš život odvíjí do budoucnosti. Nevykládám si to příliš podle svého?

Odpověď : Vykládáte si to přesně, jak jsem to myslela. Vnímám to tak, že přítomný okamžik je jediná chvíle v životě, kdy můžeme vytvářet svou skutečnost. Všimněte si prosím, že záměrně neříkám „vytvářet si budoucnost“. Minulost a budoucnost pro mě jako by splývaly, a proto jsem byla schopna

změnit výsledky testů podle toho, jestli se rozhodnu vrátit nebo ne.

Souhlasím, že vzhledem k možným důsledkům je to důležité. Každý den se mi odhaluje něco nového a toto uvědomění je pro mě v současnosti důležitější než samotný NDE.

Otázka : V popisu NDE píšete: „Všechny nemoci začínají napřed na energetické úrovni a teprve potom se projevují ve fyzickém těle.“ Máte nějakou představu o tom, jak to probíhá a co je prvotním impulzem vzniku nemoci?

Odpověď : Při NDE jsem měla pocit, že mé tělo jako pevná forma vůbec neexistuje. Byla jsem jen čistá energie - možná by se to dalo interpretovat jako duch nebo duše. Byla jsem mnohem větší než mé tělo a ráda v této souvislosti používám výraz *velkolepost*, protože tak jsem se v tom stavu cítila. Jako kdyby fyzické tělo bylo až jakousi dodatečnou myšlenkou. Já jsem doopravdy byla onou nekonečnou masou energie a fyzické tělo bylo jen jakýmsi barometrem, který ukazoval, kolik z té energie „prochází skrz“ nebo kolik jí projevují. Měla jsem pocit, jako by trojrozměrný svět byl jinou dimenzí a skutečná byla ona energetická masa.

Když zůstanu u tohoto příoměru: O některých lidech říkáme, že mají vysoké vibrace, a to znamená, že umožňují průchod této velkoleposti ve větší míře, takže jejich „barometr“ ukazuje vysoké hodnoty. Jejich pozitivní energie a fyzická přítomnost jsou potom také mnohem silnější. Na onom světě se však nezdá, že by byl někdo silnější a někdo slabší. Všichni jsou velkolepí, záleží jen na nás, kolik toho jsme schopni nechat projít svými těly a vyjádřit v této dimenzi.

Otázka : Chcete říct, že síla vašeho uzdravení přišla z nitra, a nikoli z vnějšího zdroje?

Odpověď : Nebylo to ani vnější, ani vnitřní, nebo by se dalo říct, že to bylo obojí. Když jsem se přestala vyjadřovat ze stavu duality, uvědomila jsem si, že mezi vnitřním a vnějším neexistuje žádný rozdíl. Stala jsem se Zdrojem všeho a Zdroj se stal mnou. Jestliže se však ptáte, zda jsem příčinou uzdravení byla já - jako ego nebo fyzické já - , potom odpověď zní ne. Vše se samovolně vyvinulo z toho, že jsem se vyjádřila prostřednictvím svého nekonečného já, a věděla jsem, že nejsem oddělená od Zdroje ani od ničeho jiného.

Otázka : Co si myslíte o různých metodách léčení, ať již východních či západních?

Odpověď : Myslím, že mnohé jsou užitečné - a chtěla bych vás ujistit, že se nedomnívám, že by k uzdravení bylo nutné projít NDE.

Před NDE vycházelo všechno z mého strachu, dokonce i léčení. Mé psychologické nastavení způsobilo, že jsem hledala různé druhy léčení, protože jsem se bála, že když to neudělám, bude to mít neblahé důsledky.

Když však k léčebným metodám nepřistupujeme se strachem, ale naopak s důvěrou, mají mnohem větší naději na úspěch. Za pobytu v Indii se můj stav zlepšil, protože jsem nežila v atmosféře strachu. Žila jsem v prostředí, které podporovalo zcela jiný a mnohem pozitivnější pohled na rakovinu. V Hongkongu kopírujícím Západ má většina lidí, se kterými jsem se setkala, z rakoviny obrovský strach a ten na mě přenášeli. V Indii mi naopak předkládali jinou perspektivu, která mi dodávala naději.

Důvěřovala jsem tomu a na mém zdraví se to rychle projevilo.

Otázka : Říkala jste, že když jste odjela do Indie a podstoupila ájurvédskou léčbu, zdálo se, že rakovina mizí, ale poté co jste se vrátila do Hongkongu, také nemoc se vrátila. Co si myslíte o tom, že v Indii rakovina mizela a v Hongkongu se vrátila?

Odpověď : Již jsem o tom mluvila, domnívám se, že v mém případě ájurvéda v Indii fungovala, protože tam nedocházelo k žádnému konfliktu. Všichni kolem mě věřili stejným věcem a to, co jsem dělala, jim všem dávalo smysl. Nebyla jsem zmatená. Poprvé jsem měla pocit, že jsem na správné cestě. Měla jsem také velkou podporu ájurvédských lékařů, ášramů a podobně.

Jenže tady v Hongkongu se nabízí nekonečné množství možností a přitom názory různých kulturních okruhů a postupy různých metod jsou navzájem v rozporu. Osobně bych si nikdy jako první nevybrala konvenční západní medicínu, ale kdybych netřela k jiným metodám, třeba bych to udělala. Pro mě to však byla poslední možnost.

Myslím, že kdybych se narodila někde uprostřed Číny, zabrala by mi i tradiční čínská medicína - jenže tam bych třeba ani neone- mocněla. Víte, že v Číně se často o rakovině mluví jako o „nemoci západních lidí“? Víte, že výskyt rakoviny je v Číně, Japonsku i v Indii mnohem méně častý než na Západě?

Někteří lidé se domnívají, že za to může způsob stravování, to je ovšem jen jedna část pravdy. Jiným, zřejmě mnohem důležitějším faktorem je postoj - západní pohled na rakovinu, obrovský strach a neustálé „preventivní“ kampaně. Konvenční západní medicína se soustředí na odhalování rakoviny a většina jejích technologií se zaměřuje na diagnózu nemoci místo na podporu celkové fyzické pohody a rovnováhy.

Otázka : Jaké jste zažila rozdíly mezi východním a západním přístupem k léčení?

Odpověď : Jak jsem se pohybovala mezi oběma systémy léčení, můj emocionální stav kolísal mezi strachem a nadějí.

Západní lékaři se soustředili jen na rakovinu, měla jsem z nich pocit, že mé tělo napadlo něco zvnějšku a je potřeba ho toho zbavit. Jinými slovy - rakovina je nepřítel a musíme s ním bojovat. Jejich diagnózy vždycky vzbuzovaly strach.

Východní lékaři (ájurvédští i tradiční čínští) pohlíželi na mé zdraví z holistického pohledu. Viděli nemoc jako snahu mého těla vyléčit se z nerovnováhy - nejen fyzické, ale i emocionální a psychické. Rakovinu viděli ve skutečnosti jako mého spojence. Jejich metody mnohem víc uklidňují a dodávají naději.

Po NDE je pro mě mnohem jednodušší vidět, že rakovina není nepřítel. Vím, co mi chtěla sdělit; v mém případě to byl způsob, jak se mé tělo snažilo mě vyléčit. Podle mě, když se díváme na rakovinu jako na nepřítele, jehož je třeba zlikvidovat, nezbavíme se prvotního problému, který ji ve skutečnosti způsobil. V průběhu NDE se objevilo něco mnohem hlubšího, co způsobilo vymizení rakovinných buněk.

Otázka : Případá mi, že říkáte, že všechny léčebné metody mají základ v jednotlivých specifických

kulturách a že při léčbě rakoviny není žádná metoda lepší než jiná. Rozumím tomu správně?

Odpověď : Ano. To v podstatě říkám a je to založeno na mých zkušenostech. Nezapomeňte, že podle mě jsou mnohé moderní nemoci vlastně duchovní a duševní potíže, které se projevují v těle. Léčba, která se zaměřuje na mysl a duši, má daleko větší šanci vyvolat změnu než přístup, který se zabývá pouze tělem. A jakákoli metoda, kterou naplno podporuje celé, zejména duchovní prostředí, je mnohem účinnější než ta, která tuto podporu nemá - zvláště když ona metoda ovlivňuje pacientův postoj a duchovní pohled na nemoc.

Otázka : Co si po své zkušenosti myslíte o rakovině a medicíně? Myslíte, že se dostaneme blíž k nalezení léku na rakovinu?

Odpověď : Osobně, prostě díky své vlastní zkušenosti, se domnívám, že konkrétní případy, jako je ten můj, jsou onemocněním mysli a duše, nikoli těla. Fyzický projev je pouze příznakem něčeho mnohem hlubšího. Nevěřím, že lék v těchto případech může nalézt medicína, protože vědci hledají na špatných místech - studují jen symptomy, nikoli příčiny, a potom vyrábějí léky, které ty příčiny zakrývají. Může se jim podařit zvládnout symptomy, ale nevěřím, že najdou „lék“.

Zdá se mi, že kolem rakoviny se toho hodně zkoumá, zažila jsem to během své nemoci. Utrácejí se miliony za vývoj nových léků, bohužel jsem ale neviděla žádný opravdový dobře financovaný výzkum toho, co považuji za skutečnou příčinu rakoviny. Často si říkám, že je jednodušší vydělávat peníze prodejem léků než podpořit v lidech vědomí jejich vlastní božské velkoleposti.

Jsem přesvědčená, že *moje* rakovina se týkala mé vlastní identity. Kdybych znala pravdu a věděla, kdo *ve skutečnosti* jsem, nikdy bych rakovinu nedostala.

Otázka : Co si myslíte o penězích z hlediska posmrtného života? Někteří lidé se domnívají, že peníze jsou příčinou mnoha problémů a zla ve světě. Jaký je váš názor?

Odpověď : Peníze samy o sobě, stejně jako všechno ostatní v této dimenzi, nemají žádnou jinou moc než tu, kterou se jim my rozhodneme přisoudit. Všechno se dá použít dobře nebo špatně, ale samo o sobě je to neutrální. My se rozhodujeme předat tomu svou moc. To my posuzujeme (pozitivně nebo negativně) peníze, rasy, náboženství a tak dále. My vytváříme určité názory, dáváme tomu emocionální náboj, a tím vytváříme situace, kdy jsou lidé buď silnější, nebo v sebeobraně útočí.

Neříkám, že je to špatné, možná je to pro existenci v tomto světě dokonce nezbytné. Žijeme ve světě zdánlivé duality, kde se neustále rozhodujeme, co je dobré a co špatné, co je negativní a co pozitivní. Máme emoce a vkládáme je do svých přesvědčení včetně názorů na peníze. Mohli jsme stejný emoční náboj vložit do něčeho jiného, do jiné komodity nebo systému výměny, a ten by teď měl stejnou moc, jakou dnes mají peníze.

Smrt ale dualitu přesahuje. Přesahuje náboženství, rasy, kulturu a všechny naše hodnoty a naše přesvědčení. Ničím z toho nejsme, tím se pouze v tomto okamžiku v čase projevujeme. Jsme něco mnohem, mnohem většího.

Otázka : Mnozí lidé, kteří se chtějí vyléčit, by rádi věděli, jak přistupovat k pojmům jako „důvěřovat ve své vlastní léčení“, „nepřítel a umožnit léčení“ a „vstoupit do svého místa léčení“. Jsou tyto fráze nějak užitečné normálním lidem? Lidé, kteří chtějí vyléčit své tělo, potřebují vědět, jak uvést tyto pokyny do praxe.

Odpověď : Nerada zastávám nějakou pevně danou metodologii, sadu pokynů nebo něco podobného, protože kdybych to dělala, vytvořím jen další dogma, a přitom účelem je od všech těchto věcí se osvobodit. Doporučuji však nedívat se na nemoc nebo na symptomy jako na něco, „čeho je třeba se zbavit“, jako by to byl nepřítel. To je reakce založená na strachu. Pro mě jsou symptomy sdělením, že se mě mé tělo snaží vyléčit. Víím, že když se budu pokoušet zbavit se nemoci nepřátelským přístupem, skončím tím, že budu dělat přesný opak, prohloubím nepřátelství a sama zabřednu hlouběji do nemocného duševního nastavení.

To nemusí nutně znamenat, že nepůjdete k lékaři. Mluvím jen o tom, jak nahlížím na nemoc neboli fyzické projevy těla. Jde hlavně o to, aby tím člověk nebyl posedlý a netrávil veškerý čas jen snahou zbavit se nemoci. Je totiž mnohem užitečnější věnovat se něčemu, co vás pozitivně stimuluje.

Snažila bych se ze všech sil zbavit se potřeby, aby mé zdraví bylo takové, jak si představuji, a zkoušela bych se radovat z přítomného okamžiku, jako bych již byla zdravá. Žít v přítomnosti znamená nepřetahovat s sebou zbytečnou emoční zátěž z jednoho časového úseku do druhého. Každý okamžik je jedinečný a nedá se zopakovat. Můžeme si vybrat, jestli si s sebou chceme nést své strachy a udržovat se tak v nemoci.

Nemusíte být duchovní guru ani nic podobného. Jen využijte každou minutu, žijte naplno a dělejte věci, které vás těší, ať máte před sebou měsíc života nebo sto let.

Otázka : Teorie jsou zajímavé, ale co nějaké praktické rady? Jak se teď udržujete při zdraví - co jíte a čemu se ve výživě vyhýbáte?

Odpověď : Je pravda, že má výživa se od NDE změnila, ale obávám se, že jinak, než si myslíte. Pokud šlo o jídlo, bývala jsem téměř paranoidní. Byla jsem přísná vegetariánka. Jedla jsem jen biopotraviny, zajímala jsem se o makrobiotiku, vitaminové doplňky a šťávy ze zeleného obilí. To vše už předtím, než jsem onemocněla. Bála jsem se, že všechno způsobuje rakovinu, od mikrovlnné trouby po konzervanty. Jedla jsem velmi zdravě, ale dělala jsem to ze strachu.

Teď jím vše, co mě láká. Mám ráda čokoládu a čas od času si dopřeju dobré víno nebo šampaňské. Dávám si záležet hlavně na tom, aby mi chutnalo a abych si to užívala. Věřím, že být šťastná je důležitější než cokoli jiného.

Je otrava jíst ono takzvaně zdravé jídlo ze strachu, že onemocníte, a cítit se u toho hrozně. Úzkosti způsobují zase jiné problémy. Lidské tělo je ve skutečnosti mnohem odolnější, než si myslíme, zvláště pokud jsme šťastní a nejsme ve stresu.

Dokonce i když se rozhodnu jíst zdravě, dělám to z lásky, nikoli ze strachu. Touto metodou se řídím ve všech aspektech svého života a vybízím vás, abyste tak svůj život žili také.

Otázka : Kdyby existovalo nějaké poselství nebo poučení vycházející z vašeho NDE, o němž byste si

přála, aby ho lidé znali a pochopili, něco, co byste nejraději vykřičela do světa, co by to bylo?

Odpověď : Chtěla bych, abyste věděli, že *každá* vaše část je velkolepá - vaše ego, intelekt, tělo i duše. Jste nádherným výtvozem vesmíru. Jste dokonalí ve všech aspektech. Není co opouštět, není co odpouštět, není co získávat. Už teď jste všechno, co potřebujete být. Může se to zdát složité, ale je to prosté.

Jestliže kvůli svému náboženství máte pocit, že jste méně než vaše božstvo, pak jste si to buď špatně vyložili, nebo vás neučí pravdu. Jestliže máte kvůli svému guruovi, učiteli nebo mistrovi pocit, že „ještě nejste“ osvícení, že se pořád musíte „učit“, „uvolnit“ nebo „přestat lpět“, abyste se k tomu dopracovali, potom vás buď špatně učí, kým opravdu jste, nebo jste to sami špatně pochopili.

Připomínejte všem kolem sebe, ať jsou sami sebou, a říkejte jim, že je milujete přesně takové, jací jsou. Jsou dokonalí a vy také. Není nic, co bychom neměli milovat. Většina utrpení vychází z pocitu, že jsem „méně než“. Nejste méně než cokoli a kdokoli. Jste dokonalí.

Musíte se naučit *jedinému*: Už *jste* to, čeho se snažíte dosáhnout. Jen vyjádřete svou jedinečnost naplno a *beze strachu*. Proto jste byli stvořeni tak, jak jste byli stvořeni, a proto jste tady, v tomto fyzickém světě.

Závěr

Než skončím, ráda bych poznamenala ještě pár slov na závěr. Vždycky myslíte na to, abyste se nevzdávali své síly - raději se spojte se svou velkolepostí. Pokud jde o nalezení vlastní cesty, ta je u každého člověka odlišná. Nabízím jediné obecné řešení, a to milovat bezpodmínečně sám sebe a nebát se být sám sebou. To je nejdůležitější lekce, kterou jsem z NDE získala, a opravdu cítím, že kdybych toto věděla odjakživa, vůbec bych rakovinu nedostala.

Když jsme sami k sobě upřímní, stáváme se nástrojem pravdy na planetě. Vzhledem k tomu, že jsme všichni propojení, dotýkáme se životů lidí kolem sebe a oni se zase dotýkají dalších. Naší jedinou povinností je být láskou, kterou jsme, a umožnit, aby k nám odpovědi na naše otázky přicházely z vlastního nitra způsobem, který je pro nás nejvhodnější.

A nakonec - nedokážu snad ani dost zdůraznit, jak je důležité užívat si života a nebrat ani sebe, ani život příliš vážně. Jedna z největších chyb mnoha tradičních duchovních systémů tkví v tom, že nás nutí brát život příliš seriózně. Jak víte, děsím se vytváření doktrín, ale kdybych někdy musela sestavit soubor principů duchovní cesty k uzdravení, bylo by na prvním místě co nejčastěji se každý den smát a smát se hlavně sám sobě. To je podle mě důležitější než jakákoli modlitba, meditace, zpěv manter nebo změna stravy. Každodenní problémy nikdy nejsou tak hrozné, když na ně nahlížíme s humorem a láskou.

V současné době informačních technologií jsme neustále bombardováni novými zprávami. Žijeme v éře stresu a strachu, a jak se snažíme ochránit se před všemi těmi zdánlivými hrozbami, zapomínáme se radovat a věnovat se tomu, co máme ve svém nitru.

Náš život je naše modlitba. Je to náš dar vesmíru a vzpomínky, které tu na nás zbudou, až jednou odejdeme, budou poselstvím našim milovaným. Kvůli sobě samým i kvůli všem lidem kolem sebe bychom měli být šťastní a šířit kolem sebe radost.

Jestliže jdeme životem s humorem a s vědomím, že jsme láska, máme velký náskok. Přidejte k tomu krabici čokoládových bonbonů a máte recept na výhru.

Přeji vám hodně radosti při uvědomování si vlastní velkoleposti a jejím neohroženém vyjadřování ve světě.

*Namasté
Anita Moorjani*

Poděkování

Pro mě je tohle možná nejdůležitější část knihy. Mohu zde vyjádřit vděčnost všem, kdo se nějakým způsobem podíleli na jejím vydání. Někteří přímo, jiní nepřímo, ale všichni hráli důležitou roli na mé cestě odtamtud sem.

Doktoru Wayne W. Dyerovi - co říct? Nemám slov, a to se mi často nestává. Jste tak šlechetný a velkorysý! Víím, že vesmír osnoval naše setkání ještě dřív, než jsme tušili, a zvolil k němu nejsprávnější okamžik. Jste naprosto nedílnou součástí mé cesty, bez vás bych to nemohla uskutečnit. Vaše laskavost a rady pro mě moc znamenaly a nedivím se, že inspirujete lidi po celém světě.

Děkuji, děkuji, děkuji z hloubi duše, že jste mi otevřel brány k možnosti podělit se o svůj příběh a že jste mi ze života udělal kouzelný zážitek. Ale především děkuji, že jste sám sebou. Jste mému srdci velmi drahý.

Nejlepšímu příteli a spřízněné duši Rio Cruzovi - jakkoli projevím svůj vděk, bude to znít banálně a já ani zdaleka nemohu vyjádřit, jak se v našem přátelství cítím. Celá ta léta jsi mě velmi ovlivňoval, pomáhal jsi mi, když jsem se snažila najít své místo ve světě, který nebyl vždycky připraven slyšet to, o co jsem se s ním chtěla podělit. Tvá rozsáhlá znalost NDE mi poskytovala obrovskou útěchu a tvá pevná podpora mě udržovala při duševním zdraví, když mě ostatní zpochybňovali. Za to ti nemohu nikdy dost poděkovat. Jsi můj nejlepší přítel a od prvního dne jsi věřil, že se můj příběh musí dostat do světa. Děkuji, že jsi mě jemně postrkoval na cestě touto knihou a že jsi mě podporoval až do vítězného konce. Mám tě moc ráda, amigo.

Miře Kelleyové - jsi tak krásná duše! Mnohokrát ti děkuji, že ses stala součástí celé synchronicity a přitáhla k mému příběhu pozornost doktora Wayneho. Tvé činy prokázaly, jak funguje teorie dovolení. Mám tě ráda.

Jessice Kelleyové, své redaktorce - mnohokrát děkuji, že jste mi pomohla přenést můj příběh na tyto stránky. Jsem velice vděčná za vaši trpělivost a za to, že jste se vždycky důsledně snažila pochopit, co se snažím vyjádřit. Skvěle se mi s vámi pracovalo. Děkuji.

Reidu Tracymu, Shannon Littrellové a všem z nakladatelství Hay House - děkuji vám za podporu.

Jsem nadšená, že jsem se stala součástí rodiny Hay House.

Doktoru Jeffreyemu Longovi, majiteli *Near Death Experience Research Foundation* - děkuji, že jste rozpoznal důležitost mého poselství, že jste publikoval mou zkušenost na svých stránkách a vystavil ji široké pozornosti.

Doktoru Peteru Ko - jsem moc vděčná, že vás můj příběh zaujal, že jste přiletěl do Hongkongu a prozkoumal mé lékařské zprávy. Děkuji za vaši vytrvalost a skvělou detektivní práci při procházení oné ohromné hromady lékařských záznamů.

Doktoru Brianu Walkerovi, našemu rodinnému lékaři a příteli - vím, že jsem vás vystrašila. Děkuji, že jste to se mnou nevzdal a že jste s námi všemi v těch těžkých časech vydržel.

Báječnému týmu lékařů a pečovatelů v *Hong Kong Sanatorium*, kteří nade mnou bděli v mých nejtemnějších chvílích - děkuji, že jste umožnili vesmíru, aby prostřednictvím vašich rukou konal své dílo.

Mé skvělé rodině NDERF - vy jste byli posledních pět let mou komunitou, mou rodinou a mými přáteli. Mé díky si zasloužíte všichni: Dave Thaler, Lucas Taylor, Mark Sweeney, Alison Bruerová, Bailey Strussová, Cloe Solisová, Dave Maswarey, Don O Connor, Wayne Hart, Carla Dobelová a Lorraine. Svou cestu bych bez vás nemohla přežít, protože vy jste mi poskytli pocit, že k vám patřím, a také jsme se spolu moc a moc nasmáli. Opravdu vás všechny zbožňuji.

A nakonec mé úžasné rodině — bratru Anúpovi, který pro me tolik znamená; jeho rodině, Moně a Šáhínovi; milované mamince, jejíž láska ke mně byla vždycky bezpodmínečná a stálá. Miluji tě, drahá maminko, a mrzí mě, že jsem ti způsobila tolik bolesti. A úplně nakonec milovanému manželovi - jsi pro mě požehnáním, mám veliké štěstí, že jsi vstoupil do mého života, a věřím, že víš, jak moc tě miluji. Celým srdcem opatruji to, co je mezi námi, a doufám, že budeme spolu po všechny životy. Miluji tě, drahý.

O A U T O R C E

Anita Moorjani se narodila v Singapuru indickým rodičům, ve dvou letech se s nimi přestěhovala do Hongkongu a tam strávila většinu života. Díky svému původu a britskému vzdělání mluví několika jazyky Když vyrůstala, dorozumívala se anglicky, kantonskou čínštinou a jedním indickým dialektem. Později se ve škole učila ještě francouzsky. Po mnoho let pracovala ve světě byznysu, ale v dubnu 2002 jí diagnostikovali rakovinu. Fascinující a dojemný zážitek blízké smrti na počátku roku 2006 zásadně změnil její pohled na život a její současná práce je prodchnuta hloubkou a vhledem, který získala na onom světě.

Anita dostává často pozvání na konference po celém světě a je pravidelným hostem na katedře behaviorálních studií Hongkongské univerzity, kde přednáší o psychologii duchovních přesvědčení a o tom, jaký postoj zaujímat ke smrtelným nemocem a ke smrti. Je vtělením pravdy, že všichni máme vnitřní sílu překonat v životě i nejtěžší situace, a je živoucím příkladem toho, že je to možné.

V současnosti žije Anita se svým manželem v Hongkongu, a když necestuje a nepřednáší na konferencích, pracuje jako konzultantka mezikulturní komunikace pro tamější mezinárodní korporace.

Webové stránky: www.anitamoorjani.com

Obsah

Předmluva: Wayne W Dyer

Úvod

Část první: HLEDÁNÍ SPRÁVNÉ CESTY

Prolog : Den, kdy jsem „zemřela“

1. kapitola: Vyrůstám a jsem jiná
2. kapitola: Mnoho náboženství, mnoho cest
3. kapitola: Hledání nápadníka
4. kapitola: Moje pravá láska
5. kapitola: Diagnóza strachu
6. kapitola: Hledám spásu

Část druhá: MÁ CESTA KE SMRTI... A ZPÁTKY

7. kapitola: Opouštím svět
8. kapitola: Cosi nekonečného a naprosto fantastického
9. kapitola: Uvědomuji si zázrak
10. kapitola: Důkaz uzdravení
11. kapitola: „Madam, ať se na to dívám jakkoli, vy byste měla být mrtvá!“
12. kapitola: Vidím život jinýma očima
13. kapitola: Nalézám svou cestu
14. kapitola: Uzdravení je pouhý začátek

Část třetí: CO JSEM POCHOPILA

15. kapitola: Proč jsem onemocněla. . . a uzdravila se
16. kapitola: Nekonečné já a vesmírná energie
17. kapitola: Být sám sebou
18. kapitola: Otázky a odpovědi

Závěr

Poděkování

O autorce